

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 17 juni 2024

Tid:

kl. 14:00-18:05

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-29

Justerat den 24 juni 2024

Anslaget den 25 juni 2024

Olle Burell

Cecilia Brinck

Sara Stenudd

Hans Altsjö
Sekreterare

§ 1 Frågestund

Fråga 1

Borgarrådet Wedin (M) ställer en fråga om Kulturhusets roll i Stockholm.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 2

Linnéa Vinge (SD) ställer en fråga om kulturborgarrådet ska styra över paneldeltagare i kulturarrangemang.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 3

Isabel Smedberg-Palmqvist (L) ställer en fråga om hur majoriteten ser på respekten för armlängds avstånd till kulturprogram.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 4

Svante Linusson (C) ställer en fråga om cykelsituationen i Slussen.

Borgarrådet Strömgren (MP) svarar på frågan.

Fråga 5

Nike Örbrink (KD) ställer en fråga om Kulturhuset.

Borgarrådet Boucher (V) svarar på frågan.

Fråga 6

Borgarrådet Fjellner (M) ställer en fråga om föreningsbidrag till icke-demokratiska föreningar.

Borgarrådet Wanngård (S) svarar på frågan.

Fråga 7

Sergej Salnikov (SD) ställer en fråga om hur närboende som får sina liv förstörda av den tillfälliga byggvägen i Skarpnäck kommer kompenseras.

Borgarrådet Valeskog (S) svarar på frågan.

Fråga 8

Borgarrådet Jönsson (L) ställer en fråga om vad som görs åt stöket i skolan.

Borgarrådet Bjuggren (S) svarar på frågan.

§ 2
Mötet öppnas

§ 3
Närvaro

Närvaro, se bilaga 1.

**§ 4
Justering**

Förste vice ordföranden Cecilia Brinck (M) och andre vice ordföranden Sara Stenudd (V) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Olle Burell (S). Justering sker den 24 juni 2024.

§ 5**Anmälningssärenden till kommunfullmäktige år 2024**

KS 2024/12

Beslut**Följande ärenden anmäls till kommunfullmäktige:**Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering år 2023
KS 2024/671**Anmälda skrivelser till kommunfullmäktige under tiden 2/5
2024 – 12/6 2024:**

Förvaltningsrätten i Stockholm

Dom (2024-05-07) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2023-12-11 § 24 angående laglighetsprövning enligt kommunallagen om höjd boendeparkeringsavgift i taxeyråde 2 och 3 och sänkta avgifter för nyttoparkering, mål nr 339-24. Förvaltningsrätten avslår överklagandet.
KS 2024/98-11

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen

Dom (2024-05-29) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2022-10-03 § 16 angående detaljplan för del av Sätra 2:1 intill kv. Konduktören, mål nr P 8748-23. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och miljööverdomstolen Kommunfullmäktige i Stockholms kommuns beslut den 3 oktober 2022, § 16, KS 2021/1629, att anta detaljplan för del av fastigheten Sätra 2:1 intill kv. Konduktören m.fl. i stadsdelarna Mälarhöjden och Bredäng (DP 2012-18011-54), med den ändringen att hus 3 undantas från beslutet samt att det för hus 2 införs ytterligare en bestämmelse på plankartan, ”f3”, balkong och takterrass får ej anordnas på kortsida mot söder eller inom ett avstånd på 3,0 meter från kortsida mot söder (se bilaga B).
KS 2022/1097-35

Länsstyrelsen Stockholm

Beslut (2024-06-10) med anledning av kommunfullmäktiges beslut 2024-05-27 § 19 angående ändring av lokala ordningsföreskrifter, Stockholms kommun gällande hundrastgård inom Hägersten-Älvsjö stadsdelnämndsområde – Teaterparken och Älvsjöskogen. Länsstyrelsen finner att beslutade ändringar av de lokala ordningsföreskrifterna inte strider mot ordningslagen (1993:1617).
KS 2024/728-1

§ 6**Valärenden i kommunfullmäktige 2024**

KS 2024/8

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärenden i kommunfullmäktige den 17 juni 2024 behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är valberedningens och kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 7

Revidering av Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd

Hemställan från socialnämnden

KS 2023/754

Beslut

1. Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd godkänns i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet.
2. Tidigare riktlinjer för serveringstillstånd med dnr 329-210/2014, upphör därmed att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Revidering av Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) och Annika Elmlund (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att ärendet ska återremmitteras delvis.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen som innebär att ärendet ska återremmitteras.

Maurice Forslund (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen om återremiss mot att ärendet ska avgöras idag och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag. Ordföranden ställer därefter förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 8**Reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning**

Framställd från socialnämnden

KS 2023/1412

Beslut

1. Riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning godkänns enligt bilaga till utlåtandet.
2. Socialnämnden ska utarbeta tillämpningsanvisningar för handläggning enligt dessa riktlinjer.
3. Tidigare Reviderade riktlinjer för ledsagning och ledsagarservice samt riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och bistånd enligt SoL (socialtjänstlagen) till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning (dnr KS 2018/585) upphör därmed att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) och Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Kristin Jacobsson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 9**Förlängning av ekonomiskt stöd till barnfamiljer med rätt till tidsbegränsat förstärkt tilläggsbidrag inom bostadsbidraget**

KS 2024/467

Beslut

1. Barnfamiljer i Stockholms stad som har rätt till det av regeringen föreslagna tidsbegränsade förstärkta tilläggsbidraget inom bostadsbidraget, får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiskt bistånd efter prövning enligt 4 kap. 2 § SoL i enlighet med utlåtandet.
2. Beslutet gäller under förutsättning att riksdagen fattar beslut i enlighet med regeringens förslag.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Förlängning av ekonomiskt stöd till barnfamiljer med rätt till tidsbegränsat förstärkt tilläggsbidrag inom bostadsbidraget.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Lisa Carlbom (MP) och Rashid Mohammed (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 10**Stockholms stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism**

KS 2024/76

Beslut

1. Stockholms stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism godkänns enligt bilaga 1 till utlåtandet.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del anta samt att uppmana samtliga bolagsstyrelser inom koncernen att anta Stockholm stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism enligt bilaga 1 till utlåtandet.
3. Tidigare beslutade riktlinjer, Stadens arbete mot våldsbejakande extremism, (dnr 155-943/2015), upphör att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholms stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ojanne (S) och Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Fjellner (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 11**Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård**

Rekommendation från Sveriges Kommuner och Regioner
KS 2024/164

Beslut

Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 12

Detaljplan för del av Aspudden 2:1 vid Blommensbergsvägen i stadsdelen Aspudden (215 bostäder) Dp 2019-05858-54

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2024/672

Beslut

Detaljplan för del av Aspudden 2:1 vid Blommensbergsvägen i stadsdelen Aspudden (215 bostäder), Dp 2019-05858-54, antas.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Detaljplan för del av Aspudden 2:1 vid Blommensbergsvägen i stadsdelen Aspudden (215 bostäder) Dp 2019-05858-54.

Kommunstyrelsens utlåtande dnr KS 2024/672 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande KS 2023/1446.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Maria Mustonen (V), Mikael Valier Furtenbach (KD) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Handlingar i ärendet

1. R2 Utlåtande, Dnr KS 2024/672-2
2. Plankarta, 2023-11-23, Dnr KS 2024/672-1.2
3. Planbeskrivning, 2023-11-23, Dnr KS 2024/672-1.3

4. Samrådsredogörelse, 2022-01-14, Dnr KS 2024/672-1.4
5. Granskningsutlåtande, 2023-11-23, Dnr KS 2024/672-1.5

§ 13**Planeringsstrategi för Stockholms stad**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden

KS 2024/435

Beslut

1. Planeringsstrategi för Stockholms stad 2024 godkänns enligt bilaga 1 till utlåtandet.
2. Karolinska – Norra Station, Fördjupning av två översiktsplaner – Stockholmsdelen (dnr 311-1728/2008), antagen av kommunfullmäktige 29 september 2008, upphävs.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna och Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Planeringsstrategi för Stockholms stad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Maria Mustonen (V) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Jonas Naddebo (C) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Johan Nilsson (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Mikael Valier Furtenbach (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14**Förvärv av Kämpinge 2:1, före detta Kämpingeskolan,
inom Järva stadsdelsnämndsområde**

Inriktningsbeslut

Framställan från fastighetsnämnden

KS 2024/583

Beslut

Fastighetsnämnden medges rätt att påbörja förvärvsprocessen av fastigheten Kämpinge 2:1, före detta Kämpingeskolan.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Förvärv av Kämpinge 2:1, före detta Kämpingeskolan, inom Järva stadsdelsnämndsområde.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsen förslag.

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Therese Lindström (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15

Förvärv av Cedersdal 5:1, f.d. Socialhögskolan, inom Norra innerstadens stadsdelsnämndsområde

Inriktningsbeslut

Framställan från fastighetsnämnden

KS 2024/582

Beslut

Fastighetsnämnden medges rätt att påbörja förvärvsprocessen av fastigheten Cedersdal 5:1, före detta Socialhögskolan.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Förvärv av Cedersdal 5:1, f.d. Socialhögskolan, inom Norra innerstadens stadsdelsnämndsområde.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Upprustning och ombyggnation av Eriksdalsbadet,
Eriksdalsbadet 1**

Reviderat inriktningsbeslut

Framställan från idrottsnämnden och fastighetsnämnden

KS 2024/581

Beslut

1. Inriktningen för projekt Upprustning och ombyggnation av Eriksdalsbadet, Eriksdalsbadet 1, godkänns.
2. Fastighetsnämnden medges rätt att fortsätta planera förutsättningarna för projekt Upprustning och ombyggnation av Eriksdalsbadet, Eriksdalsbadet 1, till en projektutgift som redovisas i bilaga till utlåtandet, som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
3. Idrottsnämnden och fastighetsnämnden ska snarast redovisa kalkyler för det kortsiktiga underhållet av nuvarande Eriksdalsbadet.
4. Utgifterna för år 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.
5. Idrottsnämnden och fastighetsnämnden ska inför genomförandebeslut snarast redovisa kalkyler för det kortsiktiga underhållet av nuvarande Eriksdalsbadet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Upprustning och ombyggnation av Eriksdalsbadet, Eriksdalsbadet 1.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Anders Göransson (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsen förslag.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Therese Lindström (M), Nike Örbrink (KD) och Hanna Wistrand (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Leif Söderström (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17
Ändring av föredragningsordning

Punkterna 19-24 i kungörelsen behandlades före punkten 17 i kungörelsen.

§ 18**Överenskommelse om exploatering med försäljning och tomträtt, för bostäder inom fastigheten Aspudden 2:1 m.fl. i Aspudden med Riksbyggen Ekonomisk Förening och Wallenstam Fastigheter 138 AB - projekt Blommensbergsvägen**

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2023/1446

Beslut

1. Exploateringsnämnden medges rätt att genomföra exploateringen inom fastigheten Aspudden 2:1, projekt Blommensbergsvägen till en projektutgift om 219,1 miljoner kronor, en investeringsinkomst om 7,8 miljoner kronor och en total försäljningsinkomst om cirka 366 miljoner kronor.
2. Utgifterna för år 2024 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2025.
3. Försäljning av del av fastigheten Aspudden 2:1 med en preliminär köpeskilling om cirka 366 miljoner kronor godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga 1b till utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Överenskommelse om exploatering med försäljning och tomträtt, för bostäder inom fastigheten Aspudden 2:1 m.fl. i Aspudden med Riksbyggen Ekonomisk Förening och Wallenstam Fastigheter 138 AB - projekt Blommensbergsvägen.

Kommunstyrelsens utlåtande dnr KS 2023/1446 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande dnr KS 2024/672.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Valeskog (S), Maria Mustonen (V), Mikael Valier Furtenbach (KD) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19

**AB Svenska Bostäders förvärv av aktier i bolagen
Fastighets AB Lomholmen 1 och Fastighets AB
Viggholmen 1, Projekt Vårbergstoppen**
Hemställan från Stockholms Stadshus AB
KS 2024/362

Beslut

1. AB Svenska Bostäders förvärv av samtliga aktier i bolagen Fastighets AB Lomholmen 1 och Fastighets AB Viggholmen 1, och därigenom även indirekt fastigheterna med sammanlagt 300 lägenheter till en total investeringsutgift om 729 mnkr, i enlighet med aktieöverlåtelseavtal och överenskomna fastighetsvärden vid respektive tillträdesdag, bilaga 4 till utlåtandet, godkänns.
2. Till styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, lekmannarevisor och lekmannarevisorssuppleant i Fastighets AB Lomholmen 1 respektive Fastighets AB Viggholmen 1 till och med ordinarie årsstämma nomineras de personer som är angivna i bilaga 2 till utlåtandet.
3. Förslaget till ny bolagsordning i Fastighets AB Lomholmen 1 respektive Fastighets AB Viggholmen 1 enligt bilaga 3 till utlåtandet godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraternas reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller AB Svenska Bostäders förvärv av aktier i bolagen Fastighets AB Lomholmen 1 och Fastighets AB Viggholmen 1, Projekt Vårbergstoppen.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindblom (V) och Johan Heinonen (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsen förslag.

Borgarrådet Fjellner (M), Nike Örbrink (KD) och Svante Linusson (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Sergej Salnikov (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm
Vatten AB:s projekt Vidja**

KS 2024/415

Beslut

Genomförandet av Stockholm Vatten AB:s projekt Vidja med en investeringsutgift om 617 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Vidja.

Kommunstyrelsens utlåtande dnr KS 2024/415 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande dnr KS 2024/414 och dnr KS 2024/250.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Thomas Ehrnström (V) och Johan Heinonen (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsen förslag.

Jonas Naddebo (C), borgarrådet Fjellner (M), Elin Hjelmestam (L) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm
Vatten AB:s projekt Årstafältet etapp 1**

KS 2024/414

Beslut

Genomförandet av Stockholm Vatten AB:s projekt Årstafältet etapp 1 med en investeringsutgift om 1 229 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Årstafältet etapp 1.

Kommunstyrelsens utlåtande dnr KS 2024/414 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande dnr KS 2024/415 och dnr KS 2024/250.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Thomas Ehrnström (V) och Johan Heinonen (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsen förslag.

Jonas Naddebo (C), borgarrådet Fjellner (M), Elin Hjelmestam (L) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22

Reviderat inriktningsbeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Skärholmsdalen, Fokus Skärholmen

KS 2024/250

Beslut

Reviderad inriktning för Stockholm Vatten AB:s projekt Skärholmsdalen med en investeringsutgift om 640 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Reviderat inriktningsbeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Skärholmsdalen, Fokus Skärholmen.

Kommunstyrelsens utlåtande dnr KS 2024/250 sambehandlas i gemensam överläggning med utlåtande dnr KS 2024/415 och dnr KS 2024/414.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Thomas Ehrnström (V) och Johan Heinonen (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsen förslag.

Jonas Naddebo (C), borgarrådet Fjellner (M), Elin Hjelmestam (L) och Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas, Liberalernas och Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Anders Edin (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23

Vattentjänstplan Stockholm för perioden 2024-2027

Förslag från Stockholm Vatten AB

KS 2024/281

Beslut

Stockholms stads vattentjänstplan 2024-2027 samt undersökning av strategisk miljöbedömning godkänns enligt bilaga 1 respektive bilaga 2 till utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Vattentjänstplan Stockholm för perioden 2024-2027.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24**Åtgärdsprogram mot buller 2024-2028 enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller**

Framställan från miljö- och hälsoskyddsnämnden

KS 2024/184

Beslut

1. Åtgärdsprogram mot buller 2024-2028 enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet antas.
2. Åtgärdsprogram mot buller 2019-2023 enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller (dnr KS 2019/145) utgår som styrdokument i och med antagandet av Åtgärdsprogram mot buller 2024-2028 enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller.
3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska översända Åtgärdsprogram mot buller 2024-2028, till Naturvårdsverket samt till övriga aktörer som berörs av åtgärdsprogrammet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Centerpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Åtgärdsprogram mot buller 2024-2028 enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller. hälsoskyddsnämnden.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Lindhagen (MP) och Maria Mustonen (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsen förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Jonas Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Elin Hjelmestam (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25**Kommunikationsprogram för Stockholms stad**

KS 2024/112

Beslut

1. Kommunikationsprogram för Stockholms stad godkänns enligt bilaga till utlåtandet.
2. Samtliga nämnder ska anta Kommunikationsprogram för Stockholms stad.
3. Stockholms Stadshus AB uppmanas att för egen del anta samt att även ge samtliga bolagsstyrelser i uppdrag att anta Kommunikationsprogram för Stockholms stad enligt bilaga till utlåtandet.
4. Kommunikationsprogram för Stockholms stad 2017-2022 (dnr KS 179-2103/2016) upphör med detta beslut att gälla.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Moderaterna och Liberalerna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Kristdemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Kommunikationsprogram för Stockholms stad.

I debatten yttrar sig, se bilaga 2.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wanngård (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsen förslag.

Gabriel Kroon (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Nike Örbrink (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Jönsson (L) och borgarrådet Wedin (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Moderaternas och Liberalernas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 26
Bordläggning av interpellationer**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 25-40 och 56-57 i kungörelsen.

**§ 27
Bordläggning av motioner**

Kommunfullmäktige bordlägger motionerna som redovisas i punkterna 41-55 i kungörelsen.

**§ 28
Nyväckta motioner**

Följande motioner väcktes under perioden 28 maj till 17 juni 2024:

1. Motion av Dennis Wedin (M) om att bygga upp klocktornet i Hagastaden. Rotel II. Dnr KS 2024/691
2. Motion av Dennis Wedin (M) om att bygga Förbifart Skarpnäck. Rotel I. Dnr KS 2024/692
3. Motion av Jonas Naddebo (C) om att låta den blågula fanan stolt vaja över Fria Ukrainas plats. Rotel I. Dnr KS 2024/699
4. Motion av Dennis Wedin (M) om permanent boende på husbåtar. Rotel V. Dnr KS 2024/745
5. Motion av Dennis Wedin (M) om att revidera stadens skyltpolicy. Rotel II. Dnr KS 2024/746
6. Motion av Jan Jönsson (L) om att staden bör tillsätta en utredning om pojkhemmet Eolshäll. Rotel IV. Dnr KS 2024/758
7. Motion av Gabriel Kroon (SD) om förbättra skyltningen – öka cykling. Rotel VIII. Dnr KS 2024/760
8. Motion av Gabriel Kroon, Anders Edin och Emelie Wassermann (alla SD) om demokrativillkor vid arrenden och vissa försäljningar till stiftelser och föreningar. Rotel I. Dnr KS 2024/761
9. Motion av Petra Gardos Ek (M) om tydligare vägmarkeringar för säkrare trafikflöden. Rotel VIII. Dnr KS 2024/765

§ 29
Mötet avslutas

Kommunfullmäktige 2024-06-17

Sida 45 (119)

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
48	Burell, Olle, §§ 2-12, 18, 25-29		S	14:04	18:05
77	Brinck, Cecilia, §§ 13-15		M	14:51	18:05
47	Stenudd, Sara, §§ 1,16-17,19-24		V	13:55	18:05
56	Abdullahi Ali, Nassir	William-Olsson, Ellen	S	14:49	17:13
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	17:13	18:05
105	Ali Hassan, Shamso	Jama, Hashim Mohamed	V	15:01	18:05
42	Ali, Ismail		C	14:47	18:04
102	Aranda de Gutiérrez, Norma	Jacob Brandt	S	14:53	18:05
92	Armstad, Stian	Nyberg, Berit	S	14:54	18:05
89	Badeli, Aida		MP	15:03	18:05
96	Bengtsson, Frida	Pettersson, Fredrik	S	14:43	18:05
23	Bjuggren, Emilia		S	14:14	18:05
8	Boucher, Torun		V	13:55	14:36
8	Boucher, Torun	Ehrnström, Thomas	V	14:40	18:05
93	Bustos, Emil		S	14:21	18:05
58	Carlsson Hallberg, Ewa		S	13:56	18:05
94	Carlsson, Alma		S	14:41	18:05
13	Cederschiöld, Anna	Gardos Ek, Petra	M	14:58	18:05
80	Edin, Anders		SD	13:59	18:05
53	Edlund, Ingela		S	13:57	18:05
40	Elfvén, Anne-Lie		L	14:57	18:05
67	Elmlund, Annika		M	14:12	18:05
95	Finnveden, Felix		S	14:05	18:05
14	Forslund, Maurice		KD	14:38	18:05
69	Friberg, Annika		M	14:47	18:05
12	Granswed Baat, Sophia		M	15:02	18:05
103	Güler, Esme		S	14:30	18:04
52	Göransson, Anders		S	14:42	18:05
51	Hansson, Martin		MP	14:13	18:05
4	Hedin, Andréa	Randquist, Theréz	M	13:55	18:05
66	Hedrup, Tom		M	14:46	18:05
61	Heinonen, Johan		S	14:05	18:05
34	Hellström, Anette		M	14:29	18:05
106	Herrström, Cecilia		V	14:20	18:05
37	Hollis, Michaela	Valier Furtenbach, Mikael	KD	14:55	18:05
107	Holm, Jens		V	14:59	18:05
70	Hökmark, Christoffer		M	14:59	18:05
19	Jacobsson, Kristin		C	14:54	18:05
30	Jama, Hassan		V	14:59	17:54

Kommunfullmäktige 2024-06-17

88	Jama, Mansur	Grolander, Sara	MP	14:56	18:05	Sida 46 (119)
31	Johansson, Tobias		V	14:56	18:05	
39	Jonlund, Rasmus	Wistrand, Hanna	L	15:39	18:05	
79	Juntunen, Tapani	Nordström, Åke	SD	13:57	18:05	
18	Jönsson, Jan		L	13:58	18:05	
101	Kazinic, Elvir		S	14:51	18:05	
62	Kratz, Tina		V	14:01	18:05	
86	Kroon, Gabriel		SD	14:08	18:05	
81	Kroon, Julian		SD	14:44	18:05	
104	Körhan, Özlem		V	15:10	18:05	
36	Lennaárd, Fritz		M	14:40	18:05	
99	Lind, Andreas		S	14:49	18:05	
7	Lindblom, Clara		V	15:18	18:05	
60	Lindgren, Jimmy		S	14:05	18:05	
71	Lindström, Therese		M	14:47	18:05	
45	Linusson, Svante		C	14:00	18:05	
16	Ljung, Björn		L	13:58	18:05	
64	Ljuslin, Maria		V	14:44	18:05	
97	Lorentzi, Ulrika		S	14:48	18:05	
11	Lutz, Kristina		M	14:51	18:05	
9	Mattsson, Alexandra		V	14:01	18:05	
63	Mjörnberg, Robert	Karlsson, Ann	V	14:07	18:05	
38	Modig, Aron		KD	14:55	18:05	
28	Mohammed, Rashid		V	14:48	18:05	
29	Mustonen, Maria		V	14:36	18:05	
20	Naddebo, Jonas		C	14:00	18:05	
41	Nilsson Söderström, Åsa	Hjelmestam, Elin	L	14:09	18:05	
32	Nilsson, Johan		M	14:43	18:05	
10	Nilsson, Jonas	Virro, Henrik	M	14:12	18:05	
44	Nyberg, Claes	Hojem, Frank	C	14:02	18:05	
87	Obermüller, Cecilia		MP	14:57	18:05	
24	Ojanne, Alexander		S	14:00	18:05	
33	Paccamonti, Johan		M	14:49	18:05	
100	Palm, Ulrika		S	13:55	18:05	
98	Piazzolla, Catharina	Mannerström, Gustav	S	14:47	18:05	
91	Risberg, Eva		S	14:03	18:05	
72	Rosencrantz, Per		M	14:37	18:05	
90	Runsten, Magnus	Carlbon, Lisa	MP	13:59	18:05	
83	Salnikov, Sergej		SD	13:55	18:05	
27	Salvo, Maria-Elsa		S	14:09	18:05	
65	Sharaf Abdi, Ahmed		V	14:30	18:05	
54	Sjöberg, Ulla		S	13:59	18:05	

Kommunfullmäktige 2024-06-17

35	Sjölander, Henrik		M	14:50	18:05	Sida 47 (119)
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel		L	14:04	18:05	
57	Stavling, Margareta		S	14:14	18:00	
50	Strömgren, Lars		MP	14:18	18:05	
74	Svanström, Sara		L	14:56	18:05	
84	Söderström, Leif		SD	14:40	18:05	
22	Valeskog, Jan		S	13:57	18:05	
26	Vikman Rindevall, Arvid		S	14:46	18:05	
85	Vinge, Linnéa		SD	13:58	18:05	
55	Walther, Ulf	Hansson, Curre	S	13:58	18:05	
21	Wanngård, Karin		S	13:57	18:05	
82	Wassermann, Emelie		SD	14:26	18:05	
5	Wedin, Dennis		M	13:58	18:05	
68	Wejke Norberg, Lou-Ann		M	14:31	18:04	
73	Werner, Hanna		M	14:55	18:05	
46	Wihlman, Thomas	Kling, Johan	C	14:51	18:05	
78	Åkerlund, Liliane		SD	14:00	18:05	
15	Örbrink, Nike		KD	15:02	18:05	
25	Österberg, Anders		S	13:59	18:05	
59	Österman, Gustav		S	14:18	18:05	
6	Fjellner, Christofer		M	13:59	18:05	
49	Lindhagen, Åsa		MP	13:58	18:05	

Yttranden 2024-06-17

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 17 juni 2024

§ 1 Frågestund

Fråga nr 1. Kulturhusets roll i Stockholm

Anförande nr 1

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Min fråga går till kulturborgarrådet Torun Boucher. Jag läser i Vänsterpartiets valplattform för 2022 att Vänsterpartiet försvarar den oberoende kulturen. Partiet ska skapa förutsättningar för en bred kultur som kommer alla till del och hålla armlängds avstånd till innehållet.

Nu har det efter Kulturnatten uppmärksammats att det var precis detta som Torun Boucher inte höll sig till. Är ditt agerande som kulturborgarråd, när du har synpunkter på vilka som borde och inte borde få tala på Kulturhusaktiviteter, i enlighet med dessa principer från Vänsterpartiet? Har du inte svikit inte bara Stockholms fria kultur utan också dina egna väljare?

Anförande nr 2

Borgarrådet **B o u c h e r** (V): Ordförande! Tack, Dennis, för frågan! Inom kulturpolitiken är principen om armlängds avstånd något av det viktigaste vi har för att skydda kulturen från politiska inskränkningar. Kulturhuset Stadsteatern finns för alla stockholmare, och verksamheten bygger på yttrandefrihet och konstnärlig frihet. Jag har som kulturborgarråd aldrig ingripit i vad som framförts, ställts ut eller programmerats vid Kulturhuset Stadsteatern.

Under den debatt vi nu diskuterar kände sig en av Kulturhusets inbjudna paneldeltagare så obekvämt att han lämnade rummet. Detta är förstås ett misslyckande. Enligt Kulturhusets egna riktlinjer ska debatter alltid bemannas med ansvarig personal från Kulturhuset. Så skedde inte vid det här tillfället därför att denna debatt ägde rum under Kulturnatten, då Kulturhuset roligt nog slog alla tidigare besöksrekord och hade svårt att bemanna överallt där det behövdes. Detta är begripligt men fortfarande extremt olyckligt då det innebär att ingen ansvarig från Kulturhuset kunde stötta den person de själva bjudit in. Det har Kulturhuset bett om ursäkt för, vilket är bra.

Som offentlig institution har Kulturhuset ett ansvar att erbjuda trygga och välskötta debatter. Under samtalen ska det alltid finnas en ansvarig från Kulturhuset på plats, och där brast man i det här fallet. Kulturen ska vara fri, men riktlinjer ska följas för att stödja det demokratiska samtalet och skapa inkluderande och respektfulla offentliga rum.

Kulturhusets grunduppdrag är att främja yttrandefrihet och konstnärlig frihet, och jag har fullt förtroende för Kulturhuset i detta arbete.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 3

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Kulturborgarrådet kommer in på att riktlinjer ska följas. När jag läser den rödgröna budgeten för i år ser jag att det står att den fria kultursektorn är satt under attack, globalt och i Sverige. I ett sådant läge är det en central uppgift för alla nämnder och bolagsstyrelser att värna och utveckla förutsättningarna för en fri kultur. Detta är riktlinjer för stadens verksamheter som ni ger i budgeten, men det är tydligen inte en attack på kulturen när det är ni själva som står för attacken.

I det svar jag får från borgarrådet pratar hon om hanteringen från Kulturhusets sida. De ska ju hantera detta. Men nu hade du själv synpunkter på vilka som borde och inte borde få tala på deras aktiviteter. Detta innebär ju inte armlängds avstånd. Tycker du själv det? Resonera gärna om ifall du vill omdefiniera vad armlängds avstånd faktiskt betyder.

Anförande nr 4

Borgarrådet B o u c h e r (V): I den här salen diskuterar vi ofta demokrativillkor för offentligt stödda verksamheter. I grunden handlar det om att stödja det demokratiska samtalet och skapa inkluderande och respektfulla offentliga rum. Just Kulturhuset har också själva för sina olika former av debatter och samtal en policy som går ut på att båda sidor ska komma till tals på ett jämlikt och inkluderande vis. Detta är en ständigt levande diskussion som förs på institutionen, som också syftar till att Kulturhuset Stadsteatern ska vara ett tryggt rum för alla stockholmare.

Jag har stort förtroende för att Kulturhuset Stadsteatern gör vad som krävs för att se till att institutionen fortsätter att vara på en och samma gång en angelägenhet och ett tryggt rum för alla stockholmare. Goda, fria samtal och ett rikt kulturliv är en central del av vår välfärd, och jag har inte styrt någonting.

Anförande nr 5

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag menar att det nu blir en omdefiniering av begreppet i och med att du själv skrivit ”om jag får ha en åsikt”. Det är alltså en inblandning som sker här. Det som exempelvis Kvartal fått fram om den politiska hanteringen kring Kulturnatten är allvarligt då det visar att gränserna för vad som är politisk påverkan och alltför ingående styrning inte har varit självklara. Det är alltså uppenbart, menar jag, att kulturborgarrådet har brutit mot sitt eget partis plattform och mot den rödgröna styrningen i sin egen budget.

Då är det dags för dig att återfå förtroendet, tänker jag. Jag vill uppmana dig att be om ursäkt för agerandet och att transparent redovisa dina och rotelns övriga dialoger som ni har haft med stadens kulturchefer. Du säger att detta är i linje med att hålla armlängds avstånd – låt väljarna få avgöra det! Du säger att det är armlängds avstånd – upp med händerna i luften och visa att detta är en engångsföreteelse och inte något som kommer att hända igen! Från botten av mitt hjärta menar jag: Be om ursäkt!

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 6

Borgarrådet B o u c h e r (V): Kultur är inte enkelt, och det ska det heller inte vara. Kultur kan provocera och få oss att tänka och gör det möjligt för oss att utforska olika gränser. Med detta sagt får jag väl upprepa att det finns riktlinjer för Kulturhusets debatter, som ska följas – deras egna riktlinjer, alltså, inte mina. Detta är oerhört viktigt just för att få till de här fria men ändå respektfulla samtalen. Vi ska värna det demokratiska samtalet och säkerställa allas rätt att bli hörda.

Som offentlig institution har Kulturhuset Stadsteatern ett större ansvar än till exempel en intresseorganisation att erbjuda just jämlika och välorganiserade debatter. Principen om armlängds avstånd är oerhört viktig och måste bevaras, och kulturen som en viktig del av vår gemensamma välfärd står jag alltid redo att försvara.

Med detta sagt var det en olycklig formulering, men jag sa detta efteråt i ett försök att analysera vad som gick fel.

Fråga nr 2. Ska kulturborgarrådet styra över paneldeltagare i kulturarrangemang?

Anförande nr 7

L i n n é a V i n g e (SD): Med risk för viss upprepning skulle jag vilja börja med ett citat: ”I Stockholms stad tar vi tydligt ställning. Vi står upp för den fria kulturen och kommer inte att vika en tum för nationalistiska och konservativa krafter som vill inskränka den. Det har ni mitt ord på.” Detta skrev Torun Boucher i ETC i mars 2023. Men häromveckan avslöjades som sagt hyckleriet när Kvartal rapporterade att kulturborgarrådet själv går in och styr vilka som ska få tala, eller snarare inte tala, på Kulturhuset i Stockholm.

I denna sal har ni anklagat SD för att vilja inskränka den fria kulturen. Ni har likställt det med vad som sker i Ryssland och Ungern och med nazism. Jag skulle därför vilja veta vad det kallas när ett vänsterpartistiskt borgarråd inskränker den fria kulturen.

Anförande nr 8

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack, Linnéa Vinge, för frågan! Denna fråga kommer att komma fyra gånger under den här frågestunden. Jag kommer inte att variera mina svar särskilt mycket, för det finns inget mer att säga än det jag redan har sagt.

Inom kulturpolitiken – jag hävdar detta, precis som jag har gjort i andra uttalanden tidigare och även nu – är principen om armlängds avstånd något av det viktigaste vi har för att skydda kulturen från politiska inskränkningar från både vänster och höger. Jag har faktiskt försvarat Kulturhusets markeringar även åt andra hållet. Kulturhuset Stadsteatern finns för alla stockholmare, och verksamheten bygger på yttrandefrihet och konstnärlig frihet. Jag har aldrig någon gång aktivt ingripit i någonting som framförts, ställts ut eller programmerats vid Kulturhuset Stadsteatern, inte nu heller.

Yttranden 2024-06-17

Under den debatt som vi nu diskuterar kände sig som sagt en av Kulturhusets inbjudna paneldeltagare så obekvämt att han lämnade rummet. Detta är ett misslyckande, och det måste från Kulturhusets sida analyseras vad som hände. Vad vi också framför allt har diskuterat är att Kulturhusets egna riktlinjer innebär att man alltid ska bemanna debatter med ansvarig personal från Kulturhuset. Detta skedde inte av förklarliga skäl, men det var ändå extremt olyckligt. Det innebär att ingen ansvarig från Kulturhuset kunde stötta den person som uppenbarligen kände sig så trängd att han var tvungen att lämna rummet.

Det är Kulturhusets ansvar att erbjuda trygga och välskötta debatter. Det ska finnas en ansvarig från Kulturhuset på plats, och där brast man i det här fallet. Kulturen ska vara fri, men deras riktlinjer måste följas för att stödja det demokratiska samtalet och skapa inkluderande och respektfulla offentliga rum.

Anförande nr 9

L i n n é a V i n g e (SD): Du talar dig väldigt varm för armlängds avstånd. Men faktum är att du själv som kulturborgarråd har mejlat Kulturhusets vd och ifrågasatt en panelkonstellation därför att det rörde sig om högerdebattörer. Jag tycker därför att det är väldigt angeläget att du svarar på när det är rimligt och inte att ett kulturborgarråd ifrågasätter innehållet på det sättet – det är faktiskt det du har gjort.

Min slutsats av ditt agerande blir att ert ständiga vurmande för armlängds avstånd i kulturen bara gäller om armen tillhör någon annan än er själva. Det är helt uppenbart att du tycker att kulturen ska styras av politiker, så länge det är du själv som sitter med och styr.

Anförande nr 10

Borgarrådet B o u c h e r (V): En gång till, för alla som möjligen just har ankommit: Vi diskuterar ofta i den här salen demokrativillkor, ramar och riktlinjer för offentligt stödda verksamheter, vilket även gäller debatter och samtal på Kulturhuset. I grunden handlar det om att stödja det demokratiska samtalet och skapa inkluderande och respektfulla rum. Detta kommer jag stå upp för varje dag. Samtidigt kommer jag också varje dag att stå upp för att vi ska ha armlängds avstånd till kulturen över huvud taget, oavsett från vilket håll.

Just Kulturhuset har för sina debatter och samtal en policy som går ut på att båda sidor ska komma till tals på ett jämlikt och inkluderande vis. Jag tycker att så också huvudsakligen har skett. Dock är detta en ständigt levande diskussion som förs på institutionen och som syftar till att Kulturhuset Stadsteatern ska vara ett tryggt rum för alla stockholmare. Jag har stort förtroende för att Kulturhuset Stadsteatern gör vad som krävs för att se till att institutionen fortsätter att vara på en och samma gång en angelägenhet och ett tryggt rum för alla stockholmare.

Anförande nr 11

L i n n é a V i n g e (SD): Det jag tycker att du utelämnar här är att han som ska ha yttrat det här ordet var en publikdeltagare som själv är halvafrikan och ville berätta om

Yttranden 2024-06-17

hur han kallades för detta som barn. Den bild som du målar upp kring detta delas inte av övriga paneldeltagare, som tvärtom kallar den för felaktig och konstruerad. Men det här agerandet får mig verkligen att undra om det är den politiska styrningen i sig som ni har problem med eller om det bara är så i debatten när ni själva inte är med och styr.

Jag skulle faktiskt vilja ha svar på frågan. Är det okej för ett kulturborgarråd att lägga sig i utformningen på det här sättet, även om det sker i efterhand?

Anförande nr 12

Borgarrådet B o u c h e r (V): Tack för frågan! Jag återkommer till det jag sa i mitt första inlägg. Om Kulturhuset självt har ansvar för en debatt och har inbjudit paneldeltagare till den debatten och en av dessa paneldeltagare känner sig så obekvämt – oavsett om det är rätt eller fel eller hur det än ligger till – att han lämnar rummet är det mitt ansvar som kulturborgarråd att försöka informera mig så gott jag kan om varför detta hände. Det här är inte bra. Kulturhuset Stadsteatern bör ha en bemanning och en beredskap för att kunna ta hand om de gäster som de själva har inbjudit till sina samtal och diskussioner. Det tycker jag är fullständigt självklart, och det är också en fråga om respekt för de personer som man har bjudit in till en debatt.

Fråga nr 3. Hur ser majoriteten på respekten för armlängds avstånd till kulturprogram?

Anförande nr 13

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande och fullmäktige! Detta är utan tvekan en viktig fråga för oss alla, och jag vet att det är det för dig också, Torun Boucher. För oss liberaler har just armlängds avstånd varit en fråga som vi har drivit och diskuterat i ungefär hundra år. Detta är alltså väldigt angeläget för oss, och jag kan inte låta bli att lyfta frågan.

Man kan ha många synpunkter på vad som uttrycks i den här programpunkten, men den självständiga kulturinstitutionen måste klara av att själv stå upp för detta så att den inte hamnar i ditt eller mitt eller någon annan politikers knä. Det är detta som bekymrar mig. Med ledning av det du har sagt i dag är jag ändå förundrad över att du gav dig in i debatten, och jag vill gärna höra lite hur du resonerar kring just din egen roll i detta.

Anförande nr 14

Borgarrådet B o u c h e r (V): Ordförande! Tack, Isabel, för frågan! Jag hade tänkt att jag kanske skulle variera mig lite grann, men huvudsåret är väl att jag inte har gett mig in i debatten utan hela tiden faktiskt skjutsat tillbaka frågan till Kulturhuset Stadsteatern. Det är deras ansvar och deras uppgift att hantera denna fråga – inte mitt ansvar eller min uppgift. Men vd för Kulturhusets Stadsteatern informerar mig fortlöpande om precis allting som händer.

Därmed kan man också säga – här kommer vi in på min lilla variation – att varken jag eller vd för Kulturhuset Stadsteatern är inblandad i att fastställa programmen på

Yttranden 2024-06-17

Kulturhuset Stadsteatern. Jag är huvudansvarigt borgarråd för all kulturverksamhet som Stockholms stad har, men jag sitter inte längre i styrelsen för Kulturhuset Stadsteatern och är inte heller ordförande i denna styrelse. Jag har alltså egentligen inget direkt inflytande över verksamheten på det sätt som en styrelse har. Vd sätter inte heller programmen utan har verksamhetschefer under sig som ansvarar för dem.

Däremot för vi en löpande diskussion om att trygga de här rummen; det handlar om alla sidor. Kulturhuset Stadsteatern är ett ständigt inferno av olika diskussioner från olika håll, vilket jag förstår. Det ligger mitt i stan, och det är en stor institution. Det finns väldigt mycket verksamhet, så man är väldigt ofta ute i hetluften.

Nu varierade jag mig ganska mycket jämfört med mina föregående inlägg, men jag kanske återkommer till mina tidigare inlägg.

Anförande nr 15

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Jag behöver kanske inte påminna dig, Torun, om att du är föredragande i frågan, oavsett om du sitter i styrelsen eller inte – bara så att vi klargör det.

Jag tycker att man som kulturborgarråd vet att man går på glödande kol när man pratar om kulturfrågor. Jag beundrar de tidigare kulturborgarråd som har klarat den balansgången, och jag beundrar alla som klarar det framöver också. Jag kan förstå att man kan trampa snett.

Men med detta sagt var just den fråga som berördes under denna programpunkt på Kulturnatten av en sådan karaktär att alla varningsklockor i världen ringde; den frågan ska man över huvud taget inte hantera som politiker. Jag utgår från att du också har tänkt så, och det är därför det förvånar mig lite att du över huvud taget vågade dig på att ge dig in i debatten. Det blev ändå ett tyckande från din sida. Jag tycker att detta är väldigt olyckligt, för det undergräver förtroendet för oss andra politiker när det gäller att hålla armlängds avstånd

Anförande nr 16

Borgarrådet B o u c h e r (V): Man kan väl säga att jag som föredragande borgarråd har sagt att jag deltar i den här frågestunden i dag trots att jag så fort den är slut inte kommer att delta i resten av kommunfullmäktige eller i kvällens event. Jag har sagt att jag ställer upp på de här frågorna, som jag visste skulle komma. Nu är jag alltså här, men sedan måste jag springa iväg på helt andra saker inom ramen för mitt kulturborgarrådsuppdrag.

Jag har som sagt var försökt att hålla mig väldigt långt bort från debatten, för detta är inte min debatt eller mitt ansvarsområde. Jag kan också hålla med om att jag uttryckte mig olämpligt i svaren på de sms jag fått från vd för Kulturhuset Stadsteatern, där jag, som jag uppfattade det, ställde frågan om man hade tänkt på de här olika sakerna. Jag kan i huvudsak tycka att man kanske inte ska ha väldigt kniviga debatter under en kulturnatt, men det sa jag faktiskt inte. Jag kan däremot själv tycka att man kanske behöver ha lite mer lugn och ro.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 17

I s a b e l S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Jag tycker att det är viktigt att du som ansvarigt borgarråd är här och svarar på frågorna – det är bra, tycker jag.

Detta är en fråga som naturligtvis är oerhört svår att hantera – jag har stor respekt för det. Men jag tycker ändå att man kan ställa de kraven på dig.

Jag tänker att det är viktigt att vi ändå lär oss av detta. Jag vill påminna oss alla som sitter i den här salen om att oavsett vad vi har för partifärg är vi bara människor. Människor gör både rätt och fel, och ibland måste man få lära sig en läxa. Det har du säkert gjort av den här händelsen, för den har ju debatterats ganska mycket i medierna och så vidare. Det är jag helt övertygad om. Jag tänker alltså mer: Vad har du lärt dig?

Anförande nr 18

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag har lärt mig att jag ska vara lite försiktig i mitt ordval. Jag trodde att jag var en person som generellt sett är ganska försiktig i mitt ordval, men det är klart att allting är öppet för tolkning.

Jag har gått igenom en del andra processer under våren, och då har det inte handlat om den här sidan av politiken utan snarare om den andra sidan, som jag också har behövt hantera. Jag har behövt hantera bland annat mitt eget parti när jag har sagt att jag håller armlängds avstånd i den här frågan – bara så att alla har även detta klart för sig.

Mitt absoluta credo är att jag håller armlängds avstånd till kulturen och dess yttringar. Det kommer jag att fortsätta göra; det är min hela intention.

Fråga nr 4. Cykelsituationen i Slussen

Anförande nr 19

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande! På nationaldagen den 6 juni öppnades äntligen Vattentorget för gående och cyklister. Det är väldigt vackert där – det är en härlig vistelseyta där många stockholmare och turister kommer att hänga och njuta framöver.

Som trafikyta är den däremot betydligt sämre. Det är för närvarande fullständigt oklart vad som är cykelbana och vad som är gångyta. Tusentals cyklister kommer att cykla till och från jobbet där, och då fungerar det inte med en diffus, oklar indelning.

Trafikmiljön som nu skapas vid Slussen är till stora delar en gigantisk konfliktdesign för gående och cyklister. Cyklister kommer att bli arga på gångtrafikanter som strosar runt och glömt att de är trafikanter. Fotgängare kommer säkert att bli ännu argare på cyklister som är stressade på väg hem från jobbet för att hämta barnen på dagis och tycker att det vore fint att få cykla lite snabbare än fyra kilometer i timmen när nu staden har byggt en bred cykelbana.

Yttranden 2024-06-17

Jag cyklade hit i dag via Vattentorget och kunde räkna till 17 fotgängare, varav 9 gick på cykelytan och 8 på gångytan. Därför undrar jag vad du kommer att göra åt detta.

Anförande nr 20

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Ordförande, fullmäktige och Svante Linusson! Först måste jag bara testa rösten. Jag är lite hes i dag, men det verkar ändå gå fram.

Det andra jag vill säga är att jag är väldigt glad för den här frågan, och jag är glad för att Centerpartiet driver på i cykelfrågan. Vi från det rödgröna styret satsar extremt mycket på cykel och jobbar extremt systematiskt med cykel, och detta är något som gynnar hela Stockholm. Vi satsar genom framkomlighetspengarna 2 miljarder på cykel-, gång- och kollektivtrafik. Man skulle kunna säga att efter de år som Miljöpartiet har ansvarat för trafikroteln och haft trafikkontoret har det byggts upp näst intill ett maskineri som jobbar med cykel, planerar för cykel och bygger cykelvägar. Detta är något vi gör för alla stockholmare, för hela staden, och cykel är en väldigt viktig fråga.

Anförande nr 21

S v a n t e L i n u s s o n (C): Då blir min fråga ändå: Hur kan det här maskineriet som Miljöpartiet har byggt upp under tio år skapa en så dålig yta, som fungerar så dåligt? När jag cyklade förbi där nu vid lunch var det ytterligare någon cyklist som cyklade förbi, och hon cyklade på gångytan. Det är ingen som förstår var man ska vara någonstans. Detta kommer att bli ännu sämre än vad det nu är i Götgatsbacken, med total förvirring. Det är inte framför allt för cyklisterna det är problem, utan det är kanske för fotgängarna det är störst problem, med den otrygga miljö de kommer att få.

Detta blir ännu värre på grund av att rampen till gång- och cykelbron har skrotats. Ni inom majoriteten valde att tillsätta en grupp tjänstemän helt utan kompetens inom trafikplanering när valde att ta bort den.

Vi måste hitta en alternativ lösning, sa vice stadsdirektör Mikael Gustafsson i DN. Jag undrar fortfarande var den alternativa lösningen är någonstans. Jag har frågat exploateringsnämnden flera gånger, men jag får inget svar. Så nu undrar jag om du från din sida kan tala om vad det är för kompensatoriska åtgärder som ska vidtas när rampen till gång- och cykelbron har försvunnit.

Anförande nr 22

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Slussen har ju planerats under en rad år. Det är ibland lätt att tro att det tar väldigt lång tid att tänka ut den bästa idén och att den, när man väl har den, bara är att omsätta i praktiken. I själva verket är det så att idéer implementeras mycket fortare än de går att genomföra. Skulle vi ha planerat Slussen i dag och inte spikat kapaciteten på Guldbron redan under Ulla Hamiltons tid skulle vi nog ha tänkt annorlunda.

Med detta sagt är Slussen exploateringskontorets ansvar. Jag vet utan att kunna detaljerna att man har gjort en hel del justeringar, inte minst på Guldbron och på

Yttranden 2024-06-17

Slussplan och så vidare, för att försöka ta höjd för de cykelflöden som kommer att ta den vägen fram till dess att gång- och cykelbron vid Slussen är på plats. Men detaljfrågor kan jag tyvärr inte svara på, för det är inte min förvaltning som sköter planerandet av Slussen.

Anförande nr 23

S v a n t e L i n u s s o n (C): Tack för svaret, Lars, men jag tycker att du lite grann får bestämma dig. Antingen är det Miljöpartiets maskineri som löser detta – och då borde du ha koll även på den här frågan – eller så är det inte det. Nu svarar du att du inte har koll på det här.

Det här blir inte bra. Det blir inte bra för cyklister, och det blir inte bra för fotgängare. Och det blir ännu sämre på grund av att rampen har försvunnit. Många cyklister, även de på Södermalm som ska från Söder Mälarstrand upp till Götgatan, till exempel, kommer nu att vara tvungna att cykla via Vattentorget för att komma upp dit. Det här kommer att vara väldigt tråkigt.

Jag ser faktiskt det här som ett systemproblem. I exploateringsnämnden får vi väldigt sällan möjlighet att ta ställning till trafikåtgärder. Detta är bara *ett* oerhört tydligt exempel. Kommunfullmäktige beslutade i ett genomförandebeslut för ungefär ett år sedan att vi skulle ha en viss cykelbro. Sedan har man haft förhandlingar på tjänstemannanivå, och nu tänker man bygga en helt annan gång- och cykelbro. Det kommer inget politiskt beslut. Varför får vi inte ta ett politiskt beslut om den nya gång- och cykelbron?

Anförande nr 24

Borgarrådet S t r ö m g r e n (MP): Situationen med gång- och cykelbron var olycklig. Det är ingen hemlighet att vi från Miljöpartiet gärna skulle ha sett att cykelbron hade byggts på det sätt som den var planerad. Men det är en sanning att Slussen byggs av exploateringskontoret, och det är en annan nämnd som inte jag har ansvar för.

Med detta sagt vet jag att exploateringskontorets trafikplanerare har gjort justeringar i befintlig sluss. Man ska veta att den byggs under flera etapper och skeden, och det finns en del behov av finjustering och kalibrering. Detta vet jag att man har gjort, inte minst på Guldbron och Slussplan. Jag ser det som att man kommer att behöva kalibrera och justera. Man kanske behöver måla upp linjer på ett annat sätt, men det är exploateringskontorets trafikplanerare som gör detta.

Detta är en del av ett större arbete med cykel. Där är jag ansvarig, och där gör vi det mesta vi kan för att göra Stockholm till Europas främsta cykelstad.

Yttranden 2024-06-17

Fråga nr 5. Kulturhuset

Anförande nr 25

N i k e Ö r b r i n k (KD): Tack till Torun, som tar sig tiden att svara trots att jag förstår att det blir mycket upprepningar! Jag ska börja med frågan om armlängds avstånd till kulturen. Jag minns budgetdebatten vi hade inför föregående år. Jag var ganska kritisk till en del av skrivningarna i den budgeten, till exempel att man nämnde evenemang som särskilt inspirerar till mångfald och jämställdhet och att ett exempel på initiativ kan vara ett mångkulturellt arrangemang i samband med nationaldagsfirandet. Jag var kritisk inte nödvändigtvis mot den typen av evenemang utan för att man ger en så tydlig inriktning från politikens sida.

Om man läser hur du uttryckte dig ser man att du skrev: ”Om jag får ha en åsikt så kanske man ska utvärdera sammansättningen”, och så nämndes de här två personerna. Vad menade du med det, och varför skrev du så?

Anförande nr 26

Borgarrådet B o u c h e r (V): Jag deltog, kan man väl säga, i den debatt som ständigt pågår på Kulturhuset Stadsteatern om hur vi skapar inkluderande och jämlika samtal och debatter. Det var egentligen inte min mening att skriva Kulturhuset Stadsteatern på näsan, vilket det uppenbarligen har uppfattats som – jag kan förstå att det har uppfattats så. Det var mer avsett som en frågeställning från min sida: Hur tänkte ni nu?

Jag har inte fått någon reaktion över huvud taget. Jag har accepterat att Kulturhuset Stadsteatern har grund för den sammansättningen. Det handlade om min okunnighet och min frågeställning inför det, men det har inte kommit några som helst reflektioner från Kulturhuset Stadsteatern tillbaka till mig.

Däremot har vi oerhört mycket diskuterat riktlinjerna för bemanning, och detta tycker jag själv också är den viktiga frågan i det här sammanhanget: att Kulturhuset Stadsteatern inte var bemannad, så som det står i deras riktlinjer att den ska vara. Detta berodde med största sannolikhet – jag har full förståelse för det – på att detta var under Kulturnatten och att Kulturhuset Stadsteatern då slog alla publikrekord de någonsin har haft. Det var alltså smockfullt med folk, så personalen hade fullt upp. Därför kan man fråga sig om man ska ha den här typen av debatter under en kulturnatt. Men det är ytterligare en helt annan fråga.

Anförande nr 27

N i k e Ö r b r i n k (KD): Skulle man inte kunna ha det kan man ju också ställa sig frågan hur fri kulturen är – om man inte har möjlighet att diskutera vissa ämnen för att det är högt tryck och mycket annat som pågår. Jag håller absolut med om att bemanningen är en viktig fråga, men detta handlade ju inte det här enskilda uttalandet om; det handlade om två enskilda paneldeltagare. Vad jag har förstått har du också haft kontakt med en av paneldeltagarna. Har du haft någon som helst kontakt eller bett om att få kontakt, bjudit in till ett möte, med de två andra som nämndes i det här enskilda mejlet där du tyckte att man skulle utvärdera sammansättningen?

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 28

Borgarrådet B o u c h e r (V): Tack för frågan! Mitt ansvar är inte att göra en utvärdering. Det är Kulturhuset Stadsteaterns ansvar att göra en utvärdering. Det jag gjorde var att träffa den som kände sig väldigt otrevligt bemött på Kulturhuset Stadsteatern. Det var en ren artighetsträff för att visa respekt för någon som uppenbarligen har känt att den måste gå därifrån.

Med detta sagt är problemet inte att debatten var på Kulturnatten, utan problemet är att man inte hade resurser att bemanna fullt ut under Kulturnatten. Jag tycker absolut att den här typen av debatter kan hållas under en kulturnatt eller när som helst. Men då måste man också kunna följa sina egna riktlinjer, och det hade man inte resurser att göra.

Anförande nr 29

N i k e Ö r b r i n k (KD): I mitt inledande anförande nämnde jag de problem jag såg med hur man formulerade budgeten inför föregående år. Jag tittade lite på verksamhetsplanen för kulturnämnden för det här året, och där skriver man bland annat: ”I beredningen av kulturstöd bedöms hur sökande organisation arbetar och planerar att arbeta med jämställdhet, exempelvis hur könsfördelningen ser ut i organisationens styrelse.”

Jag är av uppfattningen att detta är en typ av politisk styrning. Det är ett sätt att lägga sig i hur fria kulturutövare organiserar sig och låta detta styra huruvida de får bidrag eller inte. Vi ser att detta uppenbarligen har väckt reaktioner och frågor om kulturens frihet i staden, eller i alla fall en debatt om armlängds avstånd.

När Myndigheten för kulturanalys utvärderade nationellt kunde man konstatera att vi har väldigt stora problem med armlängds avstånd i Sverige. Är ni beredda att göra en egen utredning i Stockholms stad för att se hur våra kulturutövare upplever armlängds avstånd eller hur de upplever sin frihet?

Anförande nr 30

Borgarrådet B o u c h e r (V): Stockholms stad är sannolikt den kommun i landet som har minst riktlinjer för vad man behöver uppnå för att söka kulturstöd. Det är jag stolt över. Det handlar inte om att man måste prestera vissa saker, göra vissa typer av saker eller leva upp till vissa värderingar eller så för att få kulturstöd.

Med detta sagt pratar vi också om att kulturförvaltningen även är ansvarig för till exempel studieförbunden och en massa andra organisationer. Vi diskuterar väldigt ofta demokrativillkor i den här salen. Det tror jag också att du och jag är helt överens om att vi ska göra. Jag har i alla fall inte hört Kristdemokraterna komma in och säga att vi inte ska diskutera demokrativillkor för de organisationer som vi ger offentligt stöd till. Det tror jag att vi är överens om. Jag kan ha fel, men det är nog mitt korta svar på den frågan.

Yttranden 2024-06-17

Fråga nr 6. Föreningsbidrag till icke-demokratiska föreningar

Anförande nr 31

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ordförande! Den 12 december ville ni betala ut 4 miljoner i bidrag till studieförbundet Ibn Rushd – detta trots att statliga Folkbildningsrådet fryst utbetalningen och återkrävt 150 000 eftersom man använt litteratur som sprider antisemitiska konspirationsteorier och försvarar könsstympning, bland annat. Sedan svängde ni under sittande möte och återremitterade ärendet, dock bara för att den 4 mars betala ut pengarna igen, något som vi moderater starkt motsatte oss.

Under förra veckan meddelade dina partivänner i Region Stockholm att de har dragit in stödet till Ibn Rushd och att de kräver tillbaka 1,3 miljoner, efter att en extern granskning från PWC visat att Ibn Rushd använt studiematerial som beskriver kvinnor nedsättande, kopplar judendom till homosexualitet och refererar till sharialagar. Detta ledde i sin tur till att Folkbildningsrådet nu gör en helhetsbedömning och granskar dem igen, och de kanske blir av med alla sina bidrag.

Min fråga till dig mot bakgrund av att de får 4 miljoner från Stockholms stad är: Kommer granskningen och beslutet i Region Stockholm att påverka Stockholms stads agerande mot Ibn Rushd?

Anförande nr 32

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Godkännande av föreningsstöd och de stöd som vi delar ut generellt är kluriga frågor. Jag vill vara väldigt tydlig med att Stockholms stad har ett helt annat system än regionen när det gäller att dela ut stöd till organisationer, där vi i förväg granskar eller går igenom vad stödet ska användas till. Regionens granskning gäller Ibn Rushd, som inte har verksamhet i Stockholms stad; det handlar om andra kommuner i länet. Man behöver alltså hålla isär bollarna lite.

Däremot delar jag uppfattningen att vi absolut inte ska ge stöd när det bryter mot våra demokrativillkor. Ingen organisation som bryter mot stadens demokrativillkor ska få stöd. Kulturborgarrådet brukar säga att detta är en organisation som är djupt granskad, även från Stockholms stads sida.

Folkbildningsrådets styrelse har gått igenom bland annat stödet till Ibn Rushd, och du är väl medveten om att din partikamrat Sten Nordin sitter där. Därför är jag också nyfiken på om du har någon annan kunskap om något som gör att vi inte skulle dela ut stöd till Ibn Rushd i Stockholm. Vi vill naturligtvis täppa till om det finns hål i organisationen när det gäller att dela ut medel. Vi vill ha information om detta så fort som möjligt så att man kan säkerställa det. Men just här och nu har det inte hittats någonting.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 33

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Om man summerar ditt svar är det väl: Inga konstigheter – vi fortsätter som vanligt. Folkbildningsrådet reagerar ju helt annorlunda på den granskning och den rapport som kom från Region Stockholm. De sa: Nu måste vi göra en helhetsgranskning av hela Ibn Rushd för att se om de kan respektera medborgerliga fri- och rättigheter. Detta tyckte folkbildningsrådet – att de kanske blir av med alla sina statliga pengar tyckte de var den rimliga konsekvensen.

Det här är bara ett i raden av problem. Ibn Rushd har av forskare kritiserats för kopplingar till Muslimska brödrskapet. Gång på gång ertappas de med att bedriva verksamhet som inte är förenlig med mänskliga fri- och rättigheter. Det har skett i Göteborg, en gång här i Stockholm samt i Helsingborg, Gävle, Bollnäs och Ovanåker. I Region Skåne utreder man just nu hela förbundets verksamhet.

I Stockholms stad verkar pengarna dock aldrig sina. Frågan till Karin Wanngård blir därför: Finns det någon punkt där ni säger stopp? Och kan du åtminstone som Region Stockholm göra en extern granskning?

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Detta är en fråga som vilar på kulturförvaltningen och som kulturborgarrådet är väl medveten om. Kulturförvaltningen har med anledning av regionens granskning tidigare lagt den granskning som det redan tidigare beslutats om gällande stödet till Ibn Rushd här i Stockholms stad.

Det är inte alls så att vi vill dela ut pengar till tvivelaktiga verksamheter. Det finns inget intresse av det, utan vi vill naturligtvis säkerställa att föreningsstöden går till något bra, något som uppfyller våra demokrativillkor. Det är också därför vi välkomnar att kulturförvaltningen än en gång kollar på Ibn Rushd i Stockholms stad. Men jag vill vara ännu tydligare med att när det gäller granskningen från regionen har man inte hittat någonting kopplat till Stockholms stad.

Anförande nr 35

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Nu ska du få lite beröm – håll i er nu! Nu svarar du faktiskt till viss del på min första fråga, om granskningen i Region Stockholm ledde till några konsekvenser. Nu säger du att ni har tidigare lagt en planerad granskning, och det är bra. Men jag tycker egentligen att det är viktigt att man tar ett steg längre och gör som Region Stockholm, det vill säga genomför den externa granskningen.

Jag blir bekymrad om det uppstår problem och man säger: Jo, men det är i andra kommuner i Stockholm som de här problemen uppstår. Det är i Göteborg, Skåne, Borås och Ovanåker som problemen uppstår. Det är alltid någon annanstans, men det finns ett besvärande mönster här. Är det inte läge att ta konsekvensen av de problem som finns och först och främst göra den externa granskning som dina kollegor lite högre upp på Hantverkargatan gjorde och som ledde till att de drog in pengarna, och

Yttranden 2024-06-17

sedan ställa sig frågan om vi kan fortsätta betala ut pengar till Ibn Rushd under dessa omständigheter?

Anförande nr 36

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande och fullmäktige! Vi har ju ett system där föreningar när de rättar till sina potentiella misstag får ytterligare stöd. Har de gjort fel ska stödet betalas tillbaka. Det finns ganska tydliga riktlinjer och regelverk. Än så länge har det inte hittats något i Stockholms stad, så jag är väldigt nyfiken på om Christofer Fjellner har någon annan information som behöver delges till de här granskningarna.

Det ska granskas. Våra organisationer ska tåla granskning, och de ska svara i de granskningar som sker. Men med detta sagt är vi positiva till hela grunden – att vi har ett brett föreningsliv. Men självklart ska de dela vårt grundläggande demokrativillkor och vårt sätt att se på hur man bedriver verksamhet.

Fråga nr 7. Hur kommer närboende som får sina liv förstörda av den tillfälliga byggvägen i Skarpnäck att kompenseras?

Anförande nr 37

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Jag ville först ställa frågan till biträdande finansborgarrådet, men det fick jag tyvärr inte. Men det är jättebra att Jan Valeskog kunde ta den i stället.

Så sent som i torsdags fattade exploateringsnämnden beslut om den tillfälliga byggväg som kommer att sträcka sig från Vinggatan till Sockenvägen. Byggvägen innebär en stor försämring av de närboendes livskvalitet. Bullernivåerna på grund av lastbilar och stenkrossen kommer att öka. Samtidigt riskerar marken att sjunka, vilket leder till sättningar i omkringliggande fastigheter. Det kommer även att få stora hälsokonsekvenser för Skarpnäcks skolbarn, som har sina idrottslektioner på sportfältet alldeles invid Vinggatan. Barnen kommer att andas in giftiga dieslavgaser, partiklar och damm från byggtrafiken. Likaså kommer allén, som skyddas av generellt biotopskydd, att påverkas negativt.

Min fråga till dig är: Hur kommer närboende som får sina liv förstörda av den tillfälliga byggvägen i Skarpnäck att kompenseras?

Anförande nr 38

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag vill, som jag brukar göra, särskilt när frågan är så här tillspetsad – ”får sina liv förstörda” – passa på att som konsumentupplysning för alla som lyssnar nämna att Sverigedemokraterna säger nej till nästan vartenda projekt. Det rör sig om minst 15 000 bostäder. Det handlar om 30 000 människor som inte skulle kunna få någon bostad och tusentals familjer vars medlemmar inte skulle kunna ta de jobb som finns – lärare, förskollärare, chaufförer, poliser och andra – just därför

Yttranden 2024-06-17

att det inte skulle finnas någon bostad med Sverigedemokraternas politik. Det kan man verkligen kalla att förstöra deras liv.

När det gäller sakfrågan har detta hanterats väldigt noga i exploateringsnämnden och på exploateringskontoret, med flera omfattande utredningar. Det är naturligtvis alltid så, ska man veta, att det i alla projekt blir en del störningar; det är ofrånkomligt. Sedan brukar det bli desto bättre efteråt. I det här fallet har en hel del skett.

Upplysningsvis kan jag säga att det skickades ut pressinformation den 5 juni. Jag läser upp rubriken, så kan ni titta på detta mer i detalj – där finns mycket mer fakta: ”Bergholmsbacken utvecklas med kraftigt bantat förslag för tillfällig byggväg och en utredning inleds om ett nytt naturreservat.”

I sak tar vi i Bagarmossen-Skarpnäck ett helhetsgrepp kring utvecklingen av den här platsen. En barnkonsekvensanalys har gjorts. En bygglogistikutredning har uppdaterats, och det har gjorts en utredning av påverkan på naturvärden med mera. Vi har också ett omfattande arbete kring just trafiksäkerhetsfrågorna; det är otroligt viktigt att de hanteras professionellt. Exploateringskontoret kommer innan och under projektets gång att ha en dialog och informationsmöten med lokalinwånare och berörda skolor och idrottsföreningar verksamma på sportfältet, just för att få ännu mer kunskap kring rörelsemönster och annat. Det är alltså en väldigt viktig fråga.

Anförande nr 39

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Du brukar lyfta upp siffran 60–80 procent när det gäller vad vi säger nej till. Det känns snarare som att 60–80 procent av det du säger är rent påhitt. Jag tror inte heller att det är särskilt livsuppbyggande att andas in cancerpartiklar från dieselmotorer.

Som ledamot av Skarpnäcks stadsdelsnämnd har jag träffat flera missnöjda lokalbor. De är ytterst missnöjda med detaljplanen men även med byggvägen. Dessa människor går regelbundet på sammanträden och kräver svar av politiker som inte lyssnar på dem. Protestgruppen har samlat in över 30 000 namnunderskrifter för att stoppa byggvägen. Men majoriteten verkar strunta i detta helt trots uppenbara brister när det gäller detaljplanen och byggvägen och missnöje från dem som bor i området. Majoritetens sista prioritering är uppenbarligen att lyssna på medborgarna.

Som borgarråd som lyfter 150 000 i månaden kan det faktiskt vara bra att åka in och lyssna på dessa protestgrupper. Så min fråga är: När kommer du att börja lyssna på medborgarna?

Anförande nr 40

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som sagt: Det är politikerna i exploateringsnämnden som hanterar detta, och de har självklart haft en hel del dialog i dessa frågor. När det gäller den lösning som presenterats vet jag att många också tycker att det är bra att, när detta projekt är genomfört, kunna få naturreservatet på plats. Det kommer att innebära en stor förbättring, och det kommer som sagt att knyta ihop de här områdena.

Yttranden 2024-06-17

Jag kan hålla med om att det är jätteviktigt att man, precis som man avser att göra från exploateringsnämndens och exploateringskontorets sida, har en nära dialog med alla berörda så att man sköter detta på ett så bra sätt som möjligt. Det är tyvärr så att all byggnation, oavsett vilket projekt det handlar om – till exempel alla projekt som ni ständigt säger nej till – medför störningar. Men man kan inte göra som ni, bara stoppa huvudet i sanden och säga att man inte ska bygga någonting någonstans. Det håller inte.

Anförande nr 41

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Det stämmer att det är exploateringsnämnden som har fattat beslutet, men det är du som är föredragande borgarråd. Det är du som har fattat beslut om själva detaljplanen, så det är dags att sluta skylla ifrån sig och i stället ta ansvar och faktiskt träffa dessa människor.

Men det pågår också många andra byggprojekt i Skarpnäcks stadsdel. Nytorps gårde har varit ett totalt fiasko ur medborgarnas perspektiv, liksom byggandet i Hammarbyhöjden och Bergholmsbacken samt på andra platser. Det är uppenbart att man måste lyssna på medborgarna i området när man uppför något permanent som faktiskt kommer att drabba deras liv negativt, både ekonomiskt och hälsomässigt. Min fråga är därför: Vilka lärdomar kommer du att dra av denna fråga och av andra byggprojekt som uppenbarligen mötts av kritik från lokalborna?

Anförande nr 42

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som jag sa är det ofrånkomligt att det blir byggstörningar i alla våra projekt. Slussen var en stor fråga för ett antal år sedan. När man nu ser hur bra det blir ändrar många uppfattning. Jag vet att detta är ganska vanligt.

De enda som utmärker sig är nog Sverigedemokraterna, som fortsätter säga nej till kanske 80–90 procent av alla projekt. Att ni kallas för Stockholms dödgrävare är inte konstigt. Den här staden skulle gå under om er politik, där ni säger nej till allting, fick råda. Vi skulle få 8 000–10 000 arbetslösa byggnadsarbetare – det skulle bli katastrof. Det är svårt att ta er på allvar när ni säger nej till vartenda projekt med olika argument varje gång.

Det här projektet är viktigt, liksom att det sker i nära dialog med de boende – en dialog som jag vet att både exploateringsnämnden och exploateringskontoret har.

Fråga nr 8. Vad görs åt stöket i skolan?

Anförande nr 43

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Under sittande möte kom faktiskt en nyhetsflash från *Ekot* om att svenska skolor har sämst ordning i Europa. Tyvärr är resultaten från vår enkät i Stockholms stad, som nu har kommit, väldigt nedslående. I årskurs 5 är det bara 59 procent som tycker att de kan arbeta i lugn och ro på

Yttranden 2024-06-17

lektionerna, och i årskurs 8 är det bara 55 procent. Då ska man påminna sig om att årsmålet för årskurs 5 var satt till 85 procent, så det är jättelångt under. Årsmålet för årskurs 8 var faktiskt satt till modesta 56 procent, och det når vi inte heller upp till.

Min fråga till skolborgarrådet är därför: Vad avser du att göra åt detta problem så att vi kan ha mer fokus på lärande och mindre på stök och bråk?

Anförande nr 44

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Utifrån den flash som kom nu och som visar på att Sverige är, tror jag, sämst i Europa på studiero, om man får tro undersökningen, är det uppenbart att det finns ett problem i svensk skola som vi inte har kommit till botten med.

Med detta sagt är det inte så att det har skett en försämring i Stockholm just nu, utan detta är en trend över lång tid, som vi ser är problematisk. Detta är en anledning bland många till att vi nu bygger ut våra särskilda undervisningsgrupper i ganska snabb takt. I år ökar de särskilda undervisningsgrupperna, både lokalt ute på skolorna och de regionala och centrala, med stora volymer – just för att vi vet att stök i alla fall delvis härrör från elever som egentligen har behov av mer hjälp och stöd i skolan. Detta är en viktig del.

En annan viktig del är såklart elevhälsan och att se till att den finns närvarande på alla skolor samt att vi fortsätter det samarbete vi har med polis och socialtjänst. Men eftersom det rör sig om så stora grupper handlar det såklart inte bara om de barn som har behov av särskilt stöd, utan detta är helt enkelt en allmän fråga om att vi behöver ordning och reda. Även föräldrarna måste vara delaktiga och se till att barnen kommer i tid till lektionerna, vilket var en fråga som stack ut.

Men med detta sagt vill jag verkligen också understryka att bilden att skolan skulle vara en kaotisk miljö – som är lätt att få när man ser de här flasharna om oordning – inte är riktigt sann. Jag tror ändå att även du, Jan Jönsson, kan hålla med mig om det. De allra flesta skolor i Stockholms stad, i alla fall våra kommunala skolor, präglas av ordning och reda och lugn och ro och är fantastiska verksamheter.

Detta betyder inte att vi ska slå oss till ro, tvärtom. De insatser som vi vet gör skillnad ska vi fortsätta med för att se till att det råder studiero på lektionerna.

Anförande nr 45

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag håller verkligen med om att det görs jättemycket fint arbete runt om i Stockholms skolor. Problemet är nog snarare att det är så väldigt varierande. I vissa ämnen eller klassrum kan det vara totalt kaos medan det i andra kan vara väldigt fin ordning och fokus på lärande och studier.

En extra problematik med detta är att pojkar generellt känner sig tryggare än flickor gör. Det finns också mycket som talar för att flickor i dag tar större ansvar för sina studier än vad pojkar gör. Vad tänker du kring detta, och finns det några åtgärder som kan vidtas för att också flickorna ska känna att det är tryggt och lugnt i skolan?

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 46

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Skillnaden mellan flickor och pojkar när det gäller studiero och psykisk hälsa är väldigt påtaglig. När det gäller den psykiska hälsan bland flickor i skolan har Sveriges Elevkårer och Sveriges Elevråd just gjort en stor undersökning där mycket pekar på att detta också kommer an på betygspress och prestationshets. Det är klart att detta också är frågor som påverkar studieron. Min bild är att Liberalerna inte är så intresserade av att gå på djupet i de frågorna.

Med detta sagt tror jag självklart när det gäller den del som handlar om stöket, som är föremål för den undersökning som OECD har gjort nu, att det gäller att hålla i – inte att hitta på helt nya saker som trender just nu, tvärtom. Det handlar om det våldspreventionsarbete som pågår och om den elevhälsa och de särskilda undervisningsgrupper som byggs ut och om att se till att vi har behöriga lärare och att klasserna inte fortsätter att öka i storlek – att se till att vi ger barnen studiero.

Anförande nr 47

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag saknar ändå lite konkretion i borgarrådets svar. Jag håller med om det här med särskilda undervisningsgrupper. Det är jättebra med våldspreventivt arbete. Tyvärr är det bara 40 av 140 skolor som är med i till exempel MVP och Agera tillsammans.

Från Liberalernas sida har vi föreslagit att man skulle kunna testa studieroteam. Vad jag vet har det hittills avslagits. Det handlar alltså om ett team som tar hand om stök och problem utanför klassrummet så att undervisningen kan pågå. Vi har också sagt att man behöver jobba särskilt med små pojkars värderingar och beteende i ett tidigt skede, riktat mot dem, eftersom det är de som står för väldigt mycket av stökandet i klassrummen som tar fokus från allas lärande.

Mer konkretion är väl alltså vad jag efterlyser.

Anförande nr 48

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vet att detta är en liten skillnad i synen på styrning mellan våra partier. Ni efterfrågar ofta mycket detaljstyrning och att få bestämma exakt vilka konkreta nya projekt som ska genomföras. Vi har fokus på trenderna och att se till att fler klarar skolan, att det blir lugn och ro och skapas trygghet och att de metoder som man utarbetar, som professionen tror på och som vi ser ger positiva resultat, används och att de hålls i när vi hittar dem.

Nu har vi byggt ut de skolsociala teamen. Vi har fler och fler skolor med socialekreterare på plats just för att lärarna inte ska behöva göra det som inte ingår i undervisningen i klassrummet. Nu ska vi hålla i detta och se till att det kommer på plats på alla skolor.

Vi är jättestolta över utbyggnaden av de särskilda undervisningsgrupperna. Men detta finns fortfarande inte på alla skolor; det måste få fortsätta. Det gäller inte att hela tiden hitta på nya detaljer utan att faktiskt se till att hålla i det som görs.

Yttranden 2024-06-17

§ 7 Revidering av Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd

Anförande nr 49

Borgarrådet O j a n n e (S): Det kanske var strategiskt smart av mig att få fram fem beslutsärenden till ett möte som folk bara vill ska ta slut! Vi börjar med de reviderade riktlinjerna för serveringstillstånd.

Restauranger, barer och besöksnäring är en viktig del av Stockholms attraktivitet. Branschen skapar också många arbetstillfällen och är ofta den första anställningen för många unga. Jag är därför mån om att Stockholm ska ha ett levande och rikt krog- och nattliv med seriösa aktörer som konkurrerar på lika villkor. Det är på något sätt grundförutsättningen när vi går in i det här arbetet. Staden ska ha tydliga och lagenliga riktlinjer för serveringstillstånd för att motverka brottslighet och skadligt fylleri. I de reviderade riktlinjerna blir det tydligt att vi arbetar aktivt för att motverka oseriösa aktörer, kriminalitet, stök och otrygghet i krogbranschen samtidigt som vi vill ge en bra service till de krogar som följer reglerna och som bidrar till en levande och pulserande stad.

Jag ser det därför som positivt att vi nu reviderar riktlinjerna i enlighet med rådande lagar och regler, samtidigt som vi gör vissa justeringar för att förenkla regelverket där det har framkommit att det har varit onödigt krångligt. En av de saker som vi jobbar med är att vi har ett branschråd för krognäringen, där Visita, arbetsgivarorganisationen, hotell- och restaurangfacket, näringslivet själva, polisen och staden träffas regelbundet och diskuterar hur Stockholms krogliv fungerar. Vilka förbättringar kan vi se?

En av de saker som man har lyft flera gånger i branschen är att man efterfrågar möjlighet till avsteg från krav på ordningsvakter i vissa sammanhang. Det handlar om att vi i dag har regler som säger att man måste ha ordningsvakter från klockan 22 om man ska ha öppet till klockan ett. Det gör att det blir en väldigt stor kostnad för att ha öppet en extra timme. Med de nya reglerna öppnar vi upp för en möjlighet till avsteg från krav på ordningsvakt om ordningsvakten är uppenbart obehövlig och efter samråd med polisen. Då tänker vi oss pianobarer, hotellobbyer och så vidare där det skulle kunna vara möjligt. Det här en efterfrågad förbättring för näringsidkarna.

Jag ska inte prata alldeles för länge – jag hörde uppmaningen från ordföranden – men jag vill också lyfta det goda arbete som stadens tillståndsenhet gör och som genomgående får ett högt betyg. Vi mäter NKI, nöjd-kund-index. Här sticker Stockholms tillståndsenhet ut som positiv i Sverige, och det tycker jag att vi ska vara glada över. När Visita nyligen gick ut med önskemål till landets olika kommuner frågade jag varför inte jag fick materialet. Då sa de: Ja, men ni gör redan så mycket av det här i Stockholm, så vi ska ta fram speciella frågor för er! De har såklart synpunkter också, men vi är ändå bäst i klassen. Det tycker jag att vi ska slå oss för bröstet för.

Anförande nr 50

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag begärde replik i stället för anförande med tanken att spara tid. Jag önskar yrka bifall till Moderaternas och Liberalernas

Yttranden 2024-06-17

gemensamma reservation. Den handlar om satellitserveringar. Borde vi inte nu ta chansen att göra som Göteborg och Örebro och få bort den här fåniga regeln som innebär att man inte får transportera alkohol om det bara skiljer en trottoar eller en liten vägsnutt från satellitserveringen? Jag tycker att det vore väldigt bra. Det skulle uppskattas av branschen, och du, Alexander Ojanne, skulle hyllas av alla restaurangägare och så vidare. Det skulle inte heller påverka vare sig ordning eller annan problematik som ibland kan kopplas till alkoholen.

Jag yrkar bifall till detta, och hoppas att du gör detsamma. Och med det kan ni stryka mig från talarlistan!

Anförande nr 51

Borgarrådet O j a n n e (S): Då ska jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag, för det tror jag att jag glömde bort.

Nej, vi har inte valt att gå fram med några förändringar när det gäller satellitserveringar. Det handlar delvis om att det är viktigt att serveringspersonalen ser vem det är de serverar alkoholen till. Det är viktigt att man ser hur berusningstillståndet är för dem som sitter på satellitserveringen. Det är också olämpligt att gå med sin fatöl på trottoaren och över gatan, på ställen där det är förbjudet att förtära alkohol. Jag tycker inte att vi ska gå den väg som Örebro och Göteborg gör. Jag tror också att de tänjer lite grann på vad lagstiftningen egentligen tillåter, men det får helt enkelt stå för dem hur det blir om det blir provat.

Anförande nr 52

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu när man ser över och reviderar stadens riktlinjer för serveringstillstånd – då passar vi på från Centerpartiet! Vi tycker givetvis att man också borde låta Stockholm bli en pilotkommun för alkoholtillstånd utan krav på matservering. Vi vill alltså slopa det här gamla förlegade matkravet som fortfarande råder. Man ska helt enkelt kunna servera en öl utan att tvingas ha kock i köket.

Stockholm ska vara en levande stad med ett sprudlande krogliv. Ska det bli möjligt och ska branschen kunna fortsätta att utvecklas måste också staden förenkla och bli en möjliggörare. I dag är vi i läget att en barägare kan servera en knappt ätbar maträtt bara för att uppfylla kravet för att kunna servera alkohol. Vi i Centerpartiet anser att det skulle vara mycket bättre att krogen intill, som kanske fokuserar just på mat, skulle kunna ta emot den hungriga matgästen och att den förste barägaren skulle kunna få fokusera på att lägga mer krut på sina drinkar, sin hantverksöl, sitt vin eller vad hen nu har för ambitioner att servera på sin krog.

Tack vare Centerpartiets initiativ klubbades ett förslag igenom i riksdagen i februari 2022 – ett förslag om att slopa kravet på matservering för att få alkoholtillstånd. Trots att det har gått två år har regeringen ännu inte agerat och lagt fram något förslag på området. Därför tycker jag att det är extra viktigt att vi i den här salen gör allt vi kan för att visa vägen.

Yttranden 2024-06-17

Centerpartiet har en radda olika förslag på området. Vi tycker till exempel att miljö- och hälsoskyddsämnden ska ta över tillståndsgivningen och tillsynsarbetet från socialnämnden. Att det ligger just hos socialförvaltningen vittnar bara om en omodern och förlegad syn på alkohol, trots att det faktiskt inmundigas av de flesta av oss vuxna då och då.

Centerpartiet vill också att Stockholm ska tillåta alkoholserving under fler av dygnets timmar. Vi vill pilottesta dygnetruntserveringar vid vissa utvalda verksamheter. Vi vill också sänka avgifterna för ansökan, tillsyn och anmälningar för serveringstillstånd, och vi vill självklart tillåta satellitserveringar och mycket mer. Vi vill genom våra förslag göra det både enklare och billigare att bedriva krog i Stockholm. Ju bättre krogar vi har, desto mer utveckling kommer att ske inom krogbranschen. Det är faktiskt en viktig del av vårt besöksliv och av det som gör Stockholm attraktivt.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 53

Borgarrådet O j a n n e (S): I stället för att begära ett eget inlägg ska jag försöka trycka ihop allt i en replik och svara på det här. Den enklaste frågan att svara på är den om matsserveringen. Det handlar om det som du är inne på själv. Riksdagen har absolut fattat ett beslut i den riktningen, men ingen lagstiftning har kommit fram. Det skulle vara att bryta mot lagen att gå fram med alkoholtillstånd utan matsservering. Sedan har ju matsserveringen ett syfte. Det ska vara tydligt skyltat med att det finns mat och att det finns alkoholfria alternativ. Det är ett sätt att hålla nere berusningsgraden på krogarna.

När det gäller att flytta detta till miljö- och hälsönämnden ska man komma ihåg att Göteborg gjorde det för inte så länge sedan, 2017. Vad som har hänt där är inte att det har blivit bättre och billigare, utan tvärtom ser man att deras NKI sjunker som en sten. Vi var på ungefär samma nivåer. Nu ligger Göteborg på 53, medan Stockholm ligger på 76. Vi har en otroligt bra tillståndsenhet. När det gäller kostnaderna är det självkostnadsprincipen som gäller. Om man vill sänka priset måste vi ta pengar från någonting annat, och då är det stödboenden, akutboenden och funktionshinderspolitik. Det är någonting annat vi behöver ta pengarna ifrån.

Anförande nr 54

J o n a s N a d d e b o (C): Tack så mycket, Alexander Ojanne, framför allt för det du sa till Jan Jönsson här tidigare om att Göteborg kanske töjer lite på reglerna! I det här fallet tror jag att man måste göra det för att flytta frågan framåt. Jag tycker till exempel att vi borde kunna ansöka om att bli pilotkommun för att testa just det här i lagstiftningen. Om någon kommun ska våga göra det så är det Stockholm, och så kan vi få några domslut på det. Så gör vi i många andra fall i många andra nämnder, men bara när det är tillräckligt viktigt. För Centerpartiet är det här en viktig kärnuppgift för kommunen. Vi ser att Stockholm ska fortsätta utvecklas som en nattlig stad, men också som en kroglivsstad, och då behöver man göra de här förändringarna. Det finns andra

Yttranden 2024-06-17

kommuner i vår närhet, Nacka, Vaxholm och Täby, som har lyckats flytta till exempel tillståndsgivningen till miljö- och hälsoskyddsnämnden och också kunnat minska kostnaderna ut mot sina kunder. Man behöver inte bara titta på Göteborg.

Anförande nr 55

A n n i k a E l m l u n d (M): Stockholm ska vara en stad för alla, för barn och unga, vuxna och äldre, för inflyttade och för dem som har bott här hela livet, men också för dem som besöker staden. I slutet på 90-talet var Stockholm den stad man flyttade till för att förverkliga sina drömmar. Det fanns en positiv buzz om och kring staden. När unga människor ska välja i dag är Stockholm inte längre en självklarhet. Yngre människor väljer inte sällan att flytta ifrån staden.

Att ha möjlighet att ta del av kultur, nattliv, uteserveringar och nöjen i sitt närområde är en av fördelarna med att bo i en stad. Jag skulle vilja gå så långt som att säga att det är en stor och viktig samhällsmotor som bidrar till stadens dynamik och attraktionskraft. Låt oss utveckla den möjligheten! Ett sätt är att göra det enklare för stadens restauranger. De reviderade uppdaterade riktlinjerna för serveringstillstånd är generellt sett mycket bra, men det är onödigt stelbent. Varför krångla till det kring satellitserveringarna?

För oss moderater är det viktigt att Stockholm blir en roligare stad och en mer attraktiv stad att leva i – en stad som folk söker sig till. Krångliga regelverk ska inte stå i vägen för det. Vi vill ha färre regler och en förenklad tillståndsprocess. I dag krävs för många tillstånd, vilket i sin tur gör att saker tar för lång tid för den som vill etablera en restaurangverksamhet. Det är viktigt att vi har en stad som upplevs som proaktiv, smidig och serviceinriktad oavsett driftsform eller bransch. Med stadsglädje kommer välbefinnande. Fler aktörer kommer att vilja etablera sig här, vilket skapar fler arbetstillfällen och en större attraktivitet, som i slutändan gynnar stadens ekonomi.

Moderaterna yrkar på reservation till förmån för det egna förslaget.

Anförande nr 56

M a u r i c e F o r s l u n d (KD): Ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Stockholm är en fantastisk stad. Det ska vara en stad för hela livet och också en stad för hela dygnet. Stockholms nöjesliv bidrar till att skapa en attraktiv och konkurrenskraftig huvudstad och motverkar ödslighet, tomma gator och en ödlig stadsmiljö. Stockholms nöjesliv har de senaste åren ställts inför stora utmaningar. Det var först pandemin och dess restriktioner för utelivet och sedan en inflationsekonomi med stigande räntor och minskad konsumtion av restaurang- och nöjestjänster.

Det är då viktigt att stadens riktlinjer för serveringstillstånd inte blir en ytterligare utmaning för branschens aktörer. Kristdemokraterna tycker därför att det bör bli generösare regler för vilka tider på dygnet alkoholserving tillåts. Vi behöver även utreda reglerna för servering i så kallade satellitserveringar, som flera har varit inne på här tidigare. Det är alltså servering i nära anslutning till verksamheten. Vårt syfte är

Yttranden 2024-06-17

att göra också dessa regler mer generösa än vad som är fallet i dag. Staden måste också säkerställa att ansökningar om serveringstillstånd hanteras effektivt så att kostnaden som förs vidare till näringsidkaren blir så låg som möjligt.

För oss kristdemokrater är det självklart att staden fortsatt ska ställa krav på viktiga aspekter som trygghet, säkerhet, trivsel, sociala hänsyn och folkhälsa. Men vi ska inte detaljstyra nöjeslivet i onödan. Det behövs till exempel bullerdämpande åtgärder i bostadshus för att säkerställa att man kan samexistera med nöjesliv och bostäder. Det behövs ordningsvakter och kameraövervakning för att skapa trygghet på gatorna. Men stadens riktlinjer för alkoholservering får inte utgöra ett hinder för de många seriösa aktörer som erbjuder ett attraktivt krog- och nöjesliv i Stockholm med alla dess positiva värden, både vad gäller arbetstillfällen och vad gäller att skapa en attraktiv kulturhuvudstad med ett rikt kulturellt innehåll.

Yttranden 2024-06-17

§ 8 Reviderade riktlinjer för handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning

Anförande nr 57

Borgarrådet O j a n n e (S): Ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Jag vill lyfta en sak som jag tycker är viktigt i det här beslutet. Det handlar om det viktiga förtydligandet i riktlinjerna att ett beslut om insats inte ska vara schablonmässigt tidsbegränsat. Det här var en av de första saker som lyftes när jag var ute och träffade de dövblindas förening, eller om det var Synskadades Riksförbund. Det är i viss mån samma personer, men jag vet i alla fall vilken person jag träffade. Han sa till mig: Om det är någonting jag vill ska hända den här mandatperioden är det att jag inte ska behöva gå varje år för att kolla att mina ögonproteser inte har börjat se. Det är meningslöst byråkrati. Han sa också: Jag kan hantera det, men för många skapar det en stress att alltid behöva testa sig och att varje år behöva gå och se att man fortfarande har det funktionshinder som man hade året innan. Det blir så extra tydligt när man har ögonproteser.

Där gör vi en förändring. Det finns jättemycket bra saker i riktlinjerna, och de är i enlighet med lagstiftning, ny praxis som har uppkommit och så vidare. Med det vill jag bara trycka på att detta är en stor förbättring för målgruppen.

Jag orkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 58

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande! I riktlinjerna ser vi att samboskap och civilstånd kan påverka rätten till ledsagarservice. Jag tänker att detta för den person som lever i en våldsam relation och är i behov av ledsagarservice kan innebära att man blir ännu mer knuten till hemmet. Så kan det bli om det är så att den som är ens förövare och vill hålla en isolerad också är den som förväntas hjälpa till med ledsagarservice. Man hamnar då i en dubbelt utsatt situation. Hur ser du på den risken?

Anförande nr 59

Borgarrådet O j a n n e (S): Om det är så att man känner till att någon lever i en våldsam situation ska det självklart tas i beaktande. Personen ska få ledsagning och allt annat stöd som staden erbjuder när det gäller dem som lever i en våldsam relation.

Vi har just nu ett arbete där vi håller på att ta fram ett helt nytt program. Vi kallar det Bryt upp-programmet, och jag tror att det är väldigt likt det som Centerpartiet i sin budget kallar för Lämna-programmet. Jan Jönsson var inne på det i ett tidigare ärende. Mäns våld mot kvinnor är en prioriterad fråga, och det ska självklart tas i beaktande när man ska kunna få ledsagning. Det är inte heller ett krav på att den enskilde ska vara isolerad för att få rätt till ledsagning, men det är en av aspekterna man tittar på när man gör biståndsbedömningen.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 60

Kristin Jacobsson (C): Ordförande, fullmäktige! Var och en ska kunna leva sitt liv som den själv vill. Grunden i Centerpartiets politik är alla människors lika värde och frihet. Varje människa ska ha kraft att växa med fokus på rättigheter men också med fokus på möjligheter och förmåga att bidra oavsett funktionsförmåga.

Flera av remissinstanserna uttrycker oro för vad som sker med insatsen ledsagarservice. Vi delar den oron. Det är inte rimligt att isolering som begrepp blir en så viktig utgångspunkt i bedömningen av om man ska få beviljad ledsagarservice eller inte. Utgångspunkten bör naturligtvis i stället vara flexibilitet och huruvida den enskilde är förpassad till sitt hem oavsett om personen har Facebookvänner eller släkt utanför bostaden eller inte. Självklart måste det tydliggöras att ledsagarservice ska beviljas utifrån behovet av att kunna göra aktiviteter på egen hand. Civilstånd ska inte påverka om man får ledsagarservice eller inte.

Jag ser faktiskt en ganska stor risk med att civilstånd och samboskap kommer att påverka rätten till ledsagarservice, inte minst för den som lever i en våldsam relation eller utsätts för relationsvåld. För den förövare som vill isolera sin partner i hemmet kan det bli ännu lättare att göra det om den utsatta partnern inte kan lämna hemmet utan ledsagning. Om detta blir konsekvensen av riktlinjerna är det allvarligt.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 61

Martin Hansson (MP): Ordförande! Jag ska fatta mig kort även om jag ändå vill säga något om ärendet. Revideringarna är väldigt efterlängtade och har efterfrågats ett bra tag nu av organisationerna. Det är därför välkommet att de kommer. Framför allt uppdateras riktlinjerna för att vi ska kunna följa rådande lagstiftning men också för att vi ska kunna öka rättssäkerheten och likabehandlingen i Stockholms stad. Det kan också vara viktigt att känna till att nästa steg blir att socialnämnden ska kunna uppdatera sina tillämpningsanvisningar för handläggningen utifrån de riktlinjerna. De synpunkter som har kommit in till remissinstanserna kommer såklart att vara ett bra underlag för socialförvaltningen i arbetet med att ta fram tillämpningsanvisningarna.

Slutligen skulle jag särskilt vilja framhålla vikten av god och transparent dialog mellan handläggare och den enskilde samt att en viss flexibilitet måste kunna råda utifrån varje individs speciella eller specifika situation. Av vikt är även att utarbeta en praxis där rådande rättigheter inte får ses som ett tak utan i stället som ett golv.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Yttranden 2024-06-17

§ 9 Förlängning av ekonomiskt stöd till barnfamiljer med rätt till tidsbegränsat förstärkt tilläggsbidrag inom bostadsbidraget

Anförande nr 62

L i s a C a r l b o m (MP): För ett tag sedan skrev Lena Andersson en krönika i Svenska Dagbladet om att alla har råd med mat. Hon har nog inte jobbat som budget- och skuldrådgivare och mött människor som inte haft råd med mat för att de har varit så skuldsatta eller jobbat på förskola och sett barn som ätit extra mycket på måndagar eftersom de är så hungriga efter helgen.

I hårda ekonomiska tider behöver vi politiker ta vårt ansvar för dem som har det svårast. Därför har vi bland annat infört skolfrukost på Järva. Vi kommer också att ge 11 miljoner extra till stadsdelarna inför sommarlovet, och nu förlänger vi alltså beslutet att låta barnfamiljer med försörjningsstöd behålla den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget. Som det är nu är det många familjer som inte har råd med mat. De har inte råd med kläder till sina barn. De har inte råd med fritidsaktiviteter. Det minsta det vi kan göra är att låta dem behålla den lilla höjning av bostadsbidraget som regeringen har infört.

Anförande nr 63

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Att förlänga det tidsbegränsade förstärkta tilläggsbidraget till barnfamiljer med bostadsbidrag är inte bara en fråga om ekonomiskt stöd utan en grundläggande investering i vårt samhälles framtid. Det handlar om barnens välmående. Barn som växer upp i ett ekonomiskt stabilt hem har bättre förutsättningar att lyckas i skolan och utvecklas socialt. Genom att förlänga det förstärkta tilläggsbidraget ger vi barnfamiljer en ökad ekonomisk trygghet, vilket direkt påverkar barnens uppväxtvillkor. Forskning visar att ekonomisk stress i hemmet kan leda till sämre skolprestationer och hälsoproblem hos barn.

Att förlänga stödet är också en fråga om jämlikhet. Alla barn, oavsett familjens ekonomiska situation, har rätt till en trygg och stabil uppväxt. Genom att ge extrastödet till de barnfamiljer som har det tuffast arbetar vi aktivt för att minska klyftorna i samhället och ge alla barn lika möjligheter. Ekonomisk trygghet för familjer leder till ett starkare samhälle. Föräldrar som inte behöver oroa sig för ekonomin kan lägga mer tid och energi på att vara närvarande för sina barn. Detta stärker familjens band och skapar en positiv spiral där barnet får bättre stöd och omsorg.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Yttranden 2024-06-17

§ 10 Stockholms stads riktlinjer i arbetet mot våldsbejakande extremism

Anförande nr 64

Borgarrådet O j a n n e (S): Herr ordförande! I mars gjorde Säkerhetspolisen en insats i Tyresö, där man grep personer som man misstänkte för förberedelse till terroristbrott. I april gick nazister till attack mot en föreläsning i Gubbängen. Arrangemanget anordnades av Miljöpartiet och Vänsterpartiet, och nazisterna kastade in tårgas och misshandlade människor.

I sociala medier och chattgrupper pågår sedan några år tillbaka en desinformationskampanj mot Sverige och mot socialtjänsten, där man bland annat hävdar att samhället omhändertar barn vars föräldrar är muslimer med syfte att kidnappa dem. Socialsekreterare och andra kommunala tjänstemän hängs ut, och hot riktas mot våra verksamheter. Desinformationskampanjen var en av orsakerna till att Säpo i fjol höjde terrorhotnivån från nivå 3 till nivå 4. Desinformationen har ibland haft en tydlig avsändare men har ibland varit dold och skett via anonyma konton.

Den gemensamma nämnaren för Tyresö, Gubbängen och LVU-kampanjen är hatet mot vårt öppna samhälle, hatet mot vårt demokratiska samhälle. Det är personer som drivs av en vilja att slå sönder sammanhållningen i vårt land, och ibland samarbetar de för att öka polariseringen i samhället. Med falska nyheter, konspirationsteorier och hot och våld försöker de begränsa våra rättigheter och våra möjligheter att leva ett fritt liv.

Som demokrater kan vi aldrig acceptera detta. I Stockholm ska alla vara trygga. Därför har vi lagt om trygghetsarbetet. Genom målmedvetet arbete och effektiva insatser vill vi i den rödgröna majoriteten verka för ett tryggare Stockholm. Vi har inom loppet av ett halvår antagit en ny samverkansöverenskommelse med polisen. Vi har antagit ett nytt trygghetsprogram för staden, och i dag ska fullmäktige anta nya riktlinjer i stadens arbete mot våldsbejakande extremism. Det är på tiden, för de nuvarande riktlinjerna har inte uppdaterats på väldigt många år. Trots att omvärlden har förändrats har de sett likadana ut sedan 2016, när kommunfullmäktige klubbade dem.

Herr ordförande! Stadens arbete fortsätter att fokusera på samma extremistmiljöer som Säkerhetspolisen och den nationella strategin lyfter. Det handlar om den våldsbejakande högerextremismen, den våldsbejakande vänsterextremismen och den våldsbejakande islamistiska miljön. Men i de nya riktlinjerna tas numera även ensamagerande gärningspersoner upp. Det är personer som inte är med i en grupp eller organisation utan som agerar på egen hand utifrån en extremistmiljös ideologi, ofta radikaliserad i onlinemiljön. De gamla riktlinjerna tog som sagt inte hänsyn till vår nutid.

Vi går nu fram med en ny struktur för stadens arbete mot våldsbejakande extremism. De nya riktlinjerna ligger i linje med nationella styrdokument och lagar. Men viktigast av allt är att strukturen harmoniserar med stadens trygghetsprogram och säkerhetsprogram och det arbete som görs inom ramen för stadens samverkansöverenskommelse med polisregion Stockholm.

Yttranden 2024-06-17

Arbetet mot våldsbejakande extremism är inte längre frånkopplat det övriga trygghetsarbetet. För första gången kommer våldsbejakande extremism att ingå i de årliga lägesbilder över brottslighet som finns i stadsdelarna. Utifrån lägesbilderna kommer stadsdelarna att besluta om en åtgärdsplan. Tidigare hanterades frågorna separat. Det ändrar vi på nu, och tillsammans med polisen ska vi ta fram lägesbilder och handlingsplaner i syfte att stärka arbetet mot brott, otrygghet och våldsbejakande extremism. Våldsbejakande extremism kan inte förebyggas eller bekämpas med enstaka åtgärder som vidtas isolerat, utan det krävs parallella åtgärder på flera nivåer samtidigt. Hat och extremism hör inte hemma i vårt öppna Stockholm, och jag är helt övertygad om att de här riktlinjerna kommer att betyda väldigt mycket för Stockholm framöver.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 65

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag vill yrka bifall till Liberalernas reservation.

Vi tycker att det finns mycket som är bra i de uppdaterade riktlinjerna, men det finns också saker som vi vill lägga till. Det har att göra med hur den högerextrema miljön i Sverige just nu genomgår en förändring. Där det tidigare har varit mycket fokus på flygbolagsutdelning, torgmöten och annat har det minskat till förmån för de mycket obehagligare kampförberedande aktiviteter som vi ser ökar inte bara i Sverige utan även i stora delar av Europa, det vill säga träning för att använda våld i politiskt syfte.

Vi kan se att det här kopplar till grundläggande odemokratiska värderingar, men vi ser också att destruktiva mansnormer lyfts fram som ett ideal, där manlighet förknippas med våld. Vi hade gärna sett att programmet skulle ha haft ett tydligare fokus just på värderingsarbete och på att arbeta med demokratiska värderingar, inte minst med unga människor, och kring destruktiva mansnormer. Vi vill att man ska lyfta fram hur man kan vara ett föredöme som man, och som kvinna för den delen.

Avslutningsvis tänker jag bara ta upp något som var lite roligt. Gabriel Kroon kommer efter mig på talarlistan, så han får kanske svara då. Det är rätt roligt att läsa Sverigedemokraternas reservation, där det bland annat står så här: Källkritik är ett viktigt redskap, men detta får inte leda till att etablerade mediers uttalanden tas som sanning. Likaså kan illvilliga aktörer sprida falska fakta eller påhittade event för att influera användare. Jag tycker att det var en väldigt klarsynt insikt, och vi hoppas förstås att det också ska sprida sig till Sverigedemokraterna på nationell nivå.

Anförande nr 66

Gabriel Kroon (SD): Tack, Jan Jönsson, för att du bjöd upp mig till den här debatten så att vi får prata om de här frågorna! Du sätter ändå fingret på någonting viktigt när du nämner just källkritiken, för det tycker jag är någonting som måste nyanseras i den här strategin. Källkritik måste innebära att man tar in information från olika källor och drar en informerad slutsats.

Yttranden 2024-06-17

Vi måste också förstå att i samhällsvetenskapen, vilket ändå är det vi sysslar med i politiken och vilket en stor del av utbildningen handlar om, finns det ofta inget rätt och fel. Det handlar om olika argument och olika idéer som stöts och blöts. Det här skiljer sig helt och hållet från naturvetenskapen, där det finns faktiska rätt och fel. Släpper jag ett äpple ramlar det på marken. Men när det gäller bästa sättet att styra Stockholm finns det ingen ultimata sanning.

Det var det här jag ville nyansera. Men det verkar som att du mer är ute efter att förlöjliga i stället för att ha en seriös debatt om de här frågorna.

Anförande nr 67

Borgarrådet Jönsson (L): Jag håller med om att källkritik är oerhört viktigt och att det just handlar om att sammanväga olika källor. Men nog måste man ändå värdera ett journalistiskt arbete som görs av en redaktion högre än vad som skrivs på till exempel olika alternativmediesajter eller via olika dolda trollkonton? På en redaktion gör man ju bedömningar av vad som är av allmänintresse och inte och har hela tiden ett kritiskt förhållningssätt inom redaktionen. Jag tycker att det är en avsevärd skillnad, och det är ju just det källkritik handlar om. När man lär ut det handlar det om att värdera de seriösa journalistiska källorna högre än de anonyma trollkontona. Det är så att säga själva grunden för att lära ut källkritik.

Anförande nr 68

Gabriel Kroon (SD): Den här strategin välkomnar vi såklart. Det här är viktigt, och det är lagstyrt hur vi ska arbeta med de här frågorna. Det är inte frivilligt, och det är inte något eget initiativ som vi tar i Stockholm att arbeta mot våldsbejakande extremism, utan det måste vi göra enligt Sveriges rikes lag.

När vi tittar på själva strategin som vi ska diskutera och besluta om i dag tycker jag att den skapar fler frågetecken än den rästar ut. Det tycker jag är lite beklagligt. Till exempel använder man här begrepp som fake news och alternativa fakta. Till att börja med är det här begrepp hämtade från Donald Trump, som jag tror att få vill associera sig med. Det är nog få som tycker att han är en klok ideolog. En annan sak är att man inte definierar vad som är fake news i konceptet som det förs fram i strategin. Man definierar inte heller alternativa fakta. Gemene man som har läst i alla fall en kurs på ett universitet förstår att när man tar fram ett koncept, vilket ändå är fake news eller alternativa fakta, måste man definiera konceptet så att vi alla pratar om samma sak. Annars får vi hundra olika svar på vad som är fake news och vad som är alternativa fakta.

Det var precis det här som skedde på Nordiska rådets Köpenhamnskonferens när man skulle bemöta fake news. Man hade alldeles en alldeles för bred åsiktsbild, så man landade helt enkelt inte i något vettigt ställningstagande när det gäller hur det skulle bekämpas. Det är väldigt beklagligt, och det är dit vi är på väg också.

Jag tycker också att strategin har en ansats att arbeta förebyggande. Det är inte bara de direkta individerna man siktar in sig på, utan det är även det förebyggande

Yttranden 2024-06-17

radikaliseringsarbetet som man här försöker stärka. Man nämner specifikt att man ska jobba mot rasistiska uttalanden och bemöta dessa, och det är såklart viktigt och bra. Men jag undrar: Om man ändå sätter fingret på just de här rasistiska uttalandena, ska vi då inte även prata om de homofobiska uttalandena och de antisemitiska uttalandena med de potentiella attentaten mot Stockholms synagoga och de ekofascistiska strömningarna, där vi faktiskt har en växande miljöextremism i Europa och inte minst i Sverige? Det här är väl också väldigt viktiga grupper att jobba med.

Jag vill avslutningsvis bara slå ett slag för att när vi jobbar med socialpolitik, vilket det här ändå är, och när vi föreslår insatser och angreppssätt måste det vara evidensbaserat. Det måste ju ändå finnas en idé kring att de insatser som vi nu ska jobba med har funkat, eller i alla fall utforskats, i en tidigare kontext. Det finns egentligen ingen tydlighet kring vad som är evidensbaserat och vad som är bara helt nytt och erfarenhetsbaserat. Jag är tycker att det är lite beklagligt att vi inte har en väldigt vass strategi i den här viktiga frågan.

Därför yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 69

K r i s t i n J a c o b s s o n (C): Ordförande, fullmäktige! Låt mig börja med att säga att jag och Centerpartiet tycker att uppdateringen av handlingsplanen har många förtjänster. Den är i mångt och mycket bra. När erfarenheter utvecklas och hotbilder uppdateras måste såklart Stockholms arbete också göra det. Jag är faktiskt glad för efterremissrundan så att bostadsbolagen och SHIS roll i det förebyggande arbetet har kommit in. Det är bra att bostadsbolagens anställda kan utbildas i att upptäcka tecken på radikaliserings och våldsbejakande extremism. Men en väldigt viktig del saknas, och det är ett tydligare fokus på stadens unga, på kunskapshöjande åtgärder riktade mot unga personer att motstå radikala rörelser och antidemokratiska krafter.

Ordförande! Centerpartiet vill att fler skolor och fler ideella organisationer och idrottsrörelser ska få särskilda resurser för sitt arbete i människors vardag, för utbildningar om extremism och för att möjliggöra hågkomstresor till Förintelsens minnesplatser. Vi vill stärka arbetet mot rasism, antisemitism, antiziganism, islamofobi och våldsbejakande extremism. Vi vill också se tydligare rekommendationer och stöd till lärare och annan skolpersonal kring att kontakta och arbeta nära vårdnadshavare och socialtjänst när barn och unga visar tecken på extremism och radikaliserings.

Skolan är och kommer alltid att vara en viktig plats för att lära om och diskutera digitaliseringens möjligheter och baksidor. Radikaliserings inom sociala mediernas filterbubblor och onlinespelplattformar är tyvärr vardag. Här hade det varit bra med mer riktade utbildningsinsatser för både barn och vuxna om att identifiera och värja sig mot extremistisk påverkan.

Summa summarum: Detta är en i flera avseenden bra handlingsplan där vissa saker hade kunnat bli ännu bättre, inte minst för dem som möter barn och unga i deras vardag.

Yttranden 2024-06-17

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 70

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ordförande, ledamöter! Jag ska försöka fatta mig ganska kort, men Sverige och Stockholm befinner sig just nu i det mest allvarliga säkerhetspolitiska läget i modern tid. Terrorhotsnivån i Sverige är förhöjd, och Säkerhetspolisen bedömer att den kommer att vara förhöjd under en lång tid. Jag tycker att det är viktigt att påminna sig om att en förhöjd terrorhotsnivå i Sverige i allt väsentligt är en ökad risk för terrordåd, framför allt i Stockholm.

Högerextremism och vänsterextremism, men framför allt den islamistiska extremismen, är ett stort hot och riskerar att utmynna i terror. Men jag tycker att det är viktigt att se att det finns sorgliga kopplingar mellan de här extremistmiljöerna och främmande makt. Det såg vi inte minst med Irans agerande. Men det gäller tyvärr även gängkriminalitet. Jag tror att det arbete vi kan göra mot gängkriminalitet och för att öka tryggheten i Stockholm också är ett viktigt arbete för att bekämpa extremismen och risken för terror i Stockholm.

Det här är en tydlig prioritering för oss moderater. Vi har en politik för att förebygga extremism och terroraktivitet, men framför allt prioriterar vi trygghetsarbetet. Det kan inte undgå någon som läser vårt budgetförslag. Vi satsar 145 miljoner mer på just trygghetsarbete. Det gäller både förebyggande arbete och stärkt trygghet här och nu.

Det finns en, måhända liten, sak som vi gärna hade sett i det här och som vi hoppas att man kan ta med sig framöver. Det är att Stockholm sedan ett antal år har en visselblåsarfunktion. Vi hade egentligen gärna sett att den hade använts och omnämnts i riktlinjerna. Den kan vara ett värdefullt verktyg i staden för att uppmärksamma individer som hyser extremistiska värderingar och riskerar att omsätta det till terror. Vi hade gärna sett att man använde den visselblåsarfunktionen även i det här sammanhanget. Men min huvudpoäng är att det arbete vi gör för att bekämpa gängkriminalitet och öka trygghet i Stockholm är viktigt även i det här arbetet.

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation.

Anförande nr 71

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Som flera har varit inne på tidigare: I stadens arbete mot våldsbejakande extremism fokuserar vi framför allt på tre extremistmiljöer. Det är viktigt att poängtera att Säkerhetspolisen bedömer att dessa utgör ett hot mot demokratin och individens demokratiska fri- och rättigheter. Det är den våldsbejakande högerextremistiska, den våldsbejakande vänsterextremistiska och den våldsbejakande islamistiska miljön. Men som Alexander var inne på finns det ytterligare en förstärkning i detta program som är väldigt viktig att framhålla. Det handlar om att staden nu även ska innefatta förebyggande arbete mot ensamagerande personer. Det här är personer som inte nödvändigtvis är med i en grupp eller organisation utan som i stället agerar på egen hand men utifrån en extremistmiljö

Yttranden 2024-06-17

ideologi. Säkerhetspolisen gör bedömningen att just de här ensamagerade gärningspersonerna i dag utgör ett av de främsta attentatshoten.

Grunden är att hot och hat inte ska ges möjlighet att gro och få fäste. Det finns väldigt mycket av detta i det breda demokratistärkande arbetet och det förebyggande arbetet för mänskliga rättigheter och jämställdhet som pågår i skolan. Elever behöver en gedigen kunskap om källkritik för att kunna stå emot extremistisk propaganda och desinformation som sker både i den fysiska och såklart även i den virtuella miljön. Många av stadens verksamheter kan också komma i kontakt med personer som har frågor om eller uttrycker olika extremistiska åsikter. Det är då såklart av vikt att samtalen sker utifrån förhållningssätt som har stöd i forskningen och som inte riskerar att driva på en eventuell radikaliserings.

Riktlinjerna harmonierar nu också med bland annat det nya trygghets- och säkerhetsprogram vi har i Stockholms stad. Slutligen skulle jag också vilja uppmärksamma det positiva och notera att dessa riktlinjer har tagits emot väldigt väl av de olika remissinstanserna. Så läs gärna dem också!

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 72

N i k e Ö r b r i n k (KD): Ordförande, fullmäktige! Jag ska fatta mig väldigt kort i dag. Vi måste arbeta både brett och precist på samma gång i arbetet mot våldsbejakande extremism. Vi måste jobba förebyggande med civilsamhälle och skola och med noggrannhet i de bidrag vi delar ut och de lokaler vi hyr ut. Det här är ett bra program, men vi kristdemokrater tycker att programmet också borde innefatta det arbete man har med den offentliga miljön.

När vi styrde förra mandatperioden öronmärkte vi 60 miljoner direkt till terrorförebyggande insatser i den offentliga miljön. Vi beklagar att nuvarande majoritet har tagit bort uppdraget att arbeta med det här. Det anser vi vara fel.

Mot bakgrund av detta vill jag yrka bifall till Kristdemokraternas ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-06-17

§ 12 Detaljplan för del av Aspudden 2:1 vid Blommensbergsvägen i stadsdelen Aspudden (215 bostäder) Dp 2019-05858-54

§ 18 Överenskommelse om exploatering med försäljning och tomträtt, för bostäder inom fastigheten Aspudden 2:1 m.fl. i Aspudden med Riksbyggen Ekonomisk Förening och Wallenstam Fastigheter 138 AB – projekt Blommensbergsvägen

Anförande nr 73

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Den här planen möjliggör 215 bostäder, verksamhetslokaler samt allmänna platser längs med Blommensbergsvägen, Erik Segersälls väg och Hövdingagatan. Fördelningen mellan bostadsrätter och hyresrätter blir hälften vardera i projektet. Den nya utformningen kommer att innebära breddade gång- och cykelbanor och andra trafiksäkerhetshöjande åtgärder. I cykelplanen är Blommensbergsvägen utpekad som pendlingsstråk, men i dag går, som ni vet, cykeltrafiken i blandtrafik. Det här kommer att bli en stor förbättring.

En ökad trygghet kommer också att bli resultatet av byggnationen längs just Blommensbergsvägen, detta genom att entréer till trapphus placeras mot gatan för planerade flerbostadshus så att gatuutrymmet blir aktiverat på denna i dag, inte minst kvälls- och nattetid, ganska otrygga sträcka.

Stor hänsyn har tagits till Aspuddens befintliga skala i detaljplanen. Byggnader placeras mot gata med förgårdsmark samt i vissa fall som slätt mellan husen med parkmark. Den arkitektoniska idén är att skapa en småskalig täthet med förankring i den befintliga bebyggelsekaraktären. Grönskande inslag ska komplettera den byggda miljön och skapa en mjuk inramning med hjälp av förgårdsmark, gröna hörn och mellanrum.

Projektutgiften blir 219 miljoner kronor, och projektet visar totalt sett ett positivt nettonuvärde om 155 miljoner kronor, vilket ger en täckningsgrad på 174 procent. Det är alldeles utmärkt bra.

Sammanfattningsvis kan man säga att staden med det här projektet visar stor respekt för Aspuddens befintliga värden och kommer att skapa nya bostadstillägg av hög kvalitet som en del av en ny årsring i Aspudden.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut i bägge dessa ärenden.

Anförande nr 74

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag hade också tänkt att som Jan Valeskog beskriva förträffligheterna i projektet, men jag stryker det ur mina anteckningar här och lyfter bara att vi är väldigt glada att det blir bättre cykelbanor kring detta projekt och att det också blir ett led i att exploatera på denna plats.

Yttranden 2024-06-17

Det jag skulle inleda med är att säga: Äntligen har majoriteten samlat ihop sig och går nu faktiskt fram med den här planen! Man har väl inte slagit rekord i bordläggningar på stadsbyggnadsnämnden, men här finns ändå ett tydligt exempel på hur man har försenat en process när vi står inför de stora utmaningarna med att fortsätta att bygga och utveckla Stockholm. Jag är därför glad att vi kan fatta det här beslutet och komma vidare i frågan.

Det som har varit våra farhågor i projektet är hur byggprocessen kommer att påverka Aspudsparken. Vi vill inte att parken och dess verksamhet ska påverkas negativt under byggskedet. Vi vill inte ha några bodetableringar för bygget i parken, och vi vill också se till att stärka tillgängligheten för parken under byggtiden.

I övrigt hänvisar jag till vårt SU i kommunstyrelsen.

Anförande nr 75

G a b r i e l K r o o n (SD): Nu är Jan Valeskog och Socialdemokraterna, Miljöpartiet med flera framme med grävskoporna och säger: Nu ska vi skövla träd, som vi tycker så mycket om! Bevarandevärda tallar, ekar och lövskog skövlas bort helt och hållet. Området vid Sigfridsvägen förtätas sönder. Ett antal nya hus byggs i det egentligen redan färdigbyggda Aspudden, som grundar sig på stadsplanen från tidigare. Man skövlar bort grönområden, och man gör det helt i strid med de närboendes vilja. Det verkar som att det bara är Sverigedemokraterna som är emot detta negativa byggprojekt. Det är såklart väldigt beklagligt, och det är därför vi väljer att avstå från detta.

Det gör vi genom att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 76

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande, fullmäktige! Precis som borgarrådet och Jonas Naddebo är jag väldigt glad för att vi äntligen kan anta denna detaljplan, som möjliggör 215 bostäder i Aspudden. De nya bostäderna blir både hyresrätter och bostadsrätter i flerfamiljshus och radhus, vilket är välbehövligt i bostadsbristens Stockholm. Läget i närförort med närhet till tunnelbanan möjliggör låga parkeringstal.

Blommensbergsvägen blir lite bredare och säkrare för cyklister och gående, vilket är helt i linje med den rödgröna majoritetens ambitioner. Det finns även skola, förskola, bibliotek och kommersiell service i planområdets omedelbara närhet, och Aspudsparken och Vinterviken likaså.

Under planprocessen har det funnits oro för naturvärden som går förlorade och för påverkan på Aspudsparken. Det stämmer att ett antal skyddsvärda träd behöver tas ned. Därför ingår ett antal skyddsåtgärder och ekologisk kompensation i planbeskrivningen. Åtgärderna kommer att ske både inom och i närheten av planområdet. Det är också viktigt att påverkan på Aspudsparken under byggtiden minimeras.

Med detta sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag i båda ärendena.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 77

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Herr ordförande! Vilken fin dag! Att vi får fatta det här beslutet i dag känns väldigt skönt. Jag har följt det i ganska många år, sedan jag började i stadsbyggnadsnämnden. Det är en fin dag också för att det är min bröllopsdag. Tack för alla gratulationer!

Som Jonas Naddebo sa hade vi kunnat fatta det här beslutet för länge sedan om majoriteten hade lyckats komma överens. Men nu är det härligt att vi ändå kan landa det, för det blir väldigt bra. Särskilt bra är det också att ekonomin faktiskt ser ut att hålla. Det är inte i alla projekt vi har ens det goda utgångsläge som vi har här nu, så det kan bli riktigt fint. Som tidigare nämnts och som vi också har skrivit i vårt särskilda uttalande: Låt bli parken! Det är särskilt viktigt att värna den lilla yta som inte ska röras alls.

Vi hänvisar också till vårt särskilda uttalande i kommunstyrelsen i ärende 12 och yrkar i övrigt bifall i båda ärendena.

Anförande nr 78

B j ö r n L j u n g (L): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Eftersom alla anmälde sig på talarlistan i den här frågan får väl jag också säga någonting, tänkte jag. Först och främst: Micke Furtenbach, du ska tillbringa bröllopsdagen någon annanstans än här!

För det andra, mina vänner, är det precis som Jan Valeskog sa: Det är jättebra att vi kompletteringsbebygger Aspudden på det här viset. Det är seriösa byggaktörer som har tagit fram ett väldigt, väldigt bra förslag. Det tog lite lång tid i stadsbyggnadsnämnden, Cecilia Obermüller, för att få fram ett beslut. Men det är sådant som händer, och nu är vi framme vid beslut. Det här kommer att bli himla bra!

Aspuddsparken höll på att gå åt pipsvängen på forntiden, när jag var ordförande i stadsdelsnämnden där. Det var nämligen så att man då inte fick ha djur så nära bebyggelsen. Naturvårdsverket kom på att djur och bebyggelse kommer för nära varandra. Att husen sedan har stått där sedan 40-talet och parken funnits där i mer än 20 år är ibland ovidkommande när myndigheterna kommer med en del märkliga inlägg. Men det löste vi, och det här kommer att bli utomordentligt bra. Jag vill bara instämma i de utmärkta särskilda uttalanden som har uttalats härifrån om att Aspuddsparken måste värnas under byggtiden. Det som jag kan tänka mig att byggjobbarna och andra får göra är att mata hästarna med lite extra morötter, men inga andra störningsmoment.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 79

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Även Miljöpartiet står bakom denna plan med 215 bostäder. Det blir blandad bebyggelse, och en del grönska blir kvar. Det är viktigt för oss alla att Aspuddsparken får vara kvar orörd, och man får gärna mata hästarna med morötter.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 80

B j ö r n L j u n g (L): Jag gjorde ett litet försök att skoja från talarstolen. Det blir alldeles utmärkt, Cecilia. Vi går dit och matar hästarna med morötter.

Yttranden 2024-06-17

§ 13 Planeringsstrategi för Stockholms stad

Anförande nr 81

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Planeringsstrategin är ett nytt verktyg för den fysiska planeringen som ersätter aktualitetsprövningen av översiktsplanen, och den ska beslutas av fullmäktige senast 24 månader efter ett ordinarie val.

Det är viktigt i sammanhanget att vara tydlig med att Stockholms översiktsplan, som antogs 2018, fortfarande gäller. Den antogs med stor majoritet och hade rejält ökade ambitioner jämfört med tidigare översiktsplaner. Inte minst fick frågan om social hållbarhet och arbetet med att bygga bort fysiska barriärer en mer framträdande roll i översiktsplanen. Arbetet med en ny översiktsplan kommer att påbörjas inom en snar framtid.

Inom arbetet med stadens planeringsstrategi har tre rapporter tagits fram som jag tycker är av stort intresse. Den första är *Översiktsplanen blir verklighet – Uppföljning av genomförandet 2019–2022*, som analyserar detaljplaneringen och stadens strategiska insatser. Den andra är *Översiktsplanens bebyggelsepotential*, som klargör att översiktsplanens inriktning rymmer de kvantitativa mål som finns för bostäder och arbetsplatser. Den tredje är *Återblick på Skillnadernas Stockholm*, som visar hur de skilda livsvillkoren i stadens olika delar har förändrats och utvecklats sedan 2015, då Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm presenterade sina rapporter. De är alla, som sagt, mycket intressant läsning.

Som alla kan se i ärendet är den övergripande slutsatsen att översiktsplanen fortfarande är aktuell och fungerar väl som instrument för den strategiska planeringen i staden. I strategin redovisas bland mycket annat ytterligare insatser som behöver ske inom en rad områden, exempelvis att fortsätta prioritera Stockholmshus och andra projekt med lägre hyror, att prioritera genomförbar stadsutveckling i översiktsplanens fokusområden och strategiska samband och att prioritera gatuutrymmet i enlighet med framkomlighetsstrategin.

I en av bilagorna ser vi en hög teoretisk bebyggelsepotential angiven: hela 194 000 bostäder. Potentialen är alltså hög fram till 2040, och hittills har vi i genomsnitt färdigställt 5 100 bostäder per år under den senaste tioårsperioden. Likaså redovisas en potential för ett stort antal arbetsplatser, cirka 160 000, inom olika branscher i hela staden.

Samtidigt ser vi hur befolkningsprognosen nu förändras snabbt. Bara drygt ett år efter det att planeringsstrategin togs fram har siffrorna, enligt underlaget från SCB, sjunkit rejält även i Stockholm. Vi ser nu enligt SCB ett lägre födelsetal de närmaste tio åren, medan gränserna till landet sedan många år är nästan stängda.

Samtidigt vet vi att SCB-prognoser som säger att födelsetalen kommer att ligga på en låg nivå under en längre tid aldrig egentligen har stämt historiskt, så vi får hoppas att så är fallet även denna gång. Vi hoppas att den senaste prognosen från SCB från april

Yttranden 2024-06-17

i år, som visar att vi i stället åter kommer upp i 1,9 barn per kvinna, stämmer. Det vore alldeles utmärkt.

Däremot är i princip alla överens om att det kommer att uppstå en mycket stor brist på arbetskraft inom alla sektorer i Sverige, inte minst i offentlig sektor. Det är mycket oroande, även om detta i ärlighetens namn inte direkt diskuteras i planeringsstrategin. Jag vill ändå framhålla att arbetskraftsinvandring kommer att bli en viktig fråga och säkert helt nödvändig.

Planeringsstrategin med bilagor är alltså en mycket bra uppdatering som pekar ut viktiga behov och förutsättningar för Stockholms framtida stadsplanering, frågor om fler skyddade grönområden, klimatanpassning och minskade utsläpp, växande krav på teknisk försörjning, fortsatt ojämlika livsvillkor och en förändrad mobilitet men också säkerhetsläget och mycket mer därtill som kommer att påverka vår stadsplanering och det kommande arbetet med en ny översiktsplan.

Det hela beskrivs som sagt väl i planeringsstrategin för den fysiska planeringen, och jag yrkar härmed bifall till den.

Anförande nr 82

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi i Centerpartiet anser att översiktsplanen är väl utformad och att planeringsstrategin har många förtjänster och pekar ut viktiga behov och förutsättningar.

Däremot är det stor skillnad mellan strategins prioriterade insatser och den politik som vänstermajoriteten nu för. Ett viktigt område som pekas ut är de sämre ekonomiska tiderna och den vikande bostadsmarknaden och att genomförbara projekt därför behöver prioriteras i en utmanande konjunktur. Ändå lägger ni i majoriteten all er prestige i Bromma flygplats, där ingenting har genomförts på 14 år. Vi vill också i sinom tid bygga stad på flygplatsen, men det är oansvarigt att låta Bromma bli ett alibi för att dra ned på takten i resten av stadens utveckling.

Ett annat tema i strategin är ojämlika livsvillkor och ett ensidigt bostadsutbud som bör kompletteras med de underrepresenterade upplåtelseformerna. Vi i Centerpartiet håller helt med om att Stockholm måste byggas hållbart genom att blanda olika boendeformer ända ned på kvartersnivå. Men majoritetens enda svar på segregationen är att bygga hyreshus i villaområden. I förorter som helt domineras av hyresrätter levererar man faktiskt bara fler hyresrätter, som i vissa fall till och med är vikta för dem som redan bor i området – allt för att ytterligare cementera segregationen.

Stadens mark är en ändlig resurs. Därför behöver vi arbeta proaktivt för att identifiera ny bebyggelsepotential. Genom att överdäcka barriärer, spår och motortrafikleder kan man bygga både på och invid dessa. Att frigöra där kan innebära en stor bebyggelsepotential, men ändå sa majoriteten nej till vår överdäckningsstrategi, som kunde ha utgjort en färdplan för att öka vår bebyggelsepotential.

Slutligen oroar jag och Centerpartiet oss över stadens attraktionskraft. Om vi ska fortsätta att vara en internationell, konkurrenskraftig och företagsvänlig plats behöver

Yttranden 2024-06-17

staden en bättre och mer tillgänglig bostadsmarknad. Företag och startups vittnar om hur svårt det är att expandera i Stockholmsregionen, och de pekar explicit på att bostadsmarknaden gör det svårt för dem att rekrytera ny personal.

Förra gången staden hade ett vänsterstyre rasade staden med 101 platser när det gäller företagsklimatet. Ett försämrat företagsklimat i kombination med den bostadsbrist vi ser leder till en överhängande risk för att företag kommer att välja bort Stockholm. Det skulle vara förödande för vår attraktionskraft och vår tillväxt. Bifall till vår reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 83

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Dra ned på takten, säger Jonas Naddebo. Det stämmer ju inte alls. Vi har en portfölj med 26 000 bostäder i godkända planer. Att det ändå bara blir 3 000 som startas har naturligtvis att göra med konjunkturen och det läge som marknaden befinner sig i. Det är förklaringen och har ingenting med Bromma att göra. Bromma kan nog dessutom läggas ned betydligt tidigare än 2038, om det vill sig väl.

En av många frågor var överdäckningsfrågan. Det är alldeles utmärkt om man kan överdäcka, men det handlar om stora kostnader. Man ska ju kunna räkna ihop projekt, men överdäckning kostar oftast miljarder. Kostnaderna är alltså en problematik i sig.

När det gäller segregationen har vi massa projekt. Det var vi som i den förra översiktsplanen drog igång att förtäta i ytterstaden. Det ökar attraktionen hos dessa områden och fastigheternas värde, och det blir fler människor som rör sig där och även levande bottenvåningar. När det gäller olika upplåtelseformer ska vi naturligtvis också bygga betydligt fler bostadsrätter, om vi kan finansiera dem.

Anförande nr 84

J o n a s N a d d e b o (C): Ja, vad ska man svara på det? Det finns olika perspektiv på detta. Vi ser det som ni gör i er politik, Jan Valeskog. Vi såg till exempel på Blommensbergsvägen hur lång tid det tog bara att få fram det i vår egen nämnd. Jag tycker att vi borde ha ett mycket högre tempo och verkligen ta initiativ.

Jag kan ta exemplet Stora Sköndal, där vi har privata fastighetsägare och privat mark. Där gör staden ganska lite för att få fart på byggprojektet. Det tycker jag är alldeles för dåligt när det finns de som är villiga att driva processer trots att vi har ett ekonomiskt svagt läge. Där behöver vi som stad kliva fram och se till att vi får framdrift även i de projekten, trots att vi inte är vana vid att jobba med att få fram bostäder på privat mark.

Jag tror att det finns mycket mer att göra och att man behöver ha en hög ambition för att få till en utveckling, så att vi inte riskerar att tappa i attraktionskraft.

Anförande nr 85

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Planeringsstrategin ska ta sin utgångspunkt i översiktsplanen och beskriva om det finns några förändrade

Yttranden 2024-06-17

planeringsförutsättningar som är av betydelse för översiktsplanens aktualitet, som det heter enligt plan- och bygglagen.

Vi har en översiktsplan som antogs i februari 2018. Vi moderater delar inte fullt ut den bedömning som stadsbyggnadsnämnden gör, nämligen att den översiktsplan som fullmäktige har antagit är aktuell och ger en bra vägledning för efterföljande planering. Vår åsikt är att ett arbete med en ny översiktsplan behöver påbörjas så snart som möjligt, då ett antal planeringsförutsättningar har förändrats under de sex åren.

Att ta fram en ny översiktsplan är ett omfattande arbete. Därför tror vi att det behöver starta så fort som möjligt. Inför ett sådant arbete, om fullmäktige nu skulle välja att rösta på Moderaternas förslag, vill vi ge ett antal medskick. I en växande stad är bostadsbyggande ett högt prioriterat mål, men det är ännu viktigare att bygga bostäder som folk efterfrågar, såsom större lägenheter, radhus och olika former av boenden. Då kommer att fler välja att stanna kvar i Stockholm och att flytta till Stockholm.

Samtidigt som vi ska möjliggöra för fler att bo i Stockholm måste vi också värna och bevara Stockholms unika karaktärer. Skönheten i Stockholm måste bevaras – annars kommer folk inte att vilja flytta till Stockholm eller bo kvar i Stockholm. Vi ska låta Stockholm fortsätta att utvecklas och växa, men med varsamhet och samförstånd med dem som bor här, alltså med stockholmarna. Det går inte att bygga en stad utan att ha stockholmarna med sig.

Bland annat behöver Stockholms trädgårds-, villa- och småhusområden värnas bättre än vad som är fallet i dag. Staden måste arbeta strategiskt och långsiktigt med en varsam utveckling av våra småhus- och villaområden i syfte att säkerställa att deras kulturhistoriskt viktiga karaktär kan bevaras. Stadens nämnder ska inte bidra till en ovarsam planering av flerbostadshus i våra småhusområden.

Det finns ett antal strategier som har antagits av stadsbyggnadsnämnden efter det att nuvarande översiktsplan antogs. Det är byggnadsordningen, det är stadens arkitekturpolicy och det är riktlinjerna för varsam utveckling av våra småhus- och villaområden. Dessa tre strategier måste vävas in i översiktsplanen. Stadens nämnder och bolag måste ta ansvar för att alla följer de tre strategierna och jobbar efter dem. Detta är orsaken till att vi vill att översiktsplanen ska omarbetas så fort som möjligt och komma upp i fullmäktige för ett nytt beslut.

Jag yrkar därmed bifall till Moderaternas förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 86

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Arbetet med att göra en ny översiktsplan kommer snart att påbörjas. Det behövs; det är vi helt överens om, Johan Nilsson. När det gäller småhus- och villapolicyn har jag försökt räkna, och jag tror att ni har gått emot den betydligt fler gånger än vad vi har gjort i stadsbyggnadsnämnden. Jag tror inte att vi har gjort det en enda gång, om jag ska vara ärlig, så det är lite dubbla budskap.

Jag vill ta upp det här med att ni både här och i andra kommuner i regionen vill bygga väldigt många stadsradhus och småhus. Det är ett problem. Vi har omkring 400

Yttranden 2024-06-17

stadsradhus i planeringen, men att bygga sådana i stor omfattning på dyrbar mark i Stockholm skulle innebära att 90 procent av intäkterna försvinner liksom 90 procent av byggnadernas bostadsyta. Så som ni har formulerat det i olika dokument är inte riktigt realistiskt.

Anförande nr 87

J o h a n N i l s s o n (M): Stadsbyggnadsborgarrådet! Det var många saker där. Att översiktsplanen ska revideras är jättebra. Du har inte möjlighet att svara, men jag säger det ändå: Min förhoppning är att du och de rödgröna partierna är beredda att i översynen eller omarbetningen väva in de tre policyer som antogs av stadsbyggnadsnämnden för något år sedan.

När det gäller att vi i Moderaterna skulle gå emot policyn för småhus- och villaområden förstår jag inte alls i vilket avseende det skulle ske. Ni gör det ju hela tiden, eller kontoren gör det och ni röstar för. Vi har sett flera exempel, framför allt på senare år i Mälardalen och Älvsjö, där vi inte tycker att hänsyn tas till policyn. Vi vet också att övre instans inte respekterar den, och därför behöver detaljplanen ändras.

Vad gäller radhus behövs det jättemånga fler i Stockholm. 400 är ju ingenting mot 135 000 bostäder, Jan Valeskog. Det behövs fler radhus.

Anförande nr 88

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande, fullmäktige! Planeringsstrategi – låter det spännande? Ja, det borde upplevas som spännande eftersom det dokument som vi fattar beslut om i dag slår fast riktlinjerna för stadsutvecklingen i Stockholm och den kommande översiktsplaneringen i vår stad. Det är viktigt.

För oss rödgröna är samhällsplaneringen ett viktigt verktyg för att skapa en stad som håller samman socialt och ekologiskt. Samhällsplaneringen ska först och främst utgå från de behov som finns i områdena och hos stockholmarna. Segregationen behöver minska, och därför vill vi ta tillbaka kontrollen över planeringen och stärka områdesplaneringens roll. Vi behöver förtäta vår bebyggelsestruktur på ett jämlikt sätt i hela staden.

Det råder ingen brist på utmaningar, och planeringsförutsättningarna blir alltmer komplexa. Vi har våra bostadsmål som är svåra att uppnå i det rådande ekonomiska läget. Ännu svårare är det att få till bostäder som de som allra mest behöver en bostad kan efterfråga. Den byggbara marken är en ändlig resurs som ska användas klokt.

De ekologiska värdena och sambanden ska säkras och stärkas samtidigt som vi bygger, vilket är en ständig balansgång. Vi har jobbiga markförhållanden med lera, sulfidberg och markföroreningar som behöver hanteras, och buller- och avgiftsfrågorna måste numera hanteras hela tiden och vattenfrågorna likaså.

I projekt på privat mark kan vi inte peka med hela handen. Planens klimatpåverkan är en ständig och angelägen fråga. De strategiska sambanden har varit ett sätt att bygga ihop vår stad i översiktsplanen, och den tanken är fortfarande aktuell. Men eftersom vi

Yttranden 2024-06-17

befinner oss i ett nödläge för klimatet och den biologiska mångfalden behöver vi dock tänka om när det gäller hur vi skapar dessa samband. Kanske en bilväg med tillhörande bebyggelse genom en skog eller ett koloniområde inte är framtidens sätt att se på samband eller, för den delen, på mobilitet.

Vi Vänsterpartiet anser att planeringsstrategin är ett genomtänkt dokument som utgör en solid grund för det fortsatta arbetet. Därför yrkar jag bifall till vårt förslag.

Anförande nr 89

G a b r i e l K r o o n (SD): Det här är kommunfullmäktiges möjlighet att se över översiktsplanens inriktning, ambition och utformning. Översiktsplanen är ett kritiskt dokument, för det lägger grunden för de detaljplaner som kommer att följa, vilka lägger grunden för de bygglov som kommer att följa, vilka lägger grunden för själva husen som kommer att stå på platsen. Om man vill påverka Stockholms byggnationer måste det därför göras redan i översiktsplanen.

Vi sverigedemokrater anser inte att man ska förtäta i grönområden och förtäta bort träd och grönska. Vi måste också ta i beaktande att de stadsplaner där man ofta förtätade var helhetsplaner där det en gång i tiden byggdes och planerades utifrån en vision och en filosofi kring hur människor vill leva. Människor har flyttat till dessa områden därför att de trivs i den grönskan och den miljön. Nu väljer man från politiskt håll att, ofta i motsats till vad människorna själva vill, ta beslutet att vi ska bygga en tät stad i dessa områden. Det är väldigt många som är missnöjda med det.

Stockholm ska självfallet växa. Något annat har vi sverigedemokrater aldrig sagt, men vi måste fundera på hur Stockholm växer. Det bästa sättet är på hårdlagd mark och genom konvertering av äldre industriområden. Vi har många bra exempel, såsom Frihamnen, Lövholmen, Årstafältet och så vidare, som vi måste arbeta vidare med, och vi måste även hitta nya områden.

När Stockholm växer är det otroligt viktigt hur gestaltningen och stadsplaneringen ser ut. Något som vi saknar är mer byggnationer i stil med vad folk vill se. Det är bara att läsa vilken opinionsundersökning som helst om vilka byggen som folk trivs bäst i: Det är klassisk arkitektur, 20-tal, 30-tal, delvis 40-tal, 10-tal och sekelskifte. Det är inte svårare än så. Vi behöver inte uppfinna hjulet och skapa helt nya kreativa byggnader, utan låt oss jobba mer med det som folk vill se och uppskattar. Det är en tydligare inriktning som vi vill ha i översiktsplanen och dess krav på gestaltning i de nya områdena.

Med detta sagt yrkar vi i Sverigedemokraterna bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 90

M i k a e l V a l i e r F u r t e n b a c h (KD): Fru ordförande! Här är jag igen. Kristdemokraterna vill bygga en attraktiv, tät och vacker stad. I stora stycken är vi helt eniga om strategin, men det finns en del som kan bli bättre. Jag ska fatta mig extremt kort och bara nämna några förslag.

Yttranden 2024-06-17

Vi vill skapa småhuszoner med stoppad eller extremt varsam förtätning i exempelvis trädgårdstäderna. Gällande planer och riktlinjer räcker inte. Vid snart sagt vartenda sammanträde i stadsbyggnadsnämnden tvingas vi godkänna rivning och förtätning. Gamla hus rivs och ersätts av flerfamiljshus, där aktören tänjer på gränserna och reglerna till max. Han följer reglerna, och vi är tvungna att säga ja, fast vi i stort sett är eniga om att vi vill säga nej. Det är galenskap. Vi kan inte fortsätta så.

Vi behöver återuppliva dödförklarade hus. Det finns en massa gårdshus, framför allt i innerstaden, som togs bort ur detaljplanen långt innan jag föddes. Husen står ändå kvar men finns inte med i planen. Det innebär att varje liten förändring, hur liten den än är, måste gå via stadsbyggnadsnämnden och att allting är detaljplanestridigt. Detta tycker vi är korkat. Utfärda amnesti för dessa hus!

Utred en Stockholmsstandard för innerstaden med klassisk arkitektur! Orden har nämnts tidigare. Det går att bygga mycket roligare än till exempel SKR:s nya kåk – skräckhuset bredvid Sheraton. Jag var den enda som röstade nej till det. Det går att tänka modernt utan att ögonen börjar blöda. Vi hänvisar till vårt ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 91

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag var den ende som ropade ja och att det är ett jätteviktigt ärende, för det är det. Översiktsplanen är inte beslutande, men den styr ganska mycket av det vi gör dagligdags i stadsbyggnadssammanhang.

Den översiktsplan som vi har nu är ganska bra. Det som är väldigt bra med den är att den blå dimensionen nämns och tas till vara. Den blå dimensionen har inte med partipolitik att göra, även om det är väldigt trevligt med lite ljusblått, utan det handlar om vattnet. Vattnet har en annan roll i den översiktsplan som gäller nu och som vi nu talar om en strategi för. Det är konstigt att det har varit bortglömt tidigare.

Det finns några saker som har saknats under åren. Ett exempel är att som tydliga styrdokument i översiktsplanesammanhang föra in våra strategier för villa- och småhusområden samt arkitekturpolicyn. Sedan har vi några andra småpolicyer som är nog så viktiga och som vi behöver fortsätta att uppdatera. Allt detta ska sedan förhoppningsvis bakas ihop till en reviderad översiktsplan så småningom.

När vi gör detta måste vi tänka mycket längre om hur Stockholm ska utvecklas, för det finns delar i översiktsplanen i dag som hindrar utvecklingen. Det gäller inte minst nere i Skrubba, där det talas om ett industriområde men där det skulle kunna bli väldigt fina bostadsområden. För övrigt skulle vi kunna sälja hela Skrubbadelen, som är liksom en tarm av Stockholm, till Nacka och Tyresö, men det har inte riktigt med översiktsplanen att göra.

Detta ärende är viktigt, och jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Ni tycker kanske att den ser lite konstig ut, men det beror på att det blev lite fel. Det står till exempel Centerpartiet när det ska stå våra partier. Ni vet hur det kan bli när det

Yttranden 2024-06-17

brådskar inför borgarrådsberedningen, kommunstyrelsen och sådant. Ibland halkar det lite snett. Bifall till vår reservation!

Anförande nr 92

Cecilia Obermüller (MP): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! Planeringsstrategin, som ska antas inom 24 månader från kommunvalet, ersätter det som tidigare var aktualitetsprövning av översiktsplanen.

Vi har kunnat konstatera att översiktsplanen är relevant i stora delar. Det är en planeringsstrategi som vi från majoriteten är positiva till och nöjda med. Där lyfts bland annat fram vikten av blandad bostadsbebyggelse, minskad biltrafik och stärkt ekologisk infrastruktur. Det är väsentliga aspekter för en modern, resiliert och robust stad.

Det är också viktigt att poängtera att de strategiska sambanden inte behöver och inte ska betyda att det alltid handlar om att bygga samman olika områden och dra fram bilvägar. Att skapa samband kan mycket väl ske genom att skapa fina gemensamma målpunkter och att arbeta med att utveckla gröna värden. De grönblå strukturerna och deras resiliens är väsentliga för den biologiska mångfalden och för att klara av de utmaningar som vi står inför när det gäller klimatförändringarna.

Även om översiktsplanen är funnen aktuell är det dags att påbörja arbetet med att ta fram en ny sådan. Planering tar tid, och planering för ett så stort område som Bromma flygplats tar ännu mera tid. Därför är det väldigt bra att det har påbörjats en planering nu.

Med detta yrkar vi från Miljöpartiet bifall till föreliggande förslag, som har lagts fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 93

Johan Nilsson (M): Ordförande! Jag har en liten fundering, Cecilia, apropå det sista du nämnde. Vi hörde stadsbyggnadsborgarrådet nämna nyss att det kommer en ny översiktsplan så småningom.

När det gäller Bromma flygplats, som du nämnde, behöver man nog inte vara något jättesnille för att förstå att du kommer att verka för att det, utifrån ditt perspektiv, ska bli ordning och reda i den frågan.

Det som jag är nyfiken på är det som jag pratade mycket om, nämligen våra småhus- och villaområden. Där vet jag att du och jag tycker väldigt mycket lika. Det gör vi också i en del ärenden som hanteras i stadsbyggnadsnämnden, nämligen när det gäller just vikten av att inte förstöra dessa områden och att bevara de gröna värden som våra småhus- och villaområden besitter. Jag lite nyfiken på om du är beredd att verka för att småhus- och villastrategin ska få en större tyngd och skrivas in i den kommande översiktsplanen.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 94

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Det korta svaret är ja. Alla områden har dock sin särart, och jag tycker att det är väsentligt att man arbetar med varje område i Stockholm utifrån dess särart och att man bevarar de kvaliteter som finns i alla områden och arbetar med en varsam förtätning.

Vi har tagit fram strategier och tillägg till översiktsplanen. Dessa har vi alla antagit här i kommunfullmäktige. Det ska självfallet vara en del av en kommande översiktsplan att man tar hänsyn till de framtagna strategierna.

Yttranden 2024-06-17

§ 14 Förvärv av Kämpinge 2:1, före detta Kämpingeskolan, inom Järva stadsdelsnämndsområde

Anförande nr 95

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Järva stadsdelsförvaltning och Järva stadsdelsnämnd är *en* nämnd, och det innebär att vi behöver ha bra och ändamålsenliga lokaler som är strategiskt placerade på Järva för att jobba ihop organisationen och möta medborgarnas behov och önskemål på ett ännu bättre sätt.

De två gamla förvaltningarna har två lokaler i Kista och i Tensta som inte räcker till. Det finns ingen möjlighet att inhysa alla 600 medarbetare som är aktuella i någon av dessa två lokaler. Trots detta kommer det självfallet fortsatt att finnas lokal verksamhet i de olika stadsdelsnämndsområdena. Det behövs alltså ett samlat förvaltningshus för Järva stadsdelsförvaltning.

Stadsdelen har själv utrett möjliga alternativ för var det nya förvaltningshuset ska placeras. Man har tittat på om man ska stanna i befintliga lokaler, bygga helt nytt eller ta gamla Kämpingeskolan i anspråk. Kämpinge är just det alternativ som stadsdelen har identifierat som allra mest ändamålsenligt utifrån deras behov och tidsplan.

Jag vill understryka några saker. Detta är något annat än det tidigare förslag som diskuterades för ett antal år sedan. Då var tanken att man skulle riva alltihop och bygga ett helt nytt förvaltningshus. Inriktningen nu är att utgå från den gamla kåk som vi som är uppvuxna i Tensta kallar för Kämpinge, där min pappa för övrigt var sfi-lärare under många år och där tog jag slutligen min gymnasieexamen på komvux vid 25 års ålder.

Det är en väldigt fin lokal, och den ligger strategiskt i den östra delen av Tensta. Här finns det bra förutsättningar att skapa en god arbetsmiljö för förvaltningens medarbetare. Det är en strategisk placering. Den som vistas ofta i Tensta, speciellt på kvällar och helger, vet att man vid den östra uppgången passerar det som förut hette Plusgrillen. Jag vet inte vad det heter nu – jag tycker att det är jobbigt när man byter namn på sådana gamla diamanter i en stadsdel. Passagen vid gamla Plusgrillen som leder bort från parkeringshuset är den yta som Tenstaborna enskilt pekar ut som mest otrygg. Här får vi nu en rörlighet under stora delar av dygnet som är väldigt bra för tryggheten i Tensta.

Det är också så att Tensta centrum, precis som många andra lokala centrum, är i stort behov av ett ökat kundunderlag. Vi behöver få en större dagbefolkning. Handlarna i Tensta centrum går på knäna. Att få dit 600 medarbetare kommer därför att innebära ett stort lyft och en stor lättnad för många i det lokala näringslivet.

Jag vill också säga några saker angående vad det är för beslut vi fattar. Jag vill verkligen att man ska ha med sig att det är ett inriktningsbeslut. Fastighetskontoret kommer inte att lägga en massa pengar på detta projekt om man inte bedömer att det finns genomförbarhet i det. Givetvis kommer noggranna tekniska utredningar att göras. Det är en förutsättning för att man ska ta nästa steg och gå vidare till genomförande.

Yttranden 2024-06-17

Det har förts många och ingående diskussioner mellan fastighetskontoret, stadsledningskontoret, Sisab och stadsdelsförvaltningen. Givetvis ska de tekniska aspekterna utredas noggsamt framöver innan vi tar det slutgiltiga steget att faktiskt göra en investering i fastigheten.

Det är heller inte så att någon verksamhet trängs ut. Lokalen diskuterades som möjlig evakueringslokal för närliggande skolor, men det finns alltså ingen verksamhet som trängs ut av att man tar den i anspråk. Tvärtom skulle det innebära ett stort lyft för Tensta, för Tensta centrum, för handlarna, för medborgarna och för tryggheten i Tensta.

Jag vill återigen understryka att detta inte betyder att vi kommer att rensa resten av Järva stadsdelsnämndsområde på kommunal verksamhet. Detta handlar om att en viktig del av stadsdelens medarbetare behöver sitta tillsammans. Vi kommer inte att lägga ned den lokala närvaron i övrigt.

Med detta sagt är jag jätteglad för Tenstas och för alla våra medarbetares skull. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 96

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Det finns mycket att säga om detta ärende, men det ska jag inte göra. Jag nöjer mig med att konstatera att vi liberaler har tyckt att sammanläggningen av stadsdelarna i Järva var olycklig redan från början. Vi tycker att det är synd att de helt nybyggda och nyrenoverade lokalerna i Tensta centrum, med integrerat bibliotek och medborgarkontor, nu inte kommer att utnyttjas på det sätt som vi hade hoppats på.

Vi konstaterar också att den ruljans för personalen i socialtjänsten som vi har varnat för nu är ett faktum, enligt SR, men det har inte med detta ärende att göra.

Jag yrkar bifall till vårt yrkande eller vår reservation och följer, till skillnad från många andra, det som presidiet har bett oss att göra, nämligen hålla oss kort.

Anförande nr 97

Borgarrådet Lindblom (V): Ordförande! Bara så att det blir rätt och riktigt i diskussionen, Jan Jönsson: Du nämnde medborgarkontoret, men det ligger i Fastpartners lokaler, alltså gamla Livstycket, och berörs inte alls av detta. Fastpartner är fastighetsägare för medborgarkontoret. Jag var där med min pappa och ansökte om färdtjänst häromveckan. Kämpingskolan ligger en bit bort.

Även om jag inte ska inte lägga ord i munnen på dig är det kanske Micasafastigheten på Elinsborgsbacken bakom Tensta gymnasium som du tänker på. Den är mycket riktigt anpassad, men för långt färre medarbetare. Jag fick precis höra från nämndens ordförande Rashid att det är 700 medarbetare vi pratar om, och det är Micasas kåk på Elinsborgsbacken helt enkelt inte dimensionerad för. Men den kommer inte att stå tom, tro mig! Där ska vi fylla upp med kommunal verksamhet så att vi får både tillskottet i

Yttranden 2024-06-17

form av Kämpinge och ytterligare arbetsplatser. Medborgarkontoret ligger dock inte i någon av dessa två fastigheter.

Anförande nr 98

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Poängen med det helt nya integrerade bibliotek som ligger i Tensta centrum var att det skulle bli ett stadsdelsförvaltningskontor. Så var det i alla fall under vår tid, Clara Lindblom. Det kanske ni har ändrat på under er tid, men så var det tänkt.

Anförande nr 99

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Jag hörde vad ordföranden sa och ska försöka fatta mig kort, som alla andra säger.

Det är inget nytt. Vi moderater är emot hopslagningen. Vi står därför inte bakom beslutet utan har en reservation. En liten passus som kan tas med här är att vi är oroliga för att den nya processen kommer att bli en dyr historia, och det är skattebetalarna som får stå för den.

Bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen!

Yttranden 2024-06-17

§ 15 Förvärv av Cedersdal 5:1, f.d. Socialhögskolan, inom Norra innerstadens stadsdelsnämndsområde

Anförande nr 100

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Detta ärende liknar det som vi precis diskuterade. Det handlar om att försöka se om vi kan tillskapa ändamålsenliga och moderna arbetsplatser för alla våra medarbetare i Norra innerstadens stadsdelsförvaltning.

Återigen är det av stor vikt att nyckelfunktioner sitter tillsammans för att de verkligen ska kunna jobba ihop organisationen. Vi har en nämnd här i staden som till stor del ansvarar för den strategiska lokalplaneringen och den stadsinterna inhyrningen, och det är fastighetskontoret och fastighetsnämnden.

Det som är grejen i dag är att stadsdelsförvaltningarna hyr externt av en extern fastighetsägare. För staden i stort är det, för att vi tillsammans ska kunna hålla nere våra lokalhyreskostnader, mycket mer ändamålsenligt att vi hyr av oss själva i stället, i det här fallet av fastighetskontoret.

Det ska tilläggas att detta också är ett inriktningsbeslut. Precis som när det gäller Kämpingskolan ska vi givetvis göra grundliga tekniska utredningar innan vi återkommer till ett genomförandebeslut. Men förhandsbedömningen är att vi har alla möjligheter att ta i hamn denna vackra blåklassade byggnad, få till bra och moderna arbetsplatser för våra medarbetare och dessutom, på både kort och lång sikt, hålla nere våra lokalhyreskostnader för att ta ett extra stort ansvar för skattebetalarnas och stockholmarnas pengar.

Med detta sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Yttranden 2024-06-17

§ 16 Upprustning och ombyggnation av Eriksdalsbadet, Eriksdalsbadet 1

Anförande nr 101

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Jag vill börja med att prata lite kort om Eriksdalsbadet och hur viktigt och uppskattat det är av stockholmarna. Bara besöksstatistiken talar sitt tydliga språk.

När badet byggdes för inte alltför länge sedan var det dimensionerat för en halv miljon besökare, och nu är vi uppe i över en och en halv miljon. Det har lett till att badet har utsatts för slitage då det inte var dimensionerat för så många människor, men den främsta faktorn är att det dessvärre byggdes med en byggteknik som var totalt uppåt väggarna. Ni har kanske har slitit ert hår över att Husbybadet måste byggas om helt och hållet, av samma skäl. Vi kan säga det en gång för alla: Det finns inget som heter vattentät betong. Låt oss föra det till protokollet.

Man kan inte bygga simhallar utan ordentliga yttskikt och isolering, för det leder till att det vittrar sönder. Det är precis vad som har hänt i det här fallet. Vi borde inte behöva rusta upp Eriksdalsbadet eller ens ha den här diskussionen just nu. Det borde ha hållit betydligt längre.

Det man ska komma ihåg med Eriksdalsbadet är att det inte är vilket bad som helst. Både äventyrsbadet och utomhusbadet är oerhört uppskattade, och Eriksdalsbadet är också nationalarena för simidrotten. Det är även en plats som är komplicerad på många sätt, så den totalupprustning av Eriksdalsbadet som låg på bordet skulle ha kostat oerhört mycket pengar.

När det handlar om så stora summor som de investeringsmedel vi pratar om för Eriksdalsbadet måste vi som politiker verkligen vara säkra på att vi fattar rätt beslut och att vi gör det som är bäst för stockholmarna, för alla barn som ska lära sig simma och för elitidrotten. Vi måste verkligen vara säkra på att det är väl investerade pengar.

Det finns flera problem när det kommer till Eriksdalsbadet. Förutom att det vittrar sönder, vilket gör att oerhört stora åtgärder krävs, är det väldigt dåligt planerat ur ett verksamhetsperspektiv. Jag kan nämna ett exempel. När jag var där med min äldsta dotter för några veckor sedan pågick en stor internationell simtävling. Samtidigt som jag och min dotter var i äventyrsbadet såg vi funktionärer springa med olika typer av korgar med funktionärsmaterial rakt igenom äventyrsbadet för att komma mellan de två punkter där man hade tävlingarna. När vi skulle gå på toa, eftersom en sexåring kan bli kissnödig väldigt snabbt, hade vi framför oss i kön en tysk elitsimmare som var tvungen att köa till samma toaletter som vi. När man tittar på flödena och så vidare tänker man: Är det här vår nationalarena som vi välkomnar de internationella elitsimmarna till?

Vi kan också konstatera att det förslag som fanns fortfarande inte hade löst dessa problem. Det skulle fortfarande vara problem när det gäller utformningen, där man inte hade löst målkonflikterna mellan allmänhet och simidrott. Det hade fortfarande

Yttranden 2024-06-17

varit för små personalutrymmen och för liten läktarkapacitet, så frågan är fortfarande: Har vi på fötterna när vi säger att detta är det bästa beslutet att ta?

Mot bakgrund av att vi har ett oerhört stort ansvar för stadens ekonomi men också för att vi vill vara säkra på att vi fattar rätt beslut vill vi göra ett omtag här. Vi behöver göra en förutsättningslös genomlysning där vi tittar på om vi ska fullfölja den planerade upprustningen, om vi ska genomföra en modifierad variant där till exempel nationalarenan och elitidrotten lyfts ut eller om vi ska bygga en nationalarena på en helt annan plats och viga Eriksdalsbadet åt allmänheten.

Jag vill vara väldigt tydlig. Denna utredning kommer att få ta tid därför att vi måste göra noggranna analyser. Det handlar om ekonomi, det handlar om klimatavtrycket och det handlar om att få mycket idrott för pengarna, både ur allmänhetens och ur elitidrottens perspektiv. Låt mig också vara väldigt tydlig med att man kommer att kunna fortsätta bada på Eriksdalsbadet även i framtiden. Det är inte så att den möjligheten kommer att försvinna.

Vi kommer också att förstärka underhållet. Även om min sexåring tyckte att det var jättekul i äventyrsbadet är det ganska slitet, enligt min egen okulära besiktning från när jag åkte runt i den där halvt jätteläskiga snurran. Vi kommer att förstärka underhållet i väntan på att vi landar i ett väl avvägt beslut både vad gäller stockholmarnas och skattebetalarnas pengar, vad gäller idrotten och vad gäller alla simglada sexåringar och äldre där ute.

Med detta sagt: Bifall kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 102

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Om Stockholm ska bli en mer levande och trygg stad, vilket vi i Centerpartiet vill, behöver vi säkerställa att vi kan ha ett rikt idrotts- och friluftsliv med plats för både spontanidrott och föreningsidrott. Eriksdalshallen ger möjlighet för båda dessa.

Många av våra idrottsanläggningar i Stockholm har ett stort renoveringsbehov, inte minst stadens simhallar. Under förra mandatperioden, när Centerpartiet ansvarade för idrottsfrågorna, beslutade vi därför om ett renoveringspaket för simhallarna på motsvarande 1,7 miljarder kronor. Den största delen gick såklart till just Eriksdalshallen, som är i akut behov av insatser.

Efter allt arbete med stadens simhallar under den förra mandatperioden har vänstermajoriteten nu valt att skjuta upp och försena de nödvändiga renoveringarna. På Eriksdalsbadet skulle de exempelvis ha kommit igång förra året, men de sköts upp och ska nu utredas igen. Jag vill inte skapa en stor konflikt kring detta med Clara. Det är bra att den nya utredningen tar höjd för att utredningarna ska innehålla olika spår. Det är precis det vi måste göra här i staden, för vi vill ha koll på våra stora investeringsprojekt.

Staden har begränsat med resurser, och som politiker behöver vi vara beredda att göra hårda prioriteringar, inte minst vad gäller våra investeringar. Därför är det extra viktigt

Yttranden 2024-06-17

att vi nu när vi tittar på denna renovering också tar med innovativa tekniska lösningar så att vi kan hålla de långsiktiga kostnaderna nere.

Det finns 26 000 simhallar som är byggda med nedsänkta så kallade stålbaljor. Det låter lite fjantigt, men om Eriksdalsbadet hade byggts i en sådan stålbalja hade inte hela konstruktionen hållit på att vittra sönder, som i dag. Det är därför renoveringen är så otroligt viktig. Om man hade byggt med användning av en annan teknik hade inte hela huskonstruktionen förvittrats så som den gör i dag.

Eriksdalsbadet är Sveriges nationalarena för simidrott, och vi anser därför att simidrotten bör kopplas in tidigt i arbetet så att nationell kompetens finns med i utredningsfasen. Risken är annars att vi tappar högst relevanta synpunkter och att dessa sedan kommer in för sent eller i ett senare skede. Då kan det bli både förseningar och omtag.

Utöver detta ser vi det också som nödvändigt att idrottsförvaltningen för en stark och tydlig dialog under processen med de berörda föreningarna så att föreningslivet inte drabbas så mycket av förseningen eller förändringen av inriktningen.

Bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 103

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill bara säga att jag verkligen håller med vad gäller vikten av att hitta och pröva nya innovativa metoder. Fastighetskontoret och idrottsförvaltningen åkte i våras på en studieresa till Köpenhamn, där man tittade just på den typ av lösningar som du nämner, Jonas. Det har hänt mycket på den här fronten. Återigen: Det gäller att hitta lösningar där vi får mycket idrott för pengarna, och vi arbetar verkligen med frågan.

Jag vill också understryka att det är otroligt viktigt att simidrotten är med på detta. Det är trots allt vår nationalarena. I Svenska Dagbladet möttes det, dagen efter att vi gick ut med detta, med positiva tillrop från simidrotten då det ger dem chansen att vara med och påverka så att det blir en ändamålsenlig nationalarena. Det är oerhört viktigt för sporten, för Eriksdalsbadet är inte helt bra planerat i dag.

Anförande nr 104

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Den teknik som jag pratade om finns i alla fall på 26 000 platser och kanske på någon plats i Sverige. Jag tror att vi behöver jobba med att hitta bra lösningar som också är hållbara för byggnaden.

När det gäller simidrotten bemöttes det bra i medierna. Jag träffades simidrotten och frågade hur de kan vara så positiva till detta, och det var för att de tycker att det går jättebra att riva hela Eriksdalsbadet bara man dessförinnan bygger en annan nationalarena på en annan plats. Riktigt så kanske vi inte kommer att klara av att hantera denna fråga, tänker jag. Men nu ser Clara Lindblom ganska positiv ut där hon står i talarstolen, så vi får se.

Yttranden 2024-06-17

Som sagt, Clara: Fortsätt dialogen med dem, och inkludera dem gärna i utredningsarbetet. Då tror jag att vi kommer att hitta lösningar på logistiken i simhallen, som du pekade på i ditt anförande. Låt oss kämpa på för att vi ska få en ny nationalarena i Stockholm!

Anförande nr 105

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Jag tänkte börja med att säga att jag ska inte gå in på de tekniska aspekterna när det gäller huset, för det är inte min kärnkunskap.

Jag konstaterar att det är viktigt att se vilken fantastiskt lyckad satsning badet har varit, med tre gånger så många besökare som prognostiserat. Det är farligt ibland när vi gör saker som blir för väl använda; vi upplever det som ett problem därför att det påverkar den kommunala budgeten. Det är i grund och botten ett oerhört framgångsrikt hus.

Den andra saken jag vill lyfta upp är att det dessutom är ett framgångsrikt hus där det finns outnyttjad potential. Runt omkring finns ett utomhusbad med en yta på 10 000 kvadratmeter park som är övergiven nio av tolv månader om året, i en av de mest tätbefolkade stadsdelarna. Detta ska vi inte besluta om i dag – jag vet det. Man kan tycka att det är en avvikelse från ämnet, men jag tycker att det är viktigt att vi, när vi diskuterar byggande i denna stad, inte stannar vid husen utan funderar på vad som finns där emellan. Det är viktigt med simmarna och ett antal andra saker. De är förstås viktigast i detta ärende, men det är också viktigt att vi tittar utanför huset och ser vad vi kan göra för att länka ihop staden via en plats som denna.

Jag vill ta upp en tredje sak. Vi diskuterar här vem som gör satsningar och inte. Jag har varit aktiv i kommunpolitiken sedan 2009 och vet och kommer ihåg hur Järvabadet var den mest prioriterade satsningen. Den blev aldrig av under Alliansens tid. Under åtta år var det alltid något som inte blev av. Forsgrénska badet, som också ligger på Södermalm, var en fråga där det faktiskt fanns en del allianspartier som funderade på om det inte var bättre att lägga ned badet. Vi fattade beslut om badet 2014–2018. Poängen är inte att peka finger, men om man läser de anförandetexter som finns ser man att de alltid handlar om att ”vi satsade så mycket, men ni gör ingenting”.

Det är långa ledtider. Det är viktigt att komma överens, men att vi inte har prioriterat bad historiskt är inte sant. Det har vi alltid gjort. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 106

G u s t a v Ö s t e r m a n (S): Jag är uppvuxen med Eriksdalsbadet. Det är en plats där jag har lekt med kompisar i äventyrsbadet, och det var där jag lärde mig simma. Jag kan fortfarande höra min mamma efter lunchen i badhuset säga att vi inte skulle bada efter maten därför att vi då skulle få kramp. Först på senare år har jag förstått att det nog var ett sätt för henne att få lite lugn och ro efter maten.

Dessa fina minnen gör att Eriksdalsbadet känns extra viktigt för mig. Det är tråkigt att inse att badet efter bara 25 år är i mycket dåligt skick och i stort behov av upprustning.

Yttranden 2024-06-17

Under stadens arbete med denna upprustning har fastighetsnämnden och idrottsnämnden gjort bedömningen att kostnaden kan bli mycket hög samtidigt som flera brister kan kvarstå efteråt.

Det görs också bedömningen att den befintliga anläggningen innebär att det finns begränsningar i hur badet kan utvecklas. På grund av detta är det inte mer än rätt att ytterligare utreda och analysera vilken väg som är bäst framåt. Vi kan inte stoppa huvudet i sanden och fortsätta på en väg om där finns stora risker för att det blir både dyrare och sämre för stockholmarna. Det är därför bra att flera alternativ utreds och analyseras. Det kanske tar lite mer tid, men det tror jag att det är värt för att framtida generationer ska få möjligheten att skapa glada minnen och viktiga kunskaper i vårt gemensamma badhus, så som jag fick när jag var barn.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 107

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! Eriksdalsbadet är ett av Stockholms mest besökta bad. Det är också Sveriges nationalarena för simidrott och navet i svensk elitsimning. På Eriksdalsbadet samlas allmänhet, föreningsliv och elitsimmare under ett och samma tak. I år när jag besökte Swim Open satt jag tillsammans med tusentals andra på läktaren när Sarah Sjöström tog några ursnabba simtag och andra unga idrottstalanger satte nya rekord. Det är fantastiskt att en internationell tävling av världsklass kan äga rum samtidigt som fyraåringarna från Neptuns simskola lär sig simningens abc och seniorer på stadens gruppträning övar balans och stabilitet.

Eriksdalsbadet är som ni precis hörde en oerhört viktig plats, inte bara för Södermalmsborna utan för väldigt många stockholmare. Tyvärr är badet i stort behov av renovering. Nu har stadens utredning visat att en totalrenovering av badet skulle innebära stora kostnader utan att leda till ett bad som är ändamålsenligt. Därför måste vi nu bredda utredningen för att titta på olika alternativ och också väga in ett livscykelperspektiv. Behovet av nya simanläggningar är stort i Stockholm, och varje krona måste därför användas på ett sätt som gör att vi får ut så mycket idrott som möjligt för pengarna. Naturligtvis är även föreningslivets och idrottsförvaltningens behovsanalyser viktiga i vägvalen. Under tiden då den här utredningen fortlöper kommer naturligtvis också nödvändigt underhåll att behöva genomföras, så att badet kan fortsätta att hålla öppet och verksamheten kan fortsätta att bedrivas. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 108

T h e r e s e L i n d s t r ö m (M): Fru ordförande! Jag antar att de flesta här inne i salen har läst handlingarna i ärendet. Då har ni också läst vår fantastiskt fina reservation, som vi har i kommunstyrelsen. Men jag tänkte att jag lite kort skulle redogöra för vad vi tycker är viktigt. Som flera nämnt behöver vi ha med simidrotten och föreningslivet i det här utredningsbeslutet. Nu när jag lyssnar på majoriteten verkar de vara positiva till det; det låter bra. Jag ska inte förlänga debatten ytterligare, men jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 109

L e i f S ö d e r s t r ö m (SD): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi ska i dag fatta ett inriktningsbeslut om Eriksdalsbadets upprustning och ombyggnation. På Eriksdalsbadets hemsida kan man läsa: "Eriksdalsbadet är Sveriges nationalarena för simidrott. Vi har bassänger för alla slags aktiviteter och verksamheter: motionssim, simskolor, äventyrsbad och tävlingar." Så vill vi sverigedemokrater att det ska förbli även i framtiden.

För nära 100 år sedan togs platsen Eriksdal på Söder i anspråk för ett friluftsbad. En badanläggning invigdes i juli 1925. År 1929 stod den nya simstadion vid Eriksdal färdig. Under 1930-talet var Eriksdalsbadet landets största tävlingsplats för simning utomhus. Då anläggningen var som störst, 1939, bestod den av inte mindre än fem bassänger, varav en fungerade som simstadion med 1 000 åskådarplatser. År 1962 byggdes badet om, med bland annat en 50-metersbassäng samt en anläggning för simhopp och läktare med 2 000 sittplatser. År 1964 kompletterades anläggningen med ett inomhusbad med en 50-metersbassäng samt läktare för 500 personer och hoppmöjligheter.

Badet har sedan dess byggts om och fått utökad kapacitet. Den nuvarande nationalarenan invigdes 1999. Det har nu uppdagats att den har svåra byggnadstekniska brister och behöver byggas om och rustas upp, för vilket ett förslag har tagits fram. Tyvärr är förslaget otydligt gällande om man avser att fortsätta hedra platsens historik av att vara nationalarena för simsporten i Sverige. Vi vill därför att det inom ramen för utredningens alternativ 3 även ska utvecklas ett förslag på bygge av en ny nationalarena på platsen. Jag yrkar därmed bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 110

N i k e Ö r b r i n k (KD): Att Eriksdalsbadet har drygt en miljon fler besökare om året än vad som ursprungligen var planen är i grund och botten väldigt roligt. Eriksdalsbadet är inte bara en uppskattad simhall för många stockholmare och idrottsföreningar. Det är också ett nationellt ansikte utåt för Sverige som vår nationalsimarena.

Det är beklagligt att påbörjandet av upprustning och ombyggnation kommer att dröja ytterligare, men vi välkomnar att det framöver kommer att redovisas flera olika alternativ för politiken att ta ställning till. Jag tror initialt att vi i det kritiska ekonomiska läge vi befinner oss i bör ställa oss frågan vad som är nödvändigast för kommunen att driva. Där är en av de frågor som jag hoppas att vi får anledning att diskutera framöver huruvida anläggningen även bör innehålla ett äventyrsbad. Även om det är skojigt med rutschkanor och snurror är det viktigaste fokuset för oss kristdemokrater en robust och långsiktig simhall med kapaciteten att vara just ett ansikte utåt för svensk simidrott i många decennier framöver. Men den frågan får vi anledning att återkomma till. Vi hoppas på att man i planeringen framåt involverar föreningslivet i en god dialog, eftersom det är föreningslivet som ska fylla hallen.

Yttranden 2024-06-17

Med anledning av detta yrkar jag bifall till den gemensamma reservationen från Moderaterna och Liberalerna med instämmande ersättaryttrande från Kristdemokraterna i kommunstyrelsen.

Anförande nr 111

Borgarrådet Lindblom (V): Jag hör vad du säger vad gäller äventyrsbad, Nike Örbrink. Det här är någonting som vi såklart ska titta på. Jag vill bara nyansera bilden av äventyrsbad. Vi vet att äventyrsbad är hopp och lek, som du säger. Men det är också väldigt viktigt att understryka hur viktigt det är för vattenvanan. Plask och lek är oerhört viktigt för att sänka trösklarna till att sedan lära sig att simma.

Jag skulle också vilja lyfta fram vikten av baden för alla oss ungar som inte hade föräldrar med sommarstuga eller segelbåt. Jag var själv på kollo varje sommar från 7 till 16 års ålder för att mina föräldrar behövde jobba i stort sett hela sommaren. Värdet av platser som Husbybadet och Eriksdalsbadet, där man som ung knegarunge kan gå och ha riktigt kul på helger, sommarlov och andra lov går inte att överskatta. Det är oerhört viktigt att det finns sådana platser tillgängliga i en stad. För simkunnigheten och för att alla ungar ska kunna ha en sjyst fritid tror jag därmed att äventyrsbad ändå är ganska viktiga.

Anförande nr 112

Nike Örbrink (KD): Jag menar absolut inte att spela ned vikten av äventyrsbad. Det är roligt med äventyrsbad, och de kan sänka trösklarna. De kan också dra folk till de här simhallarna och få dit personer som annars kanske inte hade rört på sig. De kan ge den möjligheten till barn och unga som inte får den på andra sätt. Så är det absolut. Men vi är i ett läge där vi ser att det kommer att vara ett dyrt och tufft projekt och att vi måste se över olika möjligheter. Jag tycker att man behöver se över även detta. Det kan landa i att det ska finnas ett äventyrsbad, men det kan också landa i att ett äventyrsbad står i vägen för andra delar av projektet. Det här tycker jag att man ska titta på.

Anförande nr 113

Hanna Wistrand (L): Fru ordförande! Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Jag kan bara hålla med om att det är bra med fler alternativa lösningar. Men jag vill verkligen uppmärksamma er på att ett av alternativen innebär att vi troligtvis skulle förlora nationalarenan för simsporter i Stockholm. Det är något som rimmar illa med Stockholm som evenemangsstad. Även visionen om bättre förutsättningar för elitsatsning grusas, specifikt för alla simsporter. Våra simföreningar är redan hårt utsatta av den konkurrens som majoriteten utsätter dem för, och det gäller både tider och kostnader. Vi kan ha flera tankar i huvudet samtidigt. Det kräver samverkan med idrottsrörelsen, men detta är bra. Då blir det långsiktigt hållbart och rätt genomfört.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 114

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Jag inser att jag springer till talarstolen väldigt mycket, men det beror på att den här frågan är viktig för mig och att jag vill att det ska bli rätt. Jag vill bara understryka att när jag säger att ett hypotetiskt alternativ som vi ska titta på innebär en nationalarena på annan plats betyder det inte att vi ska förlägga den till Borås, Pajala eller ens Täby; det är inom Stockholms stads gränser i så fall. Det handlar inte om att vi ska flytta nationalarenan långt bort från Stockholm, men det här är ett av de möjliga alternativen.

Ett annat möjligt alternativ är att man fortsätter att samlokalisera på samma sätt. Ytterligare ett alternativ är att man utgår från liggande plan, med en total upprustning, som finns på bordet. Det är ju en väldigt förutsättningslös utredning; vi vill verkligen säkerställa att den här investeringen utformas på ett så klokt sätt som möjligt. Men det är ingen här inne som har för avsikt att flytta nationalarenan långt utanför Stockholm. Jag vill bara understryka det.

Anförande nr 115

H a n n a W i s t r a n d (L): Det är jättebra. Jag tackar för att du begärde replik, Clara Lindblom. Men vi vet ju båda hur det har sett ut med renoveringarna av baden, särskilt sedan 2022. Det tar väldigt lång tid. Det är stora investeringar. Om vi ska klara den här stora investeringen kommer vi inte att bygga nationalarenan först, som simsporten gärna vill, om vi väljer att Eriksdalsbadet så att säga ska bli en vanlig simhall. Hur man vrider och vänder på det kommer svansen att vara bak. Antingen blir vi av med nationalarenan helt och hållet – förhoppningsvis inte – eller så kommer vi att vara utan nationalarena under en väldigt lång tid. Jag är oroad för simsporternas skull, men jag hoppas på det bästa: att vi kan klara av det här tillsammans.

Yttranden 2024-06-17

§ 19 AB Svenska Bostäders förvärv av aktier i bolagen Fastighets AB Lomholmen 1 och Fastighets AB Viggholmen 1, Projekt Vårbergstoppen

Anförande nr 116

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Ordförande! Det här är ett väldigt spännande projekt, som initierats av Svenska Bostäder. Det går ut på att bolaget förvärvar 300 privata hyresrätter på Vårbergstoppen. Vissa partier i den här salen har som benhård princip att allmännyttan inte ska växa. Det är en princip som jag inte står bakom. Jag tror att allmännyttan har en oerhört viktig roll. Det är kanske ett av de viktigaste verktyg vi har som kommun för att leva upp till vårt bostadsförsörjningsansvar.

Som en fond till detta kan jag säga att över 30 000 hyresrätter har blivit bostadsrätter under de senaste decennierna. Andelen allmännytta har alltså minskat kraftigt historiskt. Det gör att det blir ännu svårare för dem som inte har jättelång kötid, som inte har möjlighet att köpa bostadsrätt eller villa och som inte når upp till de hiskligt höga tillträdeskrav som många privata aktörer tyvärr fortfarande tillämpar.

Det är också så att ett aktiebolag som Svenska Bostäder måste se sitt fastighetsbestånd som en helhet. Man behöver ha gungor och karuseller i en förvaltning. För att klara av bra underhåll och upprustning av äldre fastigheter med sämre negativa driftsnetton behöver man nyproduktion och friska pengar som kommer in. Man behöver en förstärkning av kassaflödet för att kunna få ihop helheten. I det här fallet innebär det just detta – man får faktiskt in många nya hyresrätter där riskerna är mer kända än om man hade nyproducerat dem själva. Dessa kan balansera upp de delar i beståndet, inte minst i Skärholmen, som har större utmaningar.

Jag vill även understryka att bolaget har gjort väldigt noggranna analyser av projektet under en lång tid. Man har tagit mycket hög höjd för diverse risker. Man har gjort extra värderingar. Den bedömning som man har kommit fram till är att det här med mycket stor sannolikhet är en långsiktigt väldigt lönsam affär.

Det kan misstänkas att det är ett aggressivt vänsterpartistiskt borgarråd som har tvingat fram det här mot det stackars lilla bolagets vilja. Jag vill bara föra till protokollet att så inte är fallet. Bolagen, alla våra allmännyttor, har blivit väldigt uppvaktade under dessa tider. Det är många fastighetsägare, fastighetsbolag, som behöver lätta sina portföljer då de inte har samma grundläggande ekonomiska stabilitet som våra bolag.

Mitt medskick har alltid varit att det här är ett aktiebolag och att det bara är att köra så länge bolaget och Stockholms Stadshus AB är överens om att projektet är långsiktigt lönsamt och bidrar till att komplettera befintligt bestånd på ett bra sätt. Det är ju precis så. Man bedömer att det här är ett långsiktigt lönsamt projekt för Svenska Bostäder. Det är ett bra komplement till befintligt bestånd.

Innan någon börjar veva om detta kan jag säga att det här givetvis inte kommer att räknas in i statistiken över nybyggda lägenheter. I den största delen av de här lägenheterna har nämligen inflyttning redan skett. Vi ser detta som ett strategiskt förvärv. Allmännyttan behöver få bättre förutsättningar att ta hand om sitt befintliga

Yttranden 2024-06-17

bestånd. Det är bra att vi har en stark allmännytta i Stockholm, och det här innebär helt enkelt ett välbehövligt tillskott för Stockholm och stockholmarna. Dessa lägenheter var också planerade som hyresrätter. Det är inte så att vi norpar ett gäng bostadsrätter som nu blir hyresrätter, utan det är just ett hyresrättsprojekt som förvärvas.

Jag är sammantaget väldigt trygg i att vi har bostadsbolag, jurister och ekonomer som förmår ta höjd för och beräkna risker, värderingar och resultatpåverkan så gott det bara går. De har helt enkelt landat i ett väl avvägt beslut. Jag tycker att det är jätteroligt att allmännyttan växer, och det här är ett riktigt bra projekt för Svenska Bostäder, även rent ekonomiskt. Jag yrkar gladeligen bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 117

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Ordförande och fullmäktige! Det som händer i dag är vad jag skulle kalla omvänd ombildning. Det här är nog egentligen det tydligaste exempel som jag kan hitta på socialistisk bostadspolitik, som vi kan kalla det. Det är roligt att Vänsterpartiet är lyckligt över detta. Men jag menar att syftet med det här bara kan vara ett enda, nämligen att putsa statistiken, oavsett vad Clara Lindblom vill påstå.

Den rödgröna majoriteten vill nu köpa det som först skulle bli privata bostadsrätter och omvandla dem till kommunala hyresrätter – omvänd ombildning. Jag hör Clara Lindblom säga att det inte alls handlar om statistiken, men jag kan konstatera att man i tertialrapporten helt plötsligt har använt de här 300 bostäderna för att nå det bostadsmål som man har i Svenska Bostäder.

Det här är väldigt problematiskt i en tid då det är svårt för många aktörer att få projekten att gå ihop. Det är också så att Stockholms stad just nu har – låt oss vara ärliga – en skenande skuldsättning. Vi kommer att vara uppe i 100 miljarder i skuld till 2026 om ingen slår på bromsen.

Vi moderater röstade givetvis nej till det här projektet. Vi menar att stadens bostadsbolag ska fokusera på att förvalta de 75 000 bostäder man redan har. Om man ska göra någonting ska man väl bygga nya bostäder och se till att Stockholm får fler bostäder. Det här beslutet leder inte till en enda ytterligare bostad i Stockholm, bara till större lån för Stockholms stad.

Därför tycker jag att detta inte bara är anmärkningsvärt. Jag tycker rent av att det är ganska provocerande att man använt det här i statistiken för nyproduktion i Svenska Bostäders redovisning för året.

Jag tror att affärsmässigheten hade fått en högre prioritering om vi moderater hade fått styra. Det hade varit större fokus på driftsnettot. I fråga om vakansgrad och driftskostnader skulle vi ha stärkt Svenska Bostäders fastighetsförvaltning. Vi hade fokuserat på att minska skuld tillväxten i det allmännyttiga bostadsbolaget för att få kontroll på de kraftigt ökande räntekostnaderna.

Det här förvärvet går emot allt detta. Det finns stora osäkerheter i värderingen av det. Jag tycker att detta liknar spekulation. Staden ska inte ta risken med det här förvärvet,

Yttranden 2024-06-17

i synnerhet inte när det inte innebär tillskott av nya hyresrätter. Jag kan som sagt inte se någonting annat än att det här förvärvet är politiskt drivet av den rödgröna majoriteten. Bolaget hänvisar i sitt ärende till de politiska målen i Stockholms stad, så i stället för att öka stadens redan höga skuldsättning borde man ha sagt nej. Därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 118

S e r g e j S a l n i k o v (SD): Nu ska vi ta ställning till ett ärende som har kommit till oss från aktiebolaget Svenska Bostäder. Det handlar om att förvärva två aktiebolag med fastigheter genom så kallade transportköp.

Trots att Sverigedemokraterna är det andra största oppositionspartiet saknar vi platser i bolagsstyrelser. Vi kan inte vara med och bereda dessa ärenden. Vi kan inte riktigt ställa frågor till förvaltningen. Vi kan inte ta del av sekretessbelagda bilagor. Allt som händer är att vi i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige får ett färdigserverat förslag till beslut som vi ska ta ställning till. I min värld är det orimligt att vi ska ta ställning till någonting som vi inte har kunnat delta i beredningen av och att vi även ska ta ansvar för det ärendet. Mot bakgrund av det yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 119

N i k e Ö r b r i n k (KD): Min moderata kollega Christofer Fjellner sammanfattade detta väl. Även jag yrkar bifall till den gemensamma reservationen från oss i kommunstyrelsen.

Anförande nr 120

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ber att få yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen med tre meningar. För det första: Prioritering av resurser från Svenska Bostäder borde leda till att man om man ska göra någonting i sitt närområde köper upp det bedrövliga Vårbergs centrum. För det andra: Det blir inte fler bostäder på det här sättet. För det tredje: Var aktsamma om stadens samlade låneskuld!

Anförande nr 121

S v a n t e L i n u s s o n (C): Ordförande och fullmäktige! I det här ärendet ska vi alltså som kommun köpa bostäder som är under uppförande av en privat byggherre. Från början var det avsett att de här bostäderna skulle bli bostadsrätter, men de blir nu hyresrätter. Det här är tråkigt och går tyvärr emot ambitionen om blandad bebyggelse och blandade upplåtelseformer.

Vi i Centerpartiet är inte främmande för att använda bostadsbolagens ekonomiska muskler och möjlighet att ha ett mer långsiktigt ägande och att under rådande lågkonjunktur i byggbranschen se till att det byggs ändå. Men i stället för att göra det ser vänstermajoriteten till att köpa bostäder som redan är under uppbyggande. Det blir då inga nya bostäder alls. Det tycker jag är väldigt tråkigt. Vi i Centerpartiet tycker att

Yttranden 2024-06-17

det vore mycket bättre att använda bostadsbolagens förmåga att ha ett långsiktigt perspektiv till att se till att det blir fler bostäder. Jag yrkar bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 122

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Detta förvärv, som Svenska Bostäder gör, utgår från kommunfullmäktiges budget, där det bland annat anges att bostadsbolagen ska säkerställa att de har en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning. En aktiv förvaltning av den samlade fastighetsportföljen innebär även förvärv av strategiska fastigheter.

Svenska Bostäder har värderat och besiktat fastigheterna och beslutat om förvärv och möjlighet att tätt följa projekten fram till övertagande. Svenska Bostäder har genomfört omfattande riskanalyser och tagit höjd för detta i kalkylerna. Utöver Svenska Bostäders egen investeringsanalys har också externa och oberoende värderingar genomförts. I affären har man även minimerat många av de risker som normalt uppstår vid produktion i egen regi. I kombination med ett förväntat positivt kassaflöde och resultat efter finansnetto gör vi i Svenska Bostäder den samlade bedömningen att affären är bra för Svenska Bostäder och alla stockholmare. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 123

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Jag inser att det nästan är dödsstraff på det jag gör just nu: att begära ordet och gå upp i talarstolen igen. Men jag ska erkänna att jag är otroligt förvånad över att Clara Lindblom inte begärde replik på mig. Jag tror inte att det har hänt i ett sådant här ärende tidigare. Då måste man vara något på spåren.

Sedan tycker jag faktiskt – jag är ledsen att säga det – att det är anmärkningsvärt att du, Clara, står här och säger att ni absolut inte kommer att mäta detta i bolagets nyproduktion och använda det i våra bostadsmål. Låt mig läsa innantill ur tertialrapporten: Rött än så länge – antalet påbörjade hyresrätter av stadens bolag – analys. Bolaget har ett förvärv av 300 bostäder som är godkänt i bolagens styrelse och kommunfullmäktige – det vill säga i dag – och som räknas in i bolagets nyproduktion för 2024.

Förlåt, men detta är bedrägligt. Det är bedrägligt att påskina att vi når våra mål genom att köpa det som från början skulle vara privata bostadsrätter men som har blivit hyresrätter och som nu ska bli kommunala hyresrätter – omvänd ombildning. Detta leder inte till en enda ytterligare bostad i Stockholm. Ska vi skuldsätta stockholmarna utan att ens skapa fler bostäder, bara för att det här vänsterstyret vill att allmännyttan till vilket pris som helst ska växa? Jag säger: Absolut inte, särskilt inte med den skenande låneskuld vi har! Att i det läget ha mage att påskina att det här är ett sätt att nå stadens bostadsmål tycker jag är bedrägligt. Därför bröt jag nu mot kutymen och begärde ett andra inlägg.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 124

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Ordförande! Nu ska jag ägna mig åt lite folkbildning, sakupplysning eller vad man nu väljer att kalla det. Det är så att våra bostadsmål är satta på en bolagsövergripande nivå. Det handlar om att vi ska tillskapa 3 500 bostäder över mandatperioden. Detta inkluderar samtliga våra allmännyttiga bostadsbolag. Sedan har bolagen själva valt att göra vissa beting och ha olika riktmärken, men det är alltså inte så våra bostadsmål är formulerade. Den som känner sig tveksam kan titta i årets budget eller förra årets budget, där detta framgår med all önskvärd tydlighet.

Om Svenska Bostäder gör det här förvärvet behöver bolaget givetvis inte bygga motsvarande 300 också. Det hade självklart inte varit ekonomiskt ansvarsfullt givet hur Svenska Bostäders ekonomi ser ut. Men detta kommer att täckas upp av de andra, för vi är ett kollektiv. Vi har flera allmännyttor, som verkar i olika delar av staden och är profilerade på lite olika sätt, och det här målet mäts på bolagsövergripande nivå. Det är fråga om 3 500 bostäder över mandatperioden. Man behöver inte vara orolig för något slags frisering, för det är nämligen inte så våra mål mäts.

Sedan tycker jag att det blir en lite märklig dikotomi. Man talar om att bygga eller förvalta och om att förvärva eller förvalta. Då har man inte riktigt förstått hur fastighetsekonomi i den här typen av bolag fungerar. Det behövs gungor och karuseller. För att kunna ta hand om sitt underhåll och bygga med så hög egenfinansieringsgrad som möjligt behöver man stabila intäkter över tid. Här ser vi väldigt tydligt att Svenska Bostäder behöver få in ett tillskott till sitt kassaflöde just för att bättre kunna ta hand om sitt bestånd och få till en bättre fungerande grundläggande ekonomi. Det här projektet är någonting som har initierats och drivits av bolaget för att man har bolagets bästa för ögonen.

Jag tycker också att det blir lite lustigt när man säger att det är så ansvarslost att köpa. Detta kommer från partier som i alla år har pratat om vikten av aktiv fastighetsförvaltning. Slår man upp begreppet aktiv fastighetsförvaltning ser man att det innebär både försäljning och köp. Att ni sedan aldrig har köpt utan bara säljer är en annan fråga. Det är både och – alla typer av transaktioner ingår. I det här fallet har man från bolagets sida gjort bedömningen att det finns en hög grad av lönsamhet.

Till Sverigedemokraterna vill jag säga att jag förstår att det är jättetråkigt när man är ett litet parti, som andra dessutom inte vill ingå i valteknisk samverkan med, och därmed inte har platser. Men det är samma regler för alla partier. Ni får jobba på lite mer inför valet och gå framåt. Det gick inte jättebra den senaste gången. Men jobba på, så kommer ni nog att ta plats i styrelserna av egen kraft! Det är så här det funkar i en demokrati – platser tilldelas efter storlek. Bättre lycka nästa gång!

Anförande nr 125

S v a n t e **L i n u s s o n** (C): Det är alldeles riktigt att det är bra för bostadsbolag att ha både nya bostäder och äldre bostäder, Clara Lindblom. Men de nya bostäderna kan man ju bygga själv i stället för att köpa sådana som redan är under uppförande. Det gör ju ingen skillnad.

Yttranden 2024-06-17

Det var ett väldigt tydligt besked från dig: Nu när Svenska Bostäder har köpt de här 300 lägenheterna kommer vi inte att bygga 300 andra också. Det innebär ju att det blir 300 lägenheter färre byggda av Svenska Bostäder, eftersom vi har köpt de här i stället. Du blandar in de andra bostadsbolagen, men de har egen ekonomi och eget ansvar för sina ekonomiska åtaganden. Svenska Bostäder kommer alltså att bygga 300 lägenheter färre. Det var bra att du medgav det. Men jag och Centerpartiet tycker att det är väldigt tråkigt att så är fallet.

Anförande nr 126

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu är det ju så att våra bolag är väldigt måna om att få så många byggstarter som möjligt. Kalkylerna håller inte alltid. Det är jätteutmanande med höga finansiella kostnader, direktavkastningskrav och så vidare. För att klara tillförseln av nyproduktion när man många gånger sitter på dåliga markanvisningar – förra mandatperioden fick man tyvärr inte jättemånga bra markanvisningar – behöver man hitta sätt att stärka sin driftsekonomi, långsiktigt stärka sin ekonomi och bygga upp sina nyproduktionsmuskler.

Svenska Bostäder har stora utmaningar, inte minst i ifrågavarande distrikt. Det här ärendet är bra för Svenska Bostäder. Det är väldigt bra för deras förmåga att bygga nyproducerat och att ta hand om sitt underhåll. Det är bra för att de på sikt ska kunna bygga ännu mer, och det är någonting som stärker deras ekonomi på både kort och lång sikt och kommer att hjälpa dem att kunna bygga i framtiden. Just nu har de det svårt.

Anförande nr 127

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Som Svante Linusson påpekade är det inte bara 300 färre bostäder som byggs av Svenska Bostäder. Det här innebär att det blir 300 färre bostäder i Stockholm än om du inte hade köpt de här bostäderna, Clara Lindblom; de är inte bara byggda, utan i många av dem har man också redan flyttat in. När det gäller dem där inflyttning inte skett kan jag konstatera att Bostadsförmedlingen har svårt att hyra ut dem. Ni brukar i alla valrörelser tala om att det ska vara rimliga hyror och så vidare, men i det här fallet ligger de högsta hyrorna på 18 000 kronor i månaden. Det borde provocera även socialdemokrater.

Häromveckan nåddes jag av uppgifter om att bolaget nu har börjat lämna hyresrabatter för de här bostäderna för att de har varit så svåra att hyra ut. Det är ytterligare ett bevis på att det handlar mer om statistik än om att se till att ge stockholmarna bra bostäder. Att lämna hyresrabatter leder till lägre värde på husen, lägre intäkter, lägre driftsnetto, lägre värde och därmed mindre pengar till underhåll.

Anförande nr 128

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är jättebra att läsa på lite extra, Christofer Fjellner. Ni har flera ledamöter i styrelsen som har fått väldigt många dragningar i den här frågan. Hyresrabatterna skedde det förhandling om mellan Heba och Hyresgästföreningen redan från början. Svenska Bostäder har inte infört några

Yttranden 2024-06-17

hyresrabatter. Redan när det här projektet först lades ut till förmedling fanns hyresrabatterna där. Detta är någonting som tillämpas i Örebro sedan 20 år tillbaka. Det är ingenting konstigt. Framför allt är det helt enkelt inte sant när du säger att det här är någonting som Svenska Bostäder har behövt göra. Gå tillbaka och läs handlingarna! Fråga dina kollegor! De borde ha koll på de här sakerna.

”300 färre bostäder i Stockholm” talar du om, Christofer Fjellner. Men vi ska ju inte riva de här bostäderna när vi har köpt dem. Bostäderna kommer att finnas där. De kommer att hjälpa oss att bygga mer nytt och framför allt ta hand om vårt bestånd. Som du säger måste vi ta hand om vårt bestånd, och man behöver få in fräscht kassaflöde för att kunna göra det.

Yttranden 2024-06-17

§ 20 Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Vidja

§ 21 Reviderat genomförandebeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Årstafältet etapp 1

§ 22 Reviderat inriktningsbeslut gällande Stockholm Vatten AB:s projekt Skärholmsdalen, Fokus Skärholmen

Anförande nr 129

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen i samtliga tre ärenden.

Anförande nr 130

A n d e r s E d i n (SD): Fru ordförande! Som min partikollega sa i föregående debatt är det så att vi saknar representation i stadens bolagsstyrelser, trots att vi har en betydande storlek som parti, och därmed saknar insyn och möjlighet att delta i beslutsprocessen. Vi sverigedemokrater anser att vi inte kan ta ansvar för de beslut som vi inte varit med och fattat. Därför kommer vi att yrka avslag på alla ärenden kopplade till stadens bolag tills vi får representation i bolagsstyrelserna.

Vi anser att en rättvis och demokratisk process kräver att alla partier har möjlighet att delta och granska de ekonomiska underlagen. Vi kommer att fortsätta att kämpa för vår rätt till insyn och deltagande i stadens bolagsstyrelser för att säkerställa transparensen och rättvisan i beslutsfattandet, så att vi kan representera våra väljare på ett ansvarsfullt och informerat sätt. Jag yrkar därmed bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 131

T h o m a s E h r n s t r ö m (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag har i demokratins namn slagit ihop mina tre anföranden till ett.

Vidja huvudprojekt beslutades det om redan 2013. Det reviderades 2020 och är nu återigen uppe för ett reviderat genomförandebeslut. I projektet förväntas kostnaderna öka från 315 miljoner kronor till totalt 617 miljoner kronor. Anledningen till detta är det förändrade marknadsläget, utökad dagvattenhantering och att tidigare geotekniska undersökningar inte tagit hänsyn till risken för sulfidhaltiga berg, som har betydande miljöpåverkan. Projektet är nödvändigt för att Stockholm Vatten ska kunna uppfylla sina åtaganden som va-huvudman i Huddinge kommun. Kostnadsökningarna i detta projekt ligger till stora delar utanför bolagets kontroll.

När det gäller Årstafältet etapp 1 har projektets kostnader sedan starten 2007 kraftigt underskattats, milt uttryckt. Detta har lett till flera reviderade genomförandebeslut. För etapp 1 antog kommunfullmäktige och Svoas styrelse ett reviderat genomförandebeslut så sent som 2021. Nu är frågan på bordet igen, och kostnaderna förväntas öka med ytterligare närmare 50 procent – med 391 miljoner kronor till 1 229 miljoner kronor. Anledningen till de ökade kostnaderna är bland annat ökad

Yttranden 2024-06-17

masshantering och bristande geologisk undersökning; marken har visat sig ha högre salthalt än förväntat. Entreprenaden förlängs också med två år efter att exploateringskontoret valt att bryta kontraktet med tidigare upphandlad entreprenör.

Ärendet gällande Skärholmsdalen avser ett reviderat inriktningsbeslut för Svoas projektet Skärholmsdalen. Anledningen är dels att man ska följa exploateringsnämndens uppdelning och planering för utbyggnad i två etapper, dels att Svoas kostnader ökat väsentligt i detta projekt. Kostnaderna för planeringsskedet ökar från beslutad budget på 3,2 miljoner kronor till 33 miljoner kronor i 2023 års prisnivå. Totalkostnaderna har samtidigt ökat från 170 miljoner kronor till 460 miljoner kronor, vilket motsvarar 640 miljoner kronor inklusive förväntad kostnadsutveckling fram till 2029. De främsta orsakerna till kostnadsökningarna i planeringsskedet är att ökad förståelse för projektets omfattning har inneburit ett ökat behov av utredningar och en längre projekteringsfas avseende systemhandling och detaljprojektering.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 132

Borgarrådet F j e l l n e r (M): Jag ska försöka hålla mitt anförande kort. Detta är ytterligare ett av de ständigt återkommande ärenden från Svoa som ger huvudvärk. Jag försökte räkna ihop det lite snabbt – den här fördyringen för alla tre ärenden motsvarar 1,4 miljarder kronor, ovanpå det vi har gjort med Stockholms framtida avlopp och grovningen i Sickla. Det är mycket jobbigt och mycket anmärkningsvärt att det ser ut så här.

När man läser och går igenom det här ser man några saker som återkommer och som jag tror att det är viktigt att lyfta. En av dem är sulfidfrågan, som vi måste hitta någon bättre och gemensam lösning på, för den fördyrar på många områden på ett mycket besvärligt sätt. En annan fråga är hur man tar ett grepp om exploateringsekonomin i dess helhet. När man exploaterar på platser där man så småningom kommer att få väldigt stora kostnader för va-kollektivet gäller det att se till att man tar med det i kalkylen redan från början. Exploateringsekonomin kan komma att se helt annorlunda ut än vad den gör när man fattar det enskilda beslutet i exploateringsnämnden.

Det är helt uppenbart att vi behöver lägga mer pengar i ett tidigare skede. Något som är återkommande i de här fallen är bristande geologiska undersökningar som gör att man underskattar kostnaderna. Det duger inte. Det finns nog många lärdomar att dra av detta, för vi måste se till att vi får stopp på de fördyringar som är kopplade till Stockholms vatten och avlopp. Jag yrkar bifall till vår reservation. Det gäller alla tre ärenden.

Anförande nr 133

T h o m a s E h r n s t r ö m (V): Dessa projekt är tre av flera projekt som inte håller budget. Anledningarna kan skilja sig åt och ligger ofta utanför bolagets kontroll. Styrelsen i Svoa samt majoriteten i Stadshuset har inlett ett viktigt arbete med att stärka bolagets projektering, styrning, kostnadskontroll och uppföljning av stora projekt.

Yttranden 2024-06-17

Anförande nr 134

J o h a n H e i n o n e n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Till att börja med vill jag lyfta fram att de nödvändiga beslut som vi i kväll ska fatta gällande reviderade genomförandebeslut och inriktningsbeslut i de här tre ärendena framför allt har sitt ursprung i utvecklingen i vår omvärld och den kostnadsutveckling som har skett under de senaste åren. Det är fråga om faktorer som vi i Stockholm har haft svårt att påverka eller styra men som ger konsekvenser. Exempelvis kan nämnas den ökade osäkerheten i världen och krig i vår närhet, höjda räntor, inflation som lett till stigande priser samt pandemin. Men det finns också andra faktorer som påverkar ärendena. Det kan vara omfattningsförändringar, utfallna risker, mängden bergschakt, markförstärkning med mera.

Vi har ett gemensamt ansvar för att Stockholm ska kunna växa och utvecklas som stad. Detta kräver stora satsningar på vatten- och avloppsnät de kommande åren, inte minst för att klara de kommande miljökraven och de klimatutmaningar som finns. Med anledning av det sagda vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 135

E l i n H j e l m e s t a m (L): Ordförande! Eftersom min och Liberalernas hållning i Svoa-projekten är väl känd och eftersom min gruppledare är hungrig tänker jag hålla mitt anförande kort och bara yrka bifall till reservationen.

Anförande nr 136

N i k e Ö r b r i n k (KD): Även jag vill bara yrka bifall till den gemensamma reservationen från Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Anförande nr 137

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Jag vill tacka så mycket för de inlägg som har gjorts. Det är flera olika viktiga synpunkter som har tagits upp, tycker jag.

En del som har lyfts fram är det här med planeringen i det inledande skedet av olika projekt. Det är någonting som vi har haft mycket debatt om när det gäller SFA. Det är förstås en genomgående lärdom att det givetvis är bättre att i så stor utsträckning som möjligt ha kostnaderna på bordet från början när man fattar beslut.

Det ser lite olika ut i de här tre olika projekten när det gäller vad kostnadsökningarna beror på. Men en viktig del är förstås att se hur vi kan jobba med planeringen och hur vi kan säkerställa att vi i så stor utsträckning som möjligt har kontroll på projekten.

Sedan är förstås också, som jag har lyft fram flera gånger i talarstolen, ett väldigt viktigt medskick till bolaget att det är viktigt att ha mycket god kostnads kontroll och gå igenom vilka besparingsåtgärder som finns att vidta i det läge som vi står i. Det finns väldigt stora behov av investeringar. Det har också skett mycket stora prisökningar de senaste åren. Det har varit inflation och kostnadsökningar av olika slag.

Yttranden 2024-06-17

§ 24 Åtgärdsprogram mot buller 2024–2028 enligt förordning (2004:675) om omgivningsbuller

Anförande nr 138

G a b r i e l K r o o n (SD): Jag beklagar – vi skjuter upp båtresan lite till. Det här är en väldigt viktig fråga, och det är synd att den behandlas så sent. Buller är någonting som verkligen påverkar människors hälsa på riktigt. Det som vi sverigedemokrater har sagt att vi vill komplettera det här bullerprogrammet med är för det första att Stockholms stad ska vara en mer offensiv part i syfte att överdäcka eller på något sätt bullerskydda Essingeleden ännu mer. Vi vet att Stora Essingen och Lilla Essingen är väldigt bullerutsatta. Här måste staden flytta fram sina positioner ytterligare och inte bara vänta på Trafikverket.

Vi vill för det andra lyfta fram möjligheten till bidrag till fastighetsägare för att ha samfinansieringslösningar, där fastighetsägaren kan vara en aktiv part i att få till bättre bullerskyddsisolering. Det här finns i programmet, men jag tycker att vi måste trycka på det extra mycket, så att de fastighetsägare som vill och kan ta ett större ansvar också ges möjlighet till detta. Jag yrkar bifall till Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 139

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Buller är en av de miljöstörningar som dagligen påverkar flest stockholmare. Det kan leda till flera negativa hälsoaspekter, som sömn- och aktivitetsstörningar samt ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar. Därför tycker jag att det är väldigt bra att man har tagit fram ett program på det här området. Det finns en risk att buller också skapar koncentrationssvårigheter och inlärningsproblem för barn och unga. Därför är det så viktigt att vi håller låga bullernivåer vid våra skolor och förskolor. Viktigt är också att fasa ut beståndet av arbetsfordon drivna av fossila bränslen, både för att minska miljöpåverkan och för att minska bullret i stadsmiljön.

På den andra sidan spektrumet är det för oss centerpartister väldigt angeläget att påpeka att en stad måste få leva och låta. Därför driver vi på för en reformering av de nationella regelverken när det gäller buller. Dessa är både trubbiga och i många fall restriktiva, i synnerhet när det gäller ljud från konserter eller barn som idrottar. En skev maktbalans råder; ett fåtal närboende kan stoppa starka allmänna intressen av en levande och attraktiv stad. Därför vill vi skapa zoner och områden där högre ljudnivåer kan tillåtas under hela dygnet. På samma sätt finner vi många gånger att dagens trubbiga syn på trafikbuller står i vägen för en sund utveckling av Stockholm.

Centerpartiet anser också att det är viktigt att arbeta med innovativa lösningar för bullerskydd, helst gröna bullerskydd, fler träd och ett grönare Stockholm. Det innebär också att det blir en dämpning av buller och att ljudmiljön förbättras. Därför är det minst sagt olyckligt att styret under hela 2023 inte lyckades genomföra ett endaste test av innovativa lösningar för bullerskydd, trots att det finns en indikator i miljöprogrammen som säger att man ska mäta just detta.

Yttranden 2024-06-17

Det finns också flera exempel där exploateringskontoret säger nej till bostadsbyggande med hänvisning till för höga bullernivåer, trots att bostäderna enligt planerna skulle uppföras i direkt anslutning till redan befintliga bostäder. Det finns möjlighet att bygga bullerdämpande fasader; detta har verkligen utvecklats under den senaste tiden. Vi behöver titta mer på vad vi kan göra för att vi ska kunna ha inställningen att bostadsbyggande i stadsmiljö kommer att ske även i framtiden. Det kommer att bli väldigt utmanande att nå stadens bostadsmål om vi inte kan hantera bullret på det sättet. Jag yrkar bifall till Centerpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 140

M a r i a M u s t o n e n (V): Ordförande och fullmäktige! Jag förlänger debatten eftersom buller är en av mina favoritfrågor. Jag är lite arbetsskadad sedan gammalt. När vi fick upp det här ärendet tyckte jag dock att det var lite rutinmässigt, till och med tråkigt, eftersom det endast handlar om uppdateringen av åtgärdsprogrammet för buller. En sådan uppdatering måste vi göra vart femte år, enligt EU-direktivet om omgivningsbuller. Ett program som kommer att fortsätta i gamla vältrampade spår lär inte vara politiskt sprängstoff, trodde jag. Men när jag läste uttalandena från oppositionen insåg jag att jag haft fel. Det är lite roligt att detta torra ärende har inspirerat oppositionen så mycket. Flera partier har mycket att säga om både själva programmet och andra bullerfrågor, som inte har med det här programmet att göra.

Nu är det dock så tråkigt att detta program bara handlar om trafiknämndens åtgärder mot buller. Det handlar inte om andra bullerkällor, som hanteras på olika sätt beroende på vilken källa det är. Inte ens andra väghållare, alltså Trafikverket, berörs direkt. Flyg- och spårtrafiken hanteras separat. Industriverksamhetsbuller, dit nöjesbuller tillhör, och byggbuller har i sin tur egna regelverk. Bullerfrågan hanteras även i detaljplaneringen genom både placering och utformning av bebyggelse.

Vad gäller själva åtgärderna handlar det om fasadåtgärder, bullerplank, tysta beläggningar och trafikregleringar. Fokus ligger på bostäder, skolor, förskolor, rekreationsområden och offentliga platser. Det är helt rätt, och det är ett arbete som sedan lång tid tillbaka bedrivs i Stockholm. Man måste påpeka att vägtrafiken är den största bullerkällan. Därför bidrar vårt mål om minskad biltrafik även till förbättrad ljudmiljö. Elektrifieringen av fordonsflottan är en annan utveckling som minskar bullerbelastningen. Vi bör fortsätta i dessa spår. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 141

E l i n H j e l m e s t a m (L): Det är väldigt bra att det här programmet läggs fram. Man ska naturligtvis kunna leva, verka, promenera och leka i hela staden i en hälsosam ljudmiljö. Men det finns vissa problem som jag inte tycker har tagits hand om ordentligt. Det ena är bostadsbyggandet. Vi har som vi vet en akut bostadsbrist i Stockholm, och att försvåra för att fler bostäder kommer på plats vore ett steg bakåt. Det är viktigt att noggranna övervägningar görs för att vi ska kunna uppnå både en låg bullernivå och ett högt bostadsbyggande utan att göra det onödigt krångligt.

Yttranden 2024-06-17

Det andra har att göra med att vi i Liberalerna vill att Stockholm ska vara en stad som sjuder av liv och rörelse och att vi anser att stadens kultur- och nöjesliv måste värnas. Det är, som Jonas Naddebo nyss beskrev, tråkigt när grannar kan få lite för mycket inflytande över någonting som är roligt för väldigt många andra. Därför vill vi se särskilda kulturljudszoner där högre ljudnivåer tillåts. Detta skulle skydda både restaurang- och krogbranschen och nattelivet och se till att vi ger kulturen och människorna i den här staden tillräckligt med utrymme.

Därför yrkar jag bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 142

Borgarrådet **L i n d h a g e n** (MP): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Buller är, som flera har lyft fram tidigare, ett folkhälsoproblem som har stor negativ inverkan på vår hälsa och vår livskvalitet. Det kan orsaka sömnstörningar, oros känslor, koncentrationssvårigheter, försämrad inlärning för våra barn och på längre sikt också hjärt- och kärlsjukdomar och psykisk ohälsa.

Den största källan till buller är vägtrafik. Uppskattningsvis 400 000 stockholmare utsätts för vägtrafikbuller som överskrider det långsiktiga gränsvärdet på 55 decibel vid bostaden. Det är nästan hälften av stockholmarna.

Därför är det här åtgärdsprogrammet mot buller väldigt viktigt. Syftet är att förbättra ljudmiljön i Stockholm, så att antalet människor som exponeras för buller minskar och så att folkhälsan och livskvaliteten för människor stärks.

Bostadsbyggandet hindras inte av det här programmet utan underlättas; när vi får ned bullernivåerna underlättar det på samma gång för att bygga fler bostäder och skapa en härligare stadsmiljö. Vi vet också att det går att förbättra ljudmiljön. Stadens arbete mot buller ger resultat. Bullersituationen har med tiden förbättrats i Stockholm. Det beror framför allt på trafikregleringar, hastighetssänkningar och stora ombyggnadsprojekt som överdäckningar. Den tekniska utvecklingen av fordon och elektrifieringen av fordon har också förstås bidragit till att minska bullret.

Jag skulle vilja lyfta fram att vi i det här nya åtgärdsprogrammet särskilt pekar ut skol- och förskolegårdar som prioriterade. Barn har rätt till en god ljudmiljö. Det finns också tydliga synergieffekter mellan bullerarbetet och det pågående arbetet i staden för att förbättra trafiksäkerhet och luftkvalitet kring skolor och förskolor. En förbättrad trafiksituation där barn vistas bidrar till en bättre ljudmiljö men också till en säkrare miljö för barnen, förbättrad luftkvalitet, minskade klimatutsläpp och ökad livskvalitet för både barn och vuxna.

I det här programmet lyfter vi också fram offentliga platser som torg, parker och naturområden där människor kan slappna av, varva ned och hämta kraft. I dag är det bara en tredjedel av stockholmarna som har mindre än 200 meter till ett tyst område med en ljudnivå under 45 decibel. Därför är det viktigt att fortsätta verka för att rekreationsområden med tystare miljöer ska tillgängliggöras för fler stockholmare.

Yttranden 2024-06-17

I åtgärdsprogrammet presenteras en rad olika åtgärder som är möjliga att vidta under de kommande fem åren, till exempel bullerdämpande fasadåtgärder, som nämnts, bullerskyddsskärmar, beläggningsåtgärder och hastighetssänkningar. Det finns en tydlig inriktning mot att minska bullret vid källan. Sammantaget förväntas de här åtgärderna leda till minskat buller i staden framöver, vilket är otroligt viktigt för att stärka stockholmarnas hälsa.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 143

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Åsa Lindhagen! Vi är överens om att det här är viktiga frågor och att vi måste jobba mer med att minska bullret och framför allt bullrets påverkan på människor, och vi är helt överens om att skolor och förskolor är absolut prioriterade.

Åsa, du använde nästan alla dina fem minuter nyss men hann ändå inte nämna att ni inte har lyckats genomföra ett enda test av innovativa bullerskyddslösningar, trots att det här faktiskt är en indikator i miljöprogrammet. Du kanske kan svara på den frågan, för det är ju viktigt att vi också gör action på alla de fantastiska dokument vi tar fram.

Jag ifrågasätter alltså varför ni inte har gjort något sådant test under 2023. Vad är ditt svar på det?

Anförande nr 144

Borgarrådet L i n d h a g e n (MP): Det finns flera olika åtgärder i programmet som man kan vidta, och jag skulle säga att det absolut viktigaste är att vi minskar biltrafiken, alltså att vi minskar bullret vid källan, att vi till exempel gör beläggningsåtgärder när vi renoverar gator och så vidare. Det är bättre att få bort bullret än att sätta upp skydd från buller som fortfarande finns kvar.

Med det sagt behöver vi också den typen av åtgärder, och det finns också tydligt i programmet, som också gäller den kommande femårsperioden.

Jag skulle alltså säga att det hela tiden görs ett aktivt arbete med att minska bullret, även om kanske inte varje enskild åtgärd i programmet görs varje enskilt år. Men det som absolut är otroligt viktigt är att vi hela tiden tar steg framåt mot en härligare stad, där vi skyddar människor mot buller och också ökar kunskapen i samhället om hur skadligt buller faktiskt är för vår hälsa.

Yttranden 2024-06-17

§ 25 Kommunikationsprogram för Stockholms stad

Anförande nr 145

Borgarrådet *W a n n g å r d* (S): Ordförande, fullmäktige! Här har jag ett helt fantastiskt tal som börjar med hur jag går genom ett ljuvligt Försommarstockholm och hur viktigt det är med kommunikation som grund för demokratin. Men nu har jag lovat ordföranden att jag ska hålla mig kort, så därför önskar jag bifalla kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 146

G a b r i e l K r o o n (SD): Vi önskar bifalla Sverigedemokraternas reservation i kommunstyrelsen som handlar om färre kommunikatörer.

Anförande nr 147

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 148

Borgarrådet *J ö n s s o n* (L): Ordförande! Jag yrkar bifall till Liberalernas reservation.

Anförande nr 149

Borgarrådet *W e d i n* (M): Ordförande! Det var på 1200-talet som de första handskrifterna på svenska hittades ...

Jag yrkar bifall till Moderaternas reservation i kommunstyrelsen.